

ŽENA IN DOM ♦ 5

MAJ 1936 - LETNIK VII.

PRILOŽENI STA MEHKOVEZANI KNJIGI: »LJUBEZENSKA PESEM AZIJE« IN »IGRA ZA PROSTOST«, I. DEL, V PLATNO VEZANI KNJIGI BOSTA PRILOŽENI ŠESTI ŠTEVILKI.

*Lepa oblačila
so sanje vsake dame!*

Uresničite si jih in šivajte svoje
obleke sami na prvovrstnem

PFAFF
ŠIVALNEM STROJU!

Na ugodna mesečna odplačila:

IGN. VOK
Ljubljana, Tavčarjeva 7

in v podružnicah Kranj,
Novo mesto, Celje, Ma-
ribor.

MEZ
odlična prediva
za ročna dela

C.M.S.

HERSAN CAJ

DELUJE dobro pri želodčnih, jetrnih in ledvičnih boleznih.

POMAGA pri arteriosklerozi in hemoroidih.

LAJŠA muke in bolečine pri revmatizmu in putiki (gihtu).

BLAŽI bolečine pri mesečnem perilu in klimakteriju.

ODPRAVLJA

motnje pri ljudeh, ki se rede, in jih dela vitke.

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

Vzorec Vam na zahtevo brezplačno pošlje

Radiosan Zagreb
Dukljaninova 1

Reg. s. št. 19.834 / 1933.

Lepo vezana knjiga
bodi kras knjižnice
v Vašem domu!

Take vezave,
od preprostih
do najfinejših,
Vam oskrbi

Knjigoveznica

Jugoslovanske tiskarne

r. z. z o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 6/II

Nova lepota kože

v tednu dni ali -

**DVOJNA
povrnitev
Vašega denarja**

Dr. A. Oetker

S to novo in preprosto domačo nego lahko dosežete čisto, gladko, svetlo kožo in prekrasno polt v sedmih dneh. Nedavno odkrite sestavine, ki čistijo in belijo, in so zdaj v kremi Tokalon bele barve (ne mastni), povzročijo presenetljive izpremembe na raskavi, žolti in pegavi koži. Prodirajo namreč v znojnice do same korenine zla ter odpravljajo globoko skrit prah in nesnago, do katere milo, voda in navadne kreme za čiščenje nikdar ne morejo priti. Razdraženost občutljivih znojnic kože preneha. Na ta način se odstranjujejo *povzročitelji* zajedalcev in razširjenih znojnic in vse to je odpravljeno že v nekaj dneh. Čudovite sestavine za hranjenje in beljenje napravijo kmalu tudi najtemnejšo in najbolj raskavo kožo mehko, belo in gladko. Vsaka žena, celo one od 40 in še več let, lahko v kratkem času dosežejo svežo in jasno polt, s katero bi se lahko ponašala vsaka mladenka. Uporabljajte kremo Tokalon, bele barve, redno teden dni. Ako niste zadovoljni z rezultatom, pošljite tubo trdki Hinko Mayer i drug, Zagreb, Praška ulica 6., ki bo Vam brez odlašanja nakazala dvojno kupno ceno.

Jedla je nalašč veliko, da se ne izčrpa ...

... pa ni vedela, da njen organizem ne asimilira hrane.

OVOMALTINE

je znanstvena kombinacija najzlahotnejših redilnih sestavin, ki se nahajajo v mleku, svežih jajcih in sladu z dodatkom kakaa zaradi boljše arome. Zato bi morala biti Ovomaltine na mizi za zajtrk in kosilo v vsaki rodbini, kjer so otroci. Ovomaltine ima prijeten okus in se lahko prebavlja.

Zavožek: mali Din 12.—, srednji Din 27.—, veliki Din 48.—.

St. F.:

Pet minut v prividu bogastva

Spotoma sta se ustavila pred zelo imenitno delikatesno trgovino in si hrepeneče ogledovala, kar je bilo v izložbi.

»Nekaj bi bilo treba kupiti za večerjo,« je dejala žena možu.

»Tu hočeš kupiti za večerjo? Tu je vse trikrat dražje ko drugod.«

»Le poglej tale liptavski sir, lep je in 10 dkg velja samo 4 din.«

»Prosim te, v takšni dragi trgovini bi naju čudno pogledali, če bi hotela kupiti samo liptavski sir.«

»Le pojdi z menoj!...«

Pet prodajalcev ju je pozdravilo tako vljudno in spoštljivo, da se je možu zdelo, kakor bi sleparil, ko se daje častiti kakor bogataš, a bo večerjal samo liptavski sir. Toda žena ni izgubila samozavesti.

»Imate že zgodnje sadje? Potrebnovala bi košarico češenj.«

Prodajalec, ki jima je stregel, je skesano pogledal.

»Zelo mi je žal, gospa, toda ladje iz Kalifornije niso pristale zaradi velikega viharja.«

»Iz Kalifornije? Kalifornijske češnje bi nam itak ne ustrezale, ker jemo v tem letnem času samo japonske... Ampak vsaj jagode imate?«

Obraz prodajalčev ni bil le skesan, temveč obupan.

»Strašno mi je žal, gospa. Toda zaradi slabega vremena so se zakasnila tudi pošiljke iz južne Italije. Lahko pa vam postrežem s prvovrstnim ananasom. Z rdečim vinom ali pa s šampanjcem je izboren.«

»Hvala, od šampanjca dobim zmerom izpuščaj na obrazu.«

»Samo s sladkorjem je tudi zelo okusen.«

»Vem, toda mojega moža peče po njem zgaga.«

Medtem si je žena dobro ogledala trgovino, in ko je zanesljivo vedela, da tudi redkvice nimajo, je vprašala s prezirljivim glasom:

»Upam, da imate vsaj redkvico...«

Prodajalec je obupno sklenil roke.

»Gospa ima danes nenavadno smolo. Še redkvice nimamo. Vrtnarji pravijo, da so jim sadike zmrznile v rastlinjakih.«

Mož je spoznal taktiko svoje žene. Zdaj se je vzravnal tudi on in odsekal razgorčeno:

»Ampak... pojdiva že... sploh ne razumem, čemu imate prav za prav odprto prodajalno, ko nimate meseca februarja niti češenj niti jagod!«

Prodajalci bi se bili najrajši v tla vdrli, tako jih je bilo sram. Žena se je obrnila, kakor bi hotela oditi, a nenadno se je sklonila nad kupček liptavskega sira, kakor da ga je šele zdaj opazila.

»In tole... kaj je to?«

»Liptavski sir.«

»Čudno... Še nikoli nisem slišala o liptavskem siru. Je to dobro?«

»Namaže se na kruh in je zelo okusno.«

»No, pa mi dajte 15 dek.«

Čez nekaj minut je odšla iz trgovine, vzvišena kakor kraljica. Na ulici je prišla svojega moža pod pazduho in mu navdušeno zrla v oči.

»Ti, Gojko, tebi se niti ne sanja, kakšna slast je to, če človeku zavidajo pet minut njegovega bogastva.«

Mož je malomarno odgovoril:

»Že vidim, da bomo od danes naprej vsak dan večerjali liptavski sir.«

Zamenjava.

Dreta sicer ni vzorec lepote, nasprotno, ljudje trdijo, da je grd kakor smrtni greh, drugače je pa zelo prijazen. Zadnjič je obiskal prijatelja, ki ga že dolgo ni videl. Takoj mu predstavijo triletno Mimico, ki ga prestrašeno pogleda.

»No, Mimica,« jo izpodbudi mati, »daj stričku ročico!«

Otrok se pa ne zgane.

»Ali se me morda bojiš?« vpraša Dreta.

»Tisto pa že ne,« odvrne Mimica, »saj sem ti tudi zadnjič dala v zoološkem vrtu banano.«

Srečna mamica.

»No, Tonček, to so bili pri vas doma veseli, kajne, ko ste dobili novega sinčka?«

»Da, očka je bil zelo vesel, ampak mamica še ne ve nič o tem, ta je v sanatoriju.«

Vprašanja in odgovori

Zadnji odgovor na Mož me več ne mara

Skoraj dve leti sem čitala »Ženo in dom«, tudi če mi niso dopuščale finančne razmere, da bi si ta list naročila sama. Posojala mi ga je prijateljica in z vso pozornostjo sem zasledovala vse članke, posebno me je pa vedno zanimala vsebina vprašanj in odgovorov. Končno sem se toliko osamosvojila, oziroma bolje rečeno, prišla do službe, da sem si list sama naročila.

V zadnji številki sem večkrat prečitala »Se en odgovor na odgovor „Mož me več ne mara“, iz katerega sem si zapomnila zlasti zadnji stavek, na katerega nikakor ne morem molčati. Zato prosim, če se smem oglasiti tudi jaz.

Kako so druge tovarišice sodile o tem, ne vem, vem pa, da to ni lepo od ženske, če obsoja svoje družice, ali bolje rečeno, če obsoja ženske poklice, kajti s tem obsoja samo sebe in ponižuje svoje stališče. Obsoja natakarike, ne ve pa, da je ta poklic težak, morda težji od marsikaterega drugega. Tudi ne ve, da mora biti natakarika, ako hoče obdržati službo, vesela in zabavati goste, četudi bi včasih najrajši zbežala in se skrila pred možko pohotnostjo. Tak kruh je grenak, in to ve samo tista, ki ga je pokušala. Tudi ni dotičnica pomislila, kako je to ali ono dekle prišlo do tega, da je natakarika. Veliko jih je med njimi, ki so imele svoj čas drug poklic in so bile samo zaradi gospodarske depresije prisiljene, da primejo za vsako delo, posebno tiste, ki nimajo staršev in morda tudi nikogar drugega.

Se manj je res, da bi se natakarike razumele z možmi, saj ima vsaka zadosti fantov. Poznam tudi primere, ko je bila ravno natakarika tista, ki je napravila sporazum med možem in ženo.

S tem ne mislim reči, da so vse enake, tudi med njimi so slabe, hočem pa reči, da je med poročenimi marsikatera, ki je bolj pokvarjena od marsikatere natakarike.

Mislim, da je sporazum v zakonu veliko odvisen od žene, vsaj v največ primerih.

Prosim, gospa urednica, da to moje mnenje objavite v prihodnji številki.

Vas iskreno pozdravlja vdana

Merry Pletersky, naročnica.

Ali naj govocim ali molčim?

Ko mi je bilo osemnajst let, sem se zaljubila v mladega fanta. Ljubila sem ga z vsem žarom mladega, nezkušenega dekleta in mu bila vdana z vso dušo in vsem srcem. A ko je izvabil iz mene vse, kar more fant izvabiti iz dekleta, me je zapustil.

Pred dvema letoma sem spoznala moža, ki ga visoko cenim in spoštujem. Rad me ima in tudi jaz sem ga vzljubila. V počitnicah se misliva poročiti. Sedaj me pa neprestano muči in teži misel in spomin na preteklost. Ali naj mu povem, da sem že enkrat ljubila, ali naj molčim? Od tedaj je poteklo že dvajset let, v drugem kraju živim in prav vse znanice iz onega časa sem zgrešila, tako da se mi zdi kar nemogoče, da bi kdaj o tem kaj zvedel po drugih. In vendar nimam miru. Kaj naj storim?

U. G.

Odgovor: V takem primeru je silno težko svetovati. Saj človek nikdar ne ve, kako pride v življenju. Lahko je v enem primeru popolnoma zgrešeno to, kar je v drugem edino pravilno in dobro. So možje, ki nikdar ne morejo preko tega. In tudi Vi s svojo izpovedjo lahko izgubite zaročenca, ali vsaj vzbudite v njem bolj ali manj ljubosumno nezaupanje, ki utegne napraviti zakon prav žalosten in težak.

Prav tako težak, če ne še težji bo položaj za Vas, če o stvari zve po poroki, iz tujih ust, po »dobrih prijateljih«, ki jih na žalost nikdar in nikjer ne zmanjka in ki so le preradi pripravljeni odpreti »ubogemu, prevaranemu in zaslepljenemu možu« oči. Da ga bo zadelo to še posebno globoko, boste razumeli tudi Vi. Njegovo samoljubje, njegov ponos bosta silno trgela pod tem. Težko je reči, kako bi prišel preko tega. Tudi njegovo zaupanje v Vas bi bilo v tem primeru omajano še bolj, kakor če se mu izpoveste sami.

Težko nam je. A ne moremo Vam svetovati ne tega, ne onega. Eno kakor drugo Vaju lahko loči. V srečo Vam je lahko molk prav tako kakor morda odkrita izpoved.

Nežno perilo pazljivo prati

Posneto po stari sliki

Kako previdno, kako oprezno pere mlada perica, katero kaže ta slika. Gotovo ni hotela svojega finega perila izpostaviti robatemu postopku pri pranju navadnega perila, ki je bil takrat splošno v navadi. Vendar kaj koristi tudi ta opreznost, ako sredstvo za pranje ni bilo primerno tkanini. Namesto da bi bilo blago in prizanesljivo, je bilo ostro in je razjedalo tkanino. V tem oziru imamo danes veliko boljše. Nežno perilo lahko res prizanesljivo peremo z milnimi luskami Lux, ki se že v mrzli vodi tako obilno penijo. Lux odpravi vso nesnago, ne da bi pri tem niti najmanj poškodoval vlakna ali barvo tkanine.

LUX

Poročili sta se naročnici:

gospodična Štefica Butorčeva z gospodom Franjom Česnom iz Bjelovara in gospodična Divna Škerbinjek, blagajničarka Posojilnice v Rušah, z gospodom Fricem Jankom, uslužbencem Tovarne za dušik v Rušah. Iskreno čestitamo!

Če hočete svojemu otroku dobro, tedaj naj dobi za hrano sluz iz ovsenih kosmičev, »ETA«

»ETA« ovseni kosmiči

krepijo mišice in utrdijo kosti, so izborna hrana za otroke in odrasle,

dajo izvrstno juho,

kuhani v mleku, so izboren zajtrk,

so odlična poslastica po obedu.

V vsaki trgovini dobite »Eta« ovsene kosmiče in navodilo za uporabo.

IZDELUJE JIH TOVARNA HRANIL »ETA«, KAMNIK

ROBERT GOLI

SPECIJALNA ZALOGA
PLATNA, BELEGA IN
PRALNEGA BLAGA

LJUBLJANA
ŠELENBURGOVA 3

Novosti za birmanske obleke!

Dobro mleko in mlečni izdelki so za vsako gospodinjstvo najboljše jamstvo, da bo v družini zdravje in zadovoljstvo. Da to dosežete, kupujte vedno: najboljše mleko, Yoghurt, najfinejšo sladko in kislo smetano, čajno maslo »Deteljica« in razne sire, kakor: ementalec, eidamec, trapist, romadour, lptavec in imperial, potem topljene sire z raznimi mešanicami, n. pr. s šunko, s sardelami, z drobnjakom itd. pod imenom »Kranjski sir«, ki Vam jih nudijo

Gorenjske mlekarne zadruga. Naklo-Kranj
telefon šte. 68

Svoje prodajalne imajo v Ljubljani, v Kranju, na Jesenicah, na Bledu, v Trzinu in v Trbovljah, kjer Vas najsolidneje postrežejo z vsemi zgoraj navedenimi proizvodi in Vam jih dostavijo tudi na dom. Skladišče v Ljubljani je v Majstrovih ul. 10, kjer lahko naročite tudi telefonično po šte. 24-46.

Češki rek je: Več mleka — več zdravja!

Pazite na zaščitni znak!

DOMAČI IZDELEK

RAZKOŠNA UDOBNOST JE DOSEŽENA
z našimi vrtnimi in sklopnimi fotelji
in ležalnimi stoli. Fino platno v in-
dantren barvah. Vzorci zaščiteni.

MORATE JIH IMETI, ker pridobita
Vaš vrt in veranda 100%
na vrednosti!

Tovarna upognjenega pohištva Remec & Co., Kamnik
Poslovalnica: Ljubljana, Kersnikova ul. 7, telefon 22-66. Zahtevajte ponudbe!

žena in dom

REVIJA ZA SLOVENSKO ŽENO • ŠTEV. 5 • MAJ 1936 • LETO VII.

Ljube naročnice in bralke!

Znano je, da občutijo mladi ljudje, ko se prebujejo iz otroka v odraslega, nekakšen nerazumljiv strah pred življenjem. Ta strah je tako silen, da najde marsikdo izhod samo v samomoru. A vsa bojazen in nemir mine, ko posije nekega dne solnce, in to solnce je -- ljubezen. Izginile so vse sence, minilo je vse, kar je bilo temnega in žalostnega, življenje se zdi spet jasno in svetlo, vredno bojev. Izlahka premaguješ vse težave, ki jih prinaša vsakdanjost.

Vemo, da je temu vzrok razvoj spolnih žlez v telesu, ki se pojavi med dozorevanjem v nerodnih letih, na vse to gledamo kakor na nekaj povsem naravnega, vemo, da bo minilo, ko mine pubertetna doba, ko se iz otroka razvije mladenič ali mladenka.

Toda ali smo pomislili kdaj na to, da se ta pojav še enkrat ponovi? Da moramo takšno izpremembo še enkrat občutiti, in sicer takrat, ko se moramo ločiti od najlepših let, ko smo bili na vrhuncu svojih moči, in se umakniti v miren kotiček in ne moremo pričakovati ničesar več od življenja. Ta čas leži med 50. in 60. letom in je za vsakogar najhujši čas. Življenje je takrat temno, vsaka malenkost človeka razdraži in užali. Takrat človek ne verjame več nikomur, zdi se mu, da ga povsod odrivajo in nikjer ne upoštevajo, da vidijo v njem samo staro ali starčka.

Otožnost in nepremagljiva potrtoost ležita neprestano na duši. Malo tolažljiva je misel, da čaka vsakega človeka enkrat ta doba, toda ti ljudje naj pomislijo, da mora vsak popotnik enkrat prekoračiti najvišji vrh in da leži na drugi strani dežela, ki si jo je sam izbral. Kdor je v svojem življenju razdaljal ljubezen, naj se ne boji, nikdar ne bo sam; tudi takrat ne, ko se pojavita utrujenost in slabost.

Tistim pa, ki živijo skupaj z ljudmi, ki se borijo vdrugič z nemirom in strahom življenja, polegamo na srce samo eno: „Bodite dobri z njimi!“ Izkazujte jim ljubezen, zakaj nikdar je niso potrebovali bolj ko zdaj! Ženske, ki živite s svojimi materami pod isto streho, ne pozabite, da čaka vas prav takšna doba. Saj mine ta neprijetna doba prehoda in stari človek bo kmalu postal spet veder, ljubezniv, če ste bile dovolj močne, da ste mu pomagale premagati duševne muke.

Na dan, ko se vsi kulturni narodi, milijoni in milijoni ljudi s čaščenjem in ljubečo hvaležnostjo spomnijo svojih mater, naj tudi vse ženske pomislijo, da je treba materam olajšati težko prehodno dobo v starosti.

U r e d n i š t v o.

ri Košakovih je bilo mnogo otrok. Šest. Hana je bila edina hčerka. In kakor je bilo morda že v prejšnjih rodovih, je tudi njo čakala ista življenjska pot. Ko ji je bilo osemnajst let in se je Košaku zdelo, da je dovolj močna, da si bo sama utirala pot v življenje, je morala v mesto.

»Hana,« je dejal oče, »dom je majhen in veš, da ne moremo vsakemu kaj. Dekletom je v mestu dobro. Priljubijo si mnogo, dobe moža in so potem mestne gospe.«

Hana je razumela. Saj drugače ne more biti. Pripravila je culo.

»Poštena bodi, Hana,« ji je ob slovesu dejala mati. »Ne pozabi na dom in Boga...«

Hana je neko jutro odšla. Sivo nebo je ždelo nad domom, nad domačimi tratami in gozdovi. V hlevu je moka živina. Ob ovinku se Hana ni ozrla. V oči so ji silile solze in v grlu jo je peklo, da bi najrajši kričala. Vedela je, da stoji na pragu mati in zre za njo. Vsi drugi še spe. Ko bodo zjutraj za mizo, bo njen stol prazen. In morda se bo temu in onemu ustavila jed. Košakovi ne poznajo solz. Nikoli niso imeli nič dobrega in vedo, da je življenje trdo. Pa kaj bi! Bodo minili tedni, meseci, leta. V tem času se pozabi marsikaj.

Hana je odhajala. Kakor njene prednice, kakor desetnica iz pravljice. Z njo je bila povezana usoda tisočev in tisočev slovenskih deklet...

Lepo je v velikem mestu. Ulice, dolge in ravne ter opažene z visokimi palačami. Po ulicah švigajo elegantni avtomobili. Česa se vsega ne vidi v takem mestu! Ljudje lepi in razkošno oblečeni, ob bogatih in bleščečih izložbah se oko kar ne more nagledati. Ko leže na mesto noč, zažari v lučih. Iz kavarn doni opoina muzika, v barih poka šampanjec. Res, lepo in prijetno je v mestu. Ko valovi življenje velemesta v polnem toku in ko vse žari v veselju in uživanju, je marsikje drugače. V stranskih ulicah kraljujeta beda in tema. Ljudje gladujejo in zmrzujejo. Razcapani otroci beračijo. V nočeh postajajo na oglih dekleta in čakajo.

Hana je prišla v mesto. Boječe je potrkala na vrata svoje bodoče gospodarice. Na pragu je stala nališpana gospa. Ko je videla pred seboj Hano s culo v rokah, ji je pomignila.

»Kar naprej!« Ko je Hana odložila svoje stvari in si jih razpostavila po tesni sobici, je zopet prišla gospa.

»Tako, sedaj pa kar na delo. Tu je to in to. To smeš in tega ne. Okoli gospoda se ne smukaj. Poštena in pridna bodi!«

Hana je prikimala. S tem trenutkom je postala sužnja. Za beraško plačo se je udinjala pri družini upokojenega avstrijskega oficirja, ki je še vedno živel ob domišljiji na nekdanje lepe dni, ko je bilo za take ljudi denarja na pretek. Sedaj denarja ni bilo. Ker se pa milostiva gospa še za boljše dni ni naučila kuhanja in pospravljanja, je morala imeti služkinjo. Bolje rečeno, deklo, ki je morala kakor živina garati od jutra do večera in ki je morala

ob vsem še stradati, hoditi v zakrpanih oblekah in luknjastih čevljih.

O, pa si je predočevala Hana življenje v mestu vsi lepše. Nekoč je sanjara o tem, da bo prava mestna gospodična, da bo nosila čevlje z visokimi petami in moderen klobuček. In če bo le mogla, pa si bo kupila še pisano svilenko obleko. A sedaj je vse drugače... Nje ni zajemal buren tok življenja, in ko je včasih vsaj nekoliko mislila na svet in življenje ob sebi, ni utegnila nikoli razglabljeti o tem, zakaj je na svetu tako, da žive nekateri v izobilju in brezdelju, ko se drugi pote pri delu, in še je njih življenje težko. Tako pač mora biti, si je rekla. Kmalu je pozabila na sanje o gospodični.

Nekega večera, ko se je spravljala v pozni uri v posteljo, je stopil v njeno izbico gospod. Sedel je na posteljo in si našel cigareto.

»Lepa si, Hana.«

Hana je zardeala. Gospod ji je zrl v oči, in bilo ji je nerodno. Domislila se je vseh pripovedovanj, ki so krožila o poročenih možeh in služkinjah. Spomnila se je tudi gospenjih besed o prihodu. Kakor da je uganila misli gospoda, je dejala: »Pustite me!«

Gospod je stopil k njej, da je začutila njegov topli dih. »Ne bodi neumna. Mlada si, uživaj življenje.«

Hana ga je odrinila. Tako govore vsi zapeljivci. Pred očmi ji je zaživela slika doma in matere. »Poštena bodi, Hana... ne pozabi na dom... na Boga...« Hana je kriknila.

»Ven! Kričala bom, če ne odidete!«

Gospod je odšel. — In je prišel zopet ob drugi priliki.

»Hana, moja bodi! Ne bo kar tako...« V njegovih rokah je zašumel bankovec. Stotak. Pomislila je. Za stotak mora delati ves mesec. Tu pa... Ni vedela več, kaj naj misli. Hana je mlada, in gospod, ki ji nudi toliko bogastvo, ji ni odvraten...

Prodala se je. Vso svojo mladost in vse lepe mladostne sanje je dala za stotak...

Sedaj je Hani tako, da bi znorela. Nekje, iz njenih globin se je utrvalo očitjanje. V sobici je sama, išče tolažbe, in je ne najde. Nad posteljo visi na križu razpet Kristus. S krvavimi sragami oškropljene oči zro nanjo strogo in očitajoče, kakor bi govorile:

»Hana, kaj si storila... Glej, križali so me za človeške grehe... in ti me iznova pribijaš na križ...«

Tisto noč ni spala. Jutrnji svit jo je našel budno.

Hana je bila brez službe. Na cesti. Z njo je bila psovka milostive gospe.

»Vlačuga si. Na ulici je tvoje mesto in ne v pošteni hiši!«

Potem je bila v drugi službi. Zopet mnogo trpljenja za borno življenje, nevedno človeka. Hana je že davno pozabila na dom. Pisali so ji, da matere ni več. Z njo so bili pokopani tudi vsi lepi spomini na dom. Kaj naj še doživi lepega na svetu, ko je že zaznamovana... In si je izbrala lažjo pot.

Hana ni bila več služkinja. Elegantno oblečena in naličena je ob večerih postajala na ogljih. In kdo bi si ne poželet mladega, sočnega dekleta? Elegantni gospodje so se ustavljali ob njej in jo nato spremljali domov. Njena sobica je bila udobna...

Nekega večera, ko je Hana postajala na ulici, je stopil k njej gospod. Hladen pogled jo je navdal s slutnjo, pred čemer se je vedno bala.

»Z menoj!« je bilo rezko povelje.

Šla je. Noč je prebedela v zaporu med sovrstnicami, ki so jo sprejele medse z robatiimi opazkami in škodoljnostjo. V tistih pičlih urah brez spanja je Hana prvič prelistala knjigo svojega življenja. Čudila se je, ko ob vsem gorju ni bilo kesanja in ko je skozi njeno bistvo zvenelo vedno isto opravičilo za krivdo: »Ne zase, za borno življenje se prodajam... Nič ni bilo zame dobrega in lepega...« Končno si je dejala: »Tako je usojeno in mora biti!« ter stopila drugo jutro pred policijskega uradnika.

Odgovarjala je brez misli. Tako mora biti! Tu zapišejo ime, priimek, starost, domovinsko občino in še kaj. Potem vse spravijo v arhiv, kjer plesnijo imena in podatki tisočev, ki niso mogli ali pa niso hoteli živeti tako, kakor je sklenila družba. Hana ni imela nikoli lepega življenja. Trpljenje ji je izbrusilo skromne, a zanjo neomajne nazore o tem in onem. Tudi o življenju, o katerem je vedela, da je treba živeti tako ali tako, koncu gre vendar bliže. Danes ali jutri, to je vseeno, živeti pa je le treba. Na svetu je že od nekoč urejeno tako: eni so bogatini, eni reveži, so poštenjaki, so sleparji in tativi, morilci, in so device in take, ki se prodajajo...

Uradnik je končal z beleškami. Šele sedaj je pogledal dekleta pred seboj. Kakor že sto in stokrat se mu je obraz razlezel v očetovsko dobrohoten izraz.

»Hana, čemu se prodajaš?«

Fej, kako grdo vprašanje! Hana bi prej pričakovala, da jo bo vprašal, kako živi. Rekla bi, da za grenak kosček kruha in za tiste spodobne cunje, ki jo delajo mi-kavno in postavno. In bi se pogovorila z uradnikom o

vsem: kako je življenje težko, ko je toliko gorja in solz, pa tako malo solnca in veselja.

Hana ni odgovorila.

»Sramuj se, Hana. Mlada si, močna, in ti ni za delo!« Molčala je. Saj bi pripovedovala, da je bila služkinja, sužnja, koliko je trpela. A kaj bi govorila... Pomoči ni. Ko je ne bo več, kdo bo še kaj vedel, da je nekoč živela Hana Košakova, ki so jo zapirali, ker je hotela živeti...

Uradnik je zabeležil: Pet dni zapora, po prestani kazni izgon iz mesta.

»Hana, si razumela?«

»Da.«

To je razumljivo. Kar ni, kakor bi moralo biti, se kaznuje. Vse drugače bi bilo, ko bi ji dejali: »Hana, ne bo ti več treba na ulico. Damo ti kruha, da boš lahko živela...« Potem bi rekla Hana: »Tako je dobro in prav. Ne pojdem več na ulico. Delala bom. Za življenje...«

Tako pa bo vodila Hanina življenjska pot vedno niže, dokler ne bo končana. In kdo bo še takrat vedel, da je nekoč bila Hana, ki je živela tako in tako...

Pred kratkim so listi poročali, da se je v gozdju kraj mesta vrgla pod vlak Hana Košak. Vzrok prostovoljne smrti ni bil znan. Ljudje, ki niso poznali nesrečne Hane, so ugibali in jo pomilovali. Drugi, ki so jo poznali z ulice in so morda užili njeno ljubezen, so jo obsojali. Hana je poskrbela za senzacijo, postala je znamenita, četudi samo za kratek dan. Jutri bo na vrsti nova senzacija in bo njena tragična smrt že pozabljena...

Glejte, Hana je bila dobra in poštena, polna najlepših upov in sanj. Pa so ji pokazali pot v življenje. »Pojdi, Hana...« Odtrgali so jo od grude kakor cvetko in jo presadili. Kaj pomagajo vsi lepi in koristni nauki, ko pa je življenje takšno, da je treba živeti drugače. Hana je desetnica, kakor jih je na tisoče. Naša in tuja mesta jih sprejemajo v svoj vrtinec, jim izpijejo kri, ubijejo dušo, ponos in telo ter jih zavržejo kakor se zavrže uvel cvet. In mi ne čujemo njih kriki... Usoda naših deklet, pregnanih kakor desetnice z grude, nas obtožuje... In mi obsojamo...

J. Z. Novak:

Prigoda ene noči

Pravili so, da se Martin ne zanima za ženske. Pravili so o njem celo, da jih sovraži. Resnica pa je bila malo drugačna. Res je bilo le, da ga dolej še ni nobena ujela. Toda sovražnik žensk Martin nikakor ni bil. Tako je na primer vztrajal pol ure in gledal lepi profil dekleta, ki je sedelo zraven njega v kupeju drugega razreda.

Odkar je hkratu z njim stopila na vlak, je ves čas dremala. Martin se temu ni čudil. V kupeju je bilo toplo, zaspano in ni bilo mogoče gledati na pokrajino. Zunaj se je mračilo in v modrem četverkotniku okna so spletale leteče iskre mrežo rdečih bliskov.

Martin je pogledal svoje sopotnike, a na nobenem izmed njih se mu po-

gled ni ustavil. Nič zanimivega ni bilo na starih dveh zakoncih, ki sta venomer računala stroške, nič ga ni zanimal dolgi mladenič, ki je čital ljudji koledar, niti otrok, ki je neprestano deklamiral neko pesmico in pogledoval na hodnik, kjer je bil njegov očka.

Samo deklica zraven Martina! Vrnil se je s pogledom k njej. S sunki vlaka so se ritmično zibali njeni bujni, kodrasti lasje, ki so zdaj pa zdaj zakrili belo polt obraza. Uzl je dolge obrvi na zaprtih vekah.

Vlak je enolično hrumel v dremajoči svet. V Martinovem srcu je bil prijeten mir. Pogledal je na uro, da bi vedel, kako dolga bo še njegova pot. Potem pa se je zgodilo nekaj čudnega. Brzi vlak se je v naglem ovinku nagnil in nekaj mehkega je zdrsnilo Martinu na ramo. Bila je glava speče deklice. Nekoliko se je zganil, potem pa je kar odrevenel in se oprezno vzravnil, da bi je ne prebudil. Nasmehnil se je. V nosnice mu

je vniknil čarobni vonj njenih las. Vsesal ga je in ugibal, ali so to nageljni ali šmarnice. Domislil se je, zakaj se tako malo piše o ženskih lasih.

Deklica je globoko vzdihnila in se tesneje stisnila k njegovemu ramenu. Stara zakonca sta prenehala računati stroške in sta se spotikala nad tem, deklica v kotu je pozabila na svojo pesmico. Martin se je zamračil in hotel nekaj reči, potem pa je zamahnil z roko ter sedel negibno in se oziral na deklčin obraz.

Potem je prišla postaja, kjer je izstopil suhi mladenič z ljudskim koledarjem in očka z otrokom. In deklica je spala dalje, enakomerno dihala in njeni lasje so božali Martinu lice. In spet je prišla postaja. Stara zakonca sta odhajala z neprikritim zgražanjem nad dandanašnjo mladino. In spet je sičala para in brzi vlak je drevil dalje. Deklica je še zmerom spala.

Zdaj sta bila sama v kupeju in Martin je pomislil, koliko udobneje bi deklica ležala na praznem nasprotnem sedežu. Toda s tem bi Martin izgubil vonj njenih kodrov, toploto njenega lica in vznemirljivo dotiko njenega telesa. Sedel je mirno dalje, niti ganil se ni. Zdajci se mu je zbudilo novo vprašanje. Kam se prav za prav pelje ta deklica? Morda bi jo moral vendarle prebuditi.

Čez nekaj časa je polagoma vzel uro iz žepa. Zavedel se je neprijetnega dejstva, da bo v dvajsetih minutah na cilju. Kaj naj stori? Deklica se je smehljala z napol odprtimi ustnicami in mirno dihala. Ali naj ji pretrga te krasne sanje? Toda nič ne pomaga. Na postaji čaka njegov šofer in na posestvu je vse pripravljeno. Med letečimi iskrami za okni je spoznal obrise znanih gozdov. Počasi se je obrnil in se z roko dotaknil dekličine rame.

— Dobro jutro, je rekel.

Odrpalo se je dvoje rjavih zaspanih oči; deklica je bila za trenutek v zadregi, potem pa se je nasmehnila in lici sta ji zardele.

— Ah, oprostite, je rekla in si uravnavala lase. — Ne smete nič grdega misliti o meni. V vlaku vselej zaspim.

— Že davno sem vam oprostil, jo je tolažil. — Ne bil bi vas prebudil, toda bližam se domu.

In potem se je zelo prestrašila, ko je izvedela, kje sta.

— Za Boga, je zaklicala — morala bi bila že davno izstopiti. To moje nesrečno spanje! Kaj naj zdaj počnem?

Izkazalo se je, da se je peljala k svoji prijateljici in da se je že dobro tretjino poti peljala predaleč. Vzel je vozni red in je bil očitno vesel, ko ji je dokazoval, da v tem poznem času ne vozi noben vlak nazaj.

— In kam se peljete vi? je vprašala skesano. — Ali je mogoče v tem kraju vsaj prenočiti?

Martin je dvomil o tem. Vsekako pa lahko poskusi, je rekel. Gostilna je tam. Svetoval ji je, naj z njim izstopi. Pomagal ji je obleči plašč in ji odnesel kovčeg z vlaka. Ko sta stala na praznem peronu in so zvezde migljale na nebu in je rdeča lučka vlaka izginjala v daljavi, je deklica obrnila k njemu svoj ustrašeni obraz.

— Ne bojte se, je rekel — bom že kaj našel za vas.

Del je svojo prtljago v velik bel avto, ki je stal pred postajo, in naročil šoferju, naj še čaka. Prišel je deklico pod pazduho in jo je peljal k sivemu poslopju, ki je stalo v bližini.

— Tukajšnji hotel — je pripomnil Martin. — In v gostilni je še luč. Vprašava.

Zadržala ga je z roko.

— Počakajte, prosim, bom sama tja pogledala. Zdelo bi se tako čudno.

Junaško je stopila k vhodu in Martin je čakal v bližini. Vrnila se je nesrečna in neryozna.

— Nič nimajo — je rekla žalostno. — Menda blaznim.

— To mi daje priložnost, da se vam predstavim — je rekel Martin. — Moje ime je Mach; imam nedaleč odtod majhno posestvo. Če mi dovolite, bi vam ponudil gostoljubje.

— Ah, zelo ste pridni, gospod Mach — je dejala deklica in mu podajala roko. — Toda priznajte, da tega ne morem sprejeti. Ah tako, hočete tudi vedeti, kdo sem. Pravijo mi Nina. Nina Hornova.

Izteklo se je tako, da je sedela zraven njega v velikem belem avtu, ki ju je peljal proti njegovemu posestvu.

— To je tako čudno — je rekla in se smehljala. — Če bi mi to kdo pripovedoval, bi mu ne verjela.

— Povejte, kaj na svetu ni slučaj? — je dejal in ji položil roko okrog ramen.

V lepi obednici, polni vonja smrekovih drv in rdeče razsvetljeni od plamenov iz kamina, mu je pri večerji mnogo pripovedovala o sebi. Stara gospodinja je z materinskim smehljajem nosila na mizo in jo radovedno ogledovala. Morda bo to bodoča gospa, si je mislila.

Bila je ravno polnoč, ko sta si napijala iz velikih, starodavnih čaš z bisernim vinom.

— Ne morem biti neodkritosrčna — je pravila deklica. — Strašno mi to ugaja. Veste, vsi so se mi smejali, češ da sem preveč romantična. Toda ali ni to kakor v pravljici?

Martin je stal tik nje.

— Hočete, da sem vam tudi jaz odkrit? — je rekel tiho.

Obrnila se je k njemu.

— Krasni ste, — je dejal in iztegnil roke k njej. Zrla mu je v oči in se ni branila, ko se je bližal njenim ustom.

— Nina — je zašepetal — se hočete ogniti usodi?

— Mislite, da bi se mogla... — je odgovorila.

Ko je zjutraj potrkal in nato stopil v njeno sobo, je stala pri oknu, oblečena in sveža, čeprav je bilo zelo zgodaj. Toda ni bila več smehljajoča se deklica prejšnjega večera. Bila je resna in je odvrčala obraz, ko je stopil k njej.

— Moram vam nekaj povedati, gospod Mach — je dejala s povešenimi očmi. — Nekaj moram izpovedati. Bojim se, da pojde to težko, toda moram to storiti. Igrala sem komedijo, Martin. Grdo je, vem. In strašno me je sram, zdaj ko vas... poznam. Stavila sem s tovarišicami, da vas ujamem. V vlaku nisem spala, niti trenutek nisem spala. To je bila igra. Vedela sem, da se bo to tako izteklo. In lahko bi bila prenočila v gostilni, imeli so še prazno sobo. Glejte, Martin, to je vsa resnica.

Martin ni takoj odgovoril, in ko se je nanj ozrla, je bila zelo presenečena. Ni bil ne osupel, niti se ni upiral. Bil je miren in se je nekoliko ironično smehljajal.

— Tudi jaz imam presenečenje za vas, Nina — je rekel. — Vedel sem to. Vedel sem, da ne spite in da tole nameravate. In sklenil sem, da vas pustim do tega cilja. Da zbudim v vas vero, da ste svoje dosegli. In da vam potem to poplačam. Verjemite, to ni tako lahko, ujeti Martina Macha.

— Martin — se je prestrašeno oglasila — kaj boste zdaj storili?

Zmignil je z rameni. — Nič hudega — je dejal. — Samo vrnem vam, kar ste pripravljali zame. Niste me ujeli, draga Nina. In ne dobite stave. Spodaj čaka avto in šofer vas odpelje k prvemu vlaku. Žal mi je, toda to mora biti.

— Ampak, Martin — je vzkliknila — še nekaj je, kar vam hočem reči. Imam vendar opravičilo. Ljubim vas, Martin, verjemite, ljubim vas od snoči. In zato se sramujem za to komedijo.

Martin pa se je obrnil in odšel iz sobe ter jo pustil obupano. Nekaj časa se je obotavljala, potem pa se je oblekla in vzela svoj kovčeg. Stekla je po stopnicah, oziraje se žalostno proti sobi z velikim kaminom.

Martin je sedel pri svoji mizi in si bridko očital. Zakaj je pustil, da je prišlo tako daleč. Že snoči bi bil moral na vlaku odkriti njeno igro. Zakaj tega ni storil? Vedel je, da je samo en odgovor: Bila je preveč lepa. Hotel jo je pokoriti in kaj je ostalo v njegovem srcu? Zdelo se mu je, da je to resničen kes in žalost. Zelo dolgo je premišljal, potem pa je planil kvišku. Morda se še ni odpeljala, se mu je zablislila nada. Oblekel se je in naglo hitel ven.

— Da — je rekel šofer — damo sem odpeljal na postajo.

Martin je skočil v voz in pogledal na uro. In prvič v življenju je spoznal, da so trenutki, ko se človek ne meni za nevarnost. Drevil je v oblakih prahu in ni niti za hip zmanjšal blazne brzine. Ljudje, ki so ga videli s polja, so se križali in mislili, da je znorel. Martin pa se tega ni zavedal. In potem je prišlo iztreznjenje. Ko se je bližal postaji, se je vlak že oddaljeval s posmehljivim ropotom.

— Konec — je rekel Martin in se počasi peljal pred postajo. Poslednja nada se mu je vzbudila, da bo izvedel, kam se je odpeljala.

Ko je stopil v čakalnico, je ostrmel. Nina je sedela v kotu na leseni klopi s povešeno glavo in obraz ji je bil objokan. — Vi ste še tu? — je zaklicala. — Zakaj... zakaj se niste odpeljali?

Dvignila je k rjemu objokane oči. — Hotela sem — je šepetala — hotela sem te še vprašati, ali ni bilo to vendarle krasno?

Martin jo je objel.

— Hotel sem te isto vprašati — je priznal.

Postajni uradnik je diskretno zaprl okence pri blagajni. Ropot vlaka je utihnil v daljavi.

Bredov: Žena

Tridesetletna žena.

Ko je dal Honoré de Balzac, znani francoski romanopisec in morda do danes najnežnejši poznavatelj ženske duše, pred sto leti enemu svojih romanov naslov »Tridesetletna«, ni ustvaril le lepega naslova knjige, temveč tudi čisto določen pojem. Okrog leta 1835. je bila tridesetletna žena na višku razcveta, cvet, ki je začel veneti. Takrat je bilo trideset let za ženo precejšnja starost. V dvajsetih letih je morala imeti takratna deklica ženina, in če ni bila do petindvajsetega leta že v zakonskem jarmu, je to pomenilo za starše velike skrbi, zakaj hčerka je dosegla mejo, za katero se je le težko omožila.

Nazori o starosti žene so se dandanes temeljito izpremenili, in sicer v korist ženi iz leta 1936. V naših dneh žena 30 let še ni stara, ni na poetičnem višku svoje ženske mičnosti, nasprotno, mlada je in se šele bliža najlepši ženskosti. Dandanašnja žena v štiridesetih letih še daleko ni to, kar je bila pred sto leti tridesetletna. Če se kolkce kaj poglabimo v miselnost, v gospodarske razmere in higienske pogoje minulega stoletja, vidimo z veseljem, da je dandanašnja žena telesno, duševno in moralno v štiridesetih letih mnogo na boljšem, kakor je bila nekoč tridesetletna. Štirideset let! Marsikatera se bo morda ustrašila. Morda zveni to nekoliko grozeče, toda ni tako hudo. Bodimo galantni: štirideset? Ne, d v a k r a t d v a j s e t! To se lepše sliši in izraža tudi resnico. Dvakrat dvajset! Prvih dvajset je doba dekliškega razvoja, drugih dvajset doba ženskega razcveta.

Štiridesetletna žena.

Ni več tako mlada, da bi naivno zrla v življenje, a ne še tako stara, da bi se ne menila za življenje — žena med tridesetim in štiridesetim letom je na višku, s katerega gleda enako dobro v minulost in v bodočnost. Le malo žen ima za seboj z rožami posuto pot in večina njih ima tud! pred seboj ovire. Pregovor »ni rože brez trnja« velja mnogo bolj za ženo ko za moža. Žena ima težišče življenja v rodbini, v ljubezni in zato v možu. Mož išče težišče v dosegi in zgradnji socialnega položaja. Mož dela okvir, v katerem bi rad imel ženo po svojih željah. Žena je večinoma zoper svojo voljo prisiljena k pridobitnemu delovanju. Če si mora pridobivati, in se odreči rodbini, ji je to zelo težko. Če pa vendar doseže dom in rodbino, ji je navadno več ko sedemnajst do pet in dvajset let, ko so prejšnja dekleta plula v zakonskih pristan. Premožnih očetov, ki morejo dati hčerki lepo doto, je ostalo v dandanašnji gospodarski situaciji le malo. Mlado dekle si mora po večini samo krčiti pot, dekle dozoreva v ženo, trideset let ji je, in potem šele začne res živeti, za moža, dom, otroke. Kjer je bil prej konec, je dandanes začetek. In prav je tako, ker najlepša leta žene trajajo dandanes daleč čez štirideset.

Boljša tovarišica.

Žena nedvomno bolje premaguje težave življenja, ako ima dekliška leta že za seboj. Le ko dozori, to je okrog tridesetih let, zna svetovati in pomagati možu v težkih dneh. Le ko ima skušnje, zna vzdrževati pogum možu. Deklica je lepa. V deklico se mož zaljubi. Toda starejša žena, na višku ženske zrelosti, to mož ljubi in to je sila, ki vodi moža k velikim činom. Tvorna sila moževa potrebuje ženo, za katero ustvarja, in življenjska sila žene spet moža, ki mu določa cilj in smer. Mlado dekle, ki šele stopa v življenje, ne more biti možu prava opora. Seže ko dozori v ženo, ko se njena ženskost spaja z razumom in dobroto, je možu najbolj zaželena. Mož išče v ženi dopolnilve, in to je pogoj za oba spola, neglede na stan in poklic. Navadno se te dve življenjski sili utelešajo v otroku, v katerem začenjata oba v novi obliki iznova boj z življenjem.

Tridesetletna žena tud! najbolj ustreza materinstvu. Za pravo srečo v zakonu je otrok tako rekoč neogibno potreben. V otroku izpolnjuje žena najbolj svoje poslanstvo, srečo matere v krogu rodbine so opevali pesniki vseh dežel in oveko-večali skarlji vseh časov. Za razumevanje vsega tega je potrebna zrelost, in to dajejo leta, doba največjega razmaha, ki se začneja s tridesetim letom.

Leta zorenja.

Moški si po večini vzame dekle, ki ga ima rad. Ko postane njegova žena, nastane često presenečenje: njegovo razmerje do dekleta se je naglo in docela izpremenilo v tistem trenutku, ko je postala njegova žena. To je prav, zakaj deklice, ki bi mu bila samo ljubica, bi se mož kmalu nasitil. Žena raste z njim — in to je pravilni razvoj.

Traja vrsto let, preden mož spozna, kaj pomeni žena. Mož dozori pozneje in se šele potem nauči čislati ženo. Dober zakon pomeni potrpljivost, prakso, voljo in izkušnost. Leta minevajo, dekle polagoma dozoreva v tridesetletno ženo, prisiljena po gospodarskih razmerah, se možu pozneje, postaja žena, ki ji je dvakrat dvajset let, žena, ki je dospela na višek svoje ženskosti. Popolnoma zmožna ljubezni, stoji žena med tridesetimi in štiridesetimi leti pred možem v docela razviti lepoti. Je popolnoma to, kar mora biti: žena. Ko pride tretja dvajsetica, se spol počasi umika in življenje se napolnjuje z novo vsebino: z dobroto in skrbnostjo za blaginjo rodbine.

L. O.:

Tovarištvo

Anton Jelenc je z onemoglo kretnjo odrinil knjige v stran. Zakaj neki bi še dalje računal, ko dobro ve, da ne more izpremeniti končnega izida!

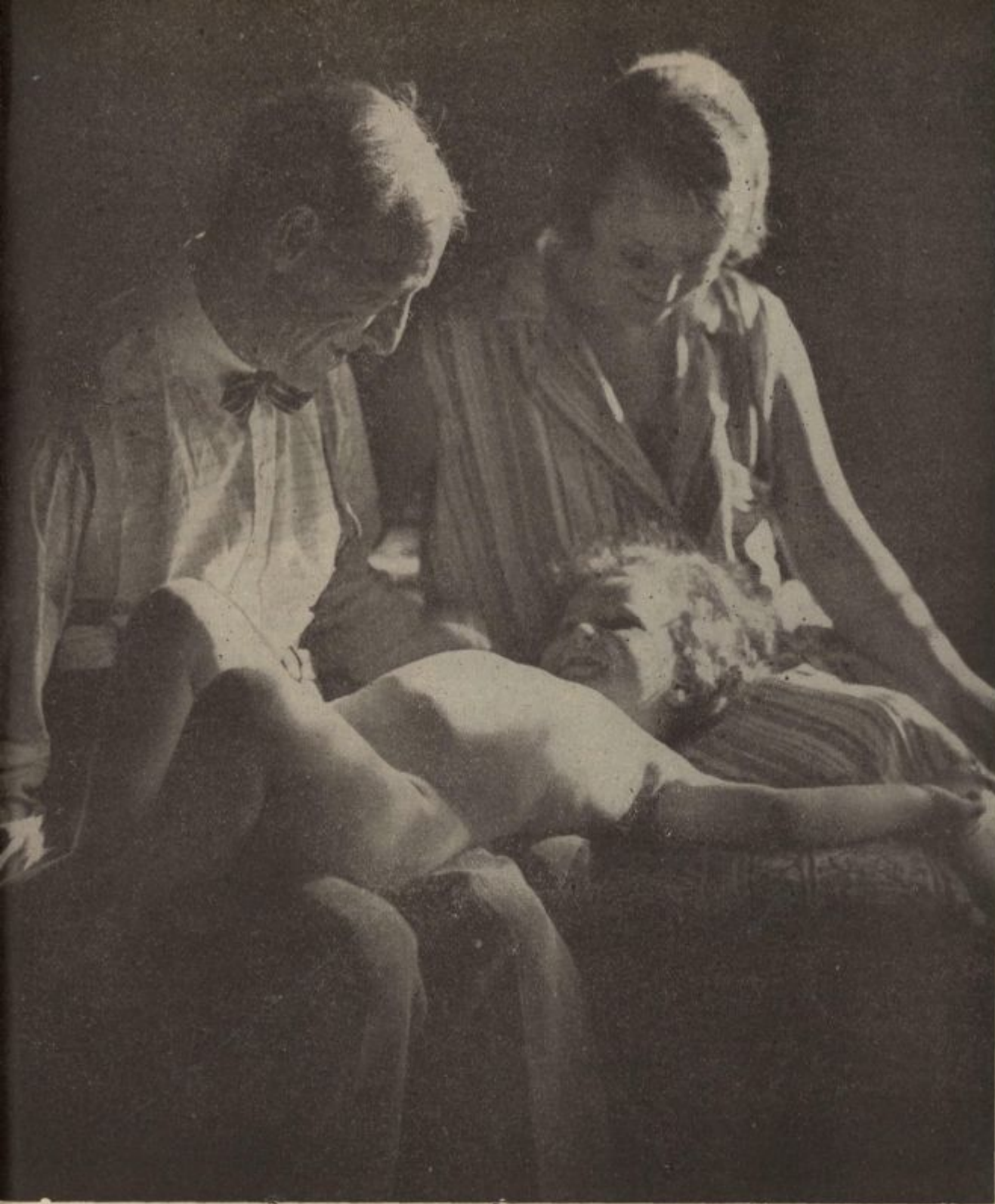
Z drhtečo roko si je prižgal novo cigareto in zamišljeno strmel v dim. Zdaj mu je osem in trideset let; lahko še enkrat iznova začne. Ohranil si je čisto vest in dobro ime. Karkoli se bo zgodilo — on ne bo kriv. Postal je žrtev slabih gospodarskih razmer, nečistih borznih spekulacij in nepoštenih konkurenca. A nihče drug razen njega samega ne bo trpel zaradi poraza. In morda se le še kdaj požene kvišku.

Zbral je moči. Le nikar preveč pre-mišljevati: z vso vnemo se bo vrgel na delo in ne bo gledal nazaj. In končno, če napravi bilanco čez vse — Mira mu je vendarle še ostala. In tako je vkljub vsemu bogat.

A prav v tem trenutku mu je bila misel nanjo mučna. Deset dolgih, bridkih let mu je stala neustrašno ob strani in se borila z njim za obstanek. Komaj nekaj brezskrbnih let ji je bil lahko podaril za njeno požrtvovalnost, in zdaj jo bo moral potegniti spet v skrbi, v nove boje, in kar ji je bil kdaj podaril, ji bo moral vzeti. Prvič v življenju je z nekakšno nevoščljivostjo pomislil na Ivana Jerina. V njegovih očeh je bil Jerin navaden bahač, vendar eden tistih, ki sam tako trdno veruje v svoje znanje, sposobnost in srečo, da prisili tudi druge, da verujejo vanj. Dostikrat se je čudil, kako

je mogla Mira, ki je imela tako izrazit čut za vse, kar je dobro in pošteno, tako prijateljsko čutiti zanj. Zmerom ga je jemala v zaščito. Jerinova trdna volja in njegova neomajna vera vase sta bili najbrže tisto, kar je Miro tako privlačilo. Prav za prav je bilo zdaj, v tej pozni uri, ko se je popolnoma zavedal svojega poraza, prvič, da je več razmišljal o prijateljstvu med Jerinom in njegovo ženo. Všeč mu je bilo, da je Jerin, priznani osvajalec borze in lepih žen, z vidnim spoštovanjem govoril z njegovo ženo. Laskalo mu je, da ni govoril z njo v istem tonu kakor z drugimi ženskami. Dostikrat mu je zaigral smehljaj okoli ust, kadar je videl, kako ponižno in spoštljivo stoji Jerin pred njegovo ženo. A zmerom je bil toliko zaposlen, da se ni utegnil dosti ukvarjati s tem prijateljstvom. Pokazal ji je

Solčni žarek.

njeno omadeževano mladost. Kajti svet se ne bo ukvarjal sentimentalno z njenimi globokimi čustvi in s tisto trohico sreče, ki jo najde mlado dekle v vdanem zaupanju ljubezni. Zakon sveta, zapoved človečanstva se ne ustavljata ob nežnem mladem srcu. Ljudska duša gleda samo greh, vidi samo prestopek, brezčutno odkaže prostor na sramotnem odru in se naslaja v lastni vzvišeni neoporečnosti. Mlada mati pa naj se veseli otroka, ko je že njegova kal opljuvana in prekleta, ko vse materino bitje trepeti v strahu pred njim. Trepeta pred tistim drobnim otročičkom, o katerem je sanjala še kot brezskrbna deklica...

Pobita do smrti, utrjena od vročega razmišljanja in ugibanja, je Marija nestrpno iskala pravega izhoda. Cele ure je preležala na divanu, z rokami, skrčenimi v pesti, in zrla v strop. Takrat je sanjala o koncu svojega trpljenja. Ta misel se je izoblikovala, postala je trda, ključovalna. O, večkrat se ji je z vso silo zahotelo tiste moči in tistega poguma, da bi mogla udariti svet v lice, da bi se zasmejala vsem nemim pogledom, ki bodo porogljivo viseli na njenem zgovornem telesu, da bi se svobodno otresla vseh preziranj, ki jo bodo spremljali v njenem izgnanstvu. A Marija je bila šibka, razmajana v svoji bolečini in tako plaha.

Često je pobegnila od vseh in se kakor ubog, preganjan otrok skrila v gozdni samoti. Sedla je na drevesni stor in mislila, mislila do utrujenosti. Včasih se je vrgla v praprot in v divji bolečini zagrebala obraz v hladno zelenje. Strašno ihtenje ji je stresalo telo, da je ječala in krčila pesti. Tako zelo bi ljubila tega otroka, ko bi ji ga dovolili!

Najlepša in najsvetejša čustva materinstva, pa jih mora vdušiti skalna teža bridkosti, strahu in ponižanja. V Mariji so vstajale sanje prve dekliške mladosti in se boječe dotikale njenega vedno bolj zrelega sklepa, kakor bi se dobrikale in prosile milosti za obsojeno bitje, ki še ni postalo bitje. Tedaj je prestrašeno prislunila vase in se mučila z vprašanji do mraka. »O Bog, ali res ni druge rešitve?« In vsakokrat se je priplazila tista misel kot odrešitev. Spretno je ovila razdvojeno srce in mu zagotovila, da bo potem vse spet dobro. Marija je pridržala dih, sladko je bilo za hip verovati v odprto bodočnost. Znebiti se za vedno teh muk strahu, zadihati iz polnih pljuč, svobodno brez bojazni gledati v svet. Nato pa se je zgrozila nad otrpnenjem svojih najnežnejših čustev. Stisnila se je v klobčič. »Kam sem zašla, kam sem vendar zašla?«

Mehke ročice, sijoče otroške oči, polna usteca z rožnimi ličeci, s prvimi poganjki zobkov, celo baržunasto toplo telesce se je odmikalo od nje kakor za vselej izsanjana sreča. Ničesar več ne bo imela, ničesar nima več pričakovati, želeti — potem. Neizprosni človeški zakon, ki vlada nad dekliškim telesom in obsoja le njen greh, ji je kruto pokazal pravo pot.

A kaj je pravi greh? Marija je ljubila iz vsega srca. Zdaj pa bi njeno ljubezen opljuvali, jo raztrgano razkazovali v najsramotonejših oblikah, dragocene, skrite trenutke njenega življenja bi v nasladi razgrinjali pred njo. Če bi se potem vrgla z mostu v valove, bi le uživali nad novico. Opeharila bi jih s tem morda za daljnje užitke, drugega nič. V ozadju pa vstaja kakor senca veliko vprašanje njenega srca, obtožba nima in žalostna: »Kje je zdaj on, ki bi me moral ščititi? Ali ni to hujši greh?«

Oh, ko bi le mogla proč od ljudi. Ven, na samotni otok, kjer ni porogljivega smeha, ne gorjače človeške zlobe. Tam bi z vsem srcem zasanjala svojo srečo, oklenila bi se kakor v izbruhu zadržanih želja pričakovanega bitja in se veselila, veselila do solz. Ali takega otoka ni.

Binkoštna zaroka

Binkošti naj prinesejo odločitev. Dalje sestri nečeta več čakati. O binkoštih se mora ali Vera ali pa Mara zaročiti. Te negotovosti, v katero ju spravljata učiteljeva neodločnost in omahljivost, ni mogoče še dalje prenašati. Zdaj se pa nagiba tudi binkoštna nedelja h koncu, ne da bi se učitelj Pogorelec odločil. Vera in Mara sta si na vso moč prizadevali, da bi mu dali priložnost, da bi se razodel. Obe sta bili zaljubljeni vanj. Vsaka bi rada postala njegova žena. On si pa nikakor ni bil na jasnem, ali ima Vera ali Maro rad.

Obe sta težko pričakovali njegove odločitve. Vsaka bi bila pripravljena, da se junaško premaga in privoščiti drugi srečo, če bi se le hotel odločiti.

To pričakovanje je trajalo že dalje časa. Tudi gospodu Pogorelcu se ni zdelo zavidanja vredno. Ni bil tako omejen, da bi ne bil opazil prizadevanja obeh sester, ki naj bi privedlo k jasnosti te zamotane zadeve. Vera je na vso moč hvalila Maro. Mara pa je poveličevala Verine dobre lastnosti. Če so kje mirno sedeli, je nenadoma

izginila ena izmed sester, njemu pa je postalo težko, vselej je zahrepenel po tisti, ki je odšla.

Tudi ta binkoštni izlet s čolnom ni pomogel k srečnemu zaključku. Vera je skoraj celo uro sama tavalala po gozdu. Ko se je vrnila, jo je učitelj pozdravil z vzdihom, kakor da se mu je zvalilo breme s pleč. Mara je odkimala z glavo: »Spet nič!«

Dekleti sta bili nevoljni in obupani. Solnce je že zašlo za vrhovi obrežnega gozdiča, nad zalivom je ležal mrak.

»Tako ne gre več naprej!« je rekla Vera, ko je pripravila čoln. Učitelj je nedaleč od njiju zlagal blazine, odeje in pregrinjala, ki so jih bili razgrnili pri počitku. Pri tem mu je padel novec iz žepa, in zdaj ga je iskal med travo.

»Že dolgo o vsem premišlujem. Morava ga spraviti v nenavaden položaj, najbolje v nevarnost,« je pripomnila Mara zamišljeno. »Nekaj podobnega sem nekoč brala v nekem romanu. Junak se ni mogel odločiti med dvema ženama. Ko je pa nastal v hotelu požar, je instinktivno planil najprej v šobo ljubljene žene in jo

Marija je osušila lice, z nežnimi besedami je prosila svoje dete odpuščanja in je šla k zdravniku — — —

Ko se je vrnila, je bila topa in v njej ni bilo nobenih želja več. Življenje pa jo je zapredlo vase kakor črni pajek.

Mariji se je zdelo, kakor da je pričela vse iznova. Skoraj veselila se je svoje svobode. Nič več je ni vleklo k tlom. Obraz, postava, vse je zaživelo, kakor bi se bila rešila more. Koprena je legala čez preteklost in Marija je počasi zašla v razpoloženja, ki so ji vzela vsako jasno predstavo o tistih težkih dneh. Toda bila je to le otopelost srca, trudnost njenih čustev. Njej pa se je zdelo, kakor da je ozdravela od vsega nepokoja. Spet je spoznala smeh in razposajenost mladostnih sil. Življenje jo je izbistrijilo, izoblikovalo je njena mišljenja, postala je zavednejša, trša. Ljubezni pa se je ogibala.

V prvih letih, v opoju pozabljena se je branila misliti na — tisto. Ali se je bala zbuditi spomine, ki so budno čakali v megli prošlih let, ali pa je čutila vedno bolj porajajoče se hrepenenje po otroku. Nekoč ga je zavrgla, ubranila se ga je ljudem in sebi na ljubo. Zdaj pa je vedno jasneje želela, hotela, le otroka, otroka! Droben smeh izza tujih oken jo je zadržal pred hišami, da je zamišljeno prisluškovala.

Toda prišli so dnevi, ko je bila samotna do smrti. Takrat je izbruhnilo v njej vse tisto zadržano, prikrito. Takih dni je bilo vedno več. Takrat ga je tiho klicala z najslajšimi imeni, nežno je računala, koliko let in mesecev bi že imel. Kakšen bi bil — njen otrok. Da, njen. Klicati bi jo »mama«, in ona bi ga smela poslušati. Zanj bi bil svetlo sončece, ki bi ji svetilo v njenih lepih in težkih dneh. Bila bi mu potrebna, edino njemu potrebna! Vse bi bilo tako preprosto in lepo. Predala bi se z vso dušo tej očarljivi nalogi, izlila bi se v dobroto — zanj.

Toda ne bo ga več priklicala nazaj, svojega otročička, malo bitje, ki nikdar ni zaznalo za svojo mater. Oni, ljudje, so ji ga vzeli. Z vsemi tistimi je delila svoj greh, a objokovati ga mora sama.

Nekoč se je odrekla božanstvu materinstva. Zdaj je prepozno. Ostala je izgnanka. Le od daleč bo smela prisluškovati sreči drugih.

Samo nekaj ji je ostalo in živi v njej kot dragocena svetinja. Tisti zlati, edinstveni občutek, da je tudi ona nekoč bila mati. Razsuta je sreča, a tihega spomina ji ne odvzame nihče več.

rešil, in je pri tem spoznal, katero izmed njiju ljubi. Mislim, če ga spraviva v podoben položaj, bo tudi on spoznal, katero ljubi.«

»Menda ne misliš zažgati naše hiše?« je ravnodušno rekla Vera.

»Ne, za požar je določena kazen,« je odgovorila Mara. Videti je bilo, da je že dosti razmišljala o tem. »Toda kaj praviš k temu: midve padeva nenadoma v vodo; v strahu za najino življenje bo spoznal, katera mu je ljubša, in tisto bo gotovo prvo poklical, ali mene ali tebe, in bo skušal ali tebe ali mene rešiti. Če bo tebe prvo rešil, naj bo za vekomaj tvoj. Jaz pojdem v samostan ali pa si poiščem drugega; najbrž se bom odločila za poslednje,« je z vzdihom dodala.

»Nevaren poizkus!« je rekla Vera.

»Prav nič nevaren,« je nadaljevala Mara. »Vsi trije smo dobri plavalci. Takole mislim: preden zavijemo v prekop, te bom prosila, ali hočeš menjati z menoj prostor. Ko se bova previvali v tem ozkem čolnihu, ga bova prekučnili. Prepusti vse meni! Ali si za to?«

»Če se le ne bo zgodila kakšna nesreča!« je rekla Vera, a tudi njej se je zdelo najbolje, da pride čimprej h gotovosti.

Mara je malomarno zamahnila z roko. »Torej, da ali ne?«

Učitelj je medtem našel novc in se vrnil v čoln. Običen je bil v pisan kopalni plašč. Veri je burno utripalo srce.

»Naj bo,« je rekla odločno.

Zgodilo se je. Čolniček se je prevrnil, vsi trije so padli v vodo. Vera in Mara sta začeli vpiti in mahati okoli sebe, kakor da sta od strahu pozata: vso umetnost plavanja. V tej minuti se je odločila njuna ljubezenska usoda.

Vendar pa čisto drugače, kakor sta pričakovali. Gospod Pogorelec se je smrtno bled krčevito oprijel prevrnjenega čolna in je obupno zrl od Vere k Mari in od Mare k Veri. Zobje so mu šklepetali od strahu. Začel je na vso moč klicati na pomoč. Medtem bi bili Vera in Mara lahko utonili, ako bi se ne bili obe ujezili in odločili za pametnejši izhod. Splavali sta h bregu.

Fribližal se jim je motorni čoln, ki jih je vzel na krov. Ko sta stopili na breg, sta se obe sestri, ki sta doslej molčali, spustili v glasen smeh.

»Odrečem se mu!« je zašepetala Vera sestri.

»Jaz tudi,« je odgovorila Mara. Petem sta se začeli spet smejeti. Gospod Pogorelec je šel za njima in zmajeval z glavo. Kako se le moreta tako brezskrbno smejeti, ko sta komaj ušli veliki nesreči?

»Nesreči, da bi postala žena strahopetca,« sta si mislili sestri in se odahnili.

Kurt Münzke - 17. Vuk:

Božanstvo domačega ognjišča..

Miss Milton, Leonova vzgojiteljica, je odpotovala, vsa topeča se v solzah, v Manchester na pogreb svojega deda. Leon se je ogledoval v svoji sobici in ves olajšan globoko vzdihnil. Zdelo se mu je, da se je njegova učna soba nekako svobodno razširila in postala prijaznejša. Miss Milton mu je namreč že predsedala. Njegovo srce, četudi še majčkeno, je bilo v tistem ozkem in raztegnjenem mladeniškem telesu vendar polno. Mama in očka sta bila namreč vsebina in malika njegovega dvanaajstletnega življenja. Ko so tako sedeli skupaj pri mizi, je večkrat za trenutek pozabil na jed. Preveč je bil zavzet z mislijo, ki ga je izpraševala: »Katerega bolje ljubim? Katerega bi laže pogrešal?... Ah, samo z enim bi ne mogel živeti. Oba moram imeti...«

Bilo je zdaj že ob devetih zvečer. Moral bi biti kakor po navadi že v postelji. Ali kaj to! Miss je odpotovala. Očka pa tudi ni prišel pogledat, da bi mu rekel »Lahko noč«. Ni ga doma. Opoldan je namreč odpotoval. Za tri dni je odpotoval. In zdaj bo moral zaspiti, ne da bi se očkov otožni, tako nežni obraz sklonil nad njegovo belo posteljo in se dotaknil njegovega čela dih toplih ust, blagoslavljaljoč ga z očkovim blagoslovom. Mama, da, mama zadnje čase sploh ne prihaja več, da bi mu želela »Lahko noč«. Zadnje čase je tako nekako hladna, nekako tuja kakor kakšna tuja dama, če pride na obisk. Ali vkljub temu je bilo zanj to nekakšno grenko-sladko želo, ki je vzbujalo še večjo ljubezen do mame.

Leon mora reči očku »Lahko noč«. Četudi ga ni doma, mora reči. Splazil se je tiho tja v njegovo delovno sobo. Prižgal je luč na pisalni mizi. Usedel se je na veliki naslanjač in sanjaril? »Zdaj sedim v očkovem naročju. Očka me objema. Kaže mi vse mamine slike. Tu, na pisalni mizi stoje. Mnogo jih je. Tale mala punčka je njegova mama kot otrok. Tu je kot učenka. Tam v prvi plesni obleki. Tam na tenisu, tam na konju, pri avtu. Tu zopet je nevesta, tu na ženitovanskem potovanju v Egiptu. Tu pa kot mlada mati. In tam, glej, v večerni črni obleki...«

Leon je pred to čudovito, tujo, neznano gospo zatisnil oči.

O, kako ljubi očka to gospo v njenih stoterih izpremembah! Srce se stiska Leonu.

Zdrknil je s stola. Srce mu polni nekakšno nevdržno koprnenje. Žene ga k mami. Hoče jo videti, hoče jo poljubiti. V tem trenutku je vedel: »Samo očka ljubim, samo očka. In ker očka ljubi mamo, ljubim mamo tudi jaz... K nji pojdem.«

V temi je taval skozi jedilnico, skozi biljardno sobo. In tam za zastorom, tam v glasbeni sobi je luč. Molakord je udaril iz klavirja. Vendar mama ne igra! Mama govori! Da, to je njen, mamin glas. Leon tako sladkega, toplega maminega glasu še ni slišal... In zdaj? Čuj!... Neki gospod govori... Da, to je gospod Vladimir, ruski violinist, striček Valja, kakor ga mora klicati. In on... o Bog! Mami je rekel »ti!« Cisto natančno je rekel: »Si se odločila, moja ljubljena Marion?«

In mamin čisto izpremenjeni glas je odgovoril:

»Kdaj hočeš in kam hočeš... Še to uro. Vse, vse, predragi...«

Leon, ubožček, je slišal, slišal, slišal!.. Mama ljubi tega tujca, mama zapušča očka. Očka bo brez mame — oh! Umr! bo... ,

In zdajci je slišal Leon, kako je vprašal striček Valja: »A deček, Marion? Otrok?«
»Ne spominjaj me... Da, tudi preko njega — ker mora biti... Otrok neljubega moža.«

Vse je slišal Leon. Zadnje besede je razumel in njihov pomen. S povešeno glavo je lezel nazaj v očkovo sobo. Sedel je v veliki naslanjač. Zajokal je. Očka je izgubil mamo. A tako zelo jo je ljubil... Mama njega, Leona, ne ljubi. To je zdaj razumel. Oh, kaj on, Leon! Za očka gre. Kaj bo z njim, če mama odide? Mama mora ostati pri očetu, mora, pa četudi ljubi onega drugega. Ali očka ne sme trpeti, nič ne sme vedeti.

In brez vsake nade, duševno ves razbit, zavedajoč se svoje otroške nemoči, je Leon taval okrog, se plazil po sobah. Ko je slišal, da gre mama v svojo sobo, se je skrtil. Videl je, da je vzela torbico. Oh — oditi hoče, resnično oditi, zbežati... Čuje, kako odpira predale omare in predale miznice. In striček Valja stoji tam pri vratih. Bobna ob steno s prsti in nemirne so njegove noge.

Vse to je videl in slišal mali Leon. Njegovo glavo je polnila samo ena misel: »Mama ne sme prestopiti praga te hiše. Prisiliti jo mora, da ga ne prestopi...« Kaj naj stori? Kako naj to stori?

Vladimir, striček Valja, je vzel torbico. Težka je bila. Marionini dragulji so bili v nji. In Marion, ogrnjena v

krzno, bleda, ali trdna, se niti malo ni ozrla nazaj po sobi, ki jo je zapuščala za vedno. Odhajata... Ura na hodniku bije enajst... Tu so vrata v Leonovo sobico. Obotavlja se... Nato strese z glavo, hit naprej, stopa po stopnicah, prižge luč in pohiti k vežnim vratom... Strašen krik... Iz Marioninih ust je planil kakor groza... Vladimir je pribežal. Torbica mu je zdrknila iz rok...

Pred vežnimi vrati leži Leon, da bi zaprl pot. Leži v mlaki krvi. Na levem sklepu roke ima prerezane žile. Tam zraven leži tudi nož. Ves je bled in oči se mu blešče. S slabotnim glaskom kliče:

»Mama! Ne odhajaj, mama!... Ostani pri očetu! Oh, mama! Očka te tako ljubi...«

In krvaveči otrok joka, joka:

»Ne odhajaj, mama, ljuba mama, ne odhajaj. Ostati moraš! Oh, zakaj že nisem mrtev! Slabo sem se zadel.«

In Leon je izgubil zavest...

Leon ni umrl. Slabo je pogodil. Prerezal je napačno žilo.

Ko je zopet vstal, sta bila mama in očka srečna človeka. In tudi on je zdaj dobil pravo mamo in oče pravo ženo. Le nerodno se mu je zdelo, ko sta ga oba častila in poljubljala kakor da je božanstvo domačega ognjišča.

Dosmrtnina

Hišica vdove Jelenke je stala v sencu košatih kostanjev. Skozi podivjani vrt je žuborel potoček, ki je bil komaj toliko širok, da so našli v njem ptički dovolj prostora za svoje kopeli, a njegovo veselo žuborenje je prodrlo celo v tišino sobe, kjer je sedela gospa Jelenka, vsa uboga in utrujena v naslanjaču.

»Hiša, moja lepa hiša bo odslej vaša,« je tarnala.

»Ali se čutite dovolj krepki, da bi lahko nadaljevali s pogajanjem?« je vprašal notar.

»Bom poizkusila, ne morem zahtevati, da bi se gospod Trtnik zastoni trudi senka. Ne vem, ali bom doživela jutrišnji dan, moje srce, moja glava... že štirinajst dni nisem zaužila niti grizljaja, štiri mesece bo, odkar se ne morem ganiti iz naslanjača... o, in zdaj tudi ne bo več dolgo trajalo...« je odgovorila.

»Pogodba je pripravljena,« je rekel notar. »Trebajo samo še podpisati.«

»Podpisati!« Vdovi Jelenki je zaigral okoli ust grenek smehljaj in močan kašelj jo je napadel. »Ali se vam ne zdi smešno, ko bi tako stara žena — sedemdeset let mi je že — ki čaka samo še, da jo Bog pokliče k sebi v boljše življenje, podpisala pogodbo za dosmrtnino?«

Kupec, gospod Trtnik, jo je z blazino podprl pod hrbtom. »Verjemite mi, gospa...«

»Poštenjak ste, gospod Trtnik, verjemite mi, Bog vam bo poplačal, kar ste umirajoči ženi storili dobrega, zato boste dobili mojo lepo hišo na pol zastonj!«

»A priznati morate, da sem edini,

ki je pristal na vaše zahteve, in da bi vam nihče ne bil dal toliko za hišico.«

Vdova Jelenka je te besede najbrže preslišala, ker jo je spet napadel kašelj. Legla je nazaj v blazine in samo nemo prikimala, ko je notar rekel:

»Ali bi ne končali posla?«

»Pripravljen sem,« je rekel kupec, gospod Trtnik.

»Tu je pogodba. Prosim, gospod Trtnik, podpišite!«

»Ali bi ne hoteli še enkrat prebrati pogodbe, gospod notar? Stara bolna ženska sem, ki umira. Storitite mi to uslugo, saj bo menda zadnja.«

Notar je vzel listino z mize, skrbno osnažil naočnik in bral:

»Vi prodaste s tem gospodu Trtniku svoje posestvo, datume lahko izpustimo, proti plačilu dosmrtnine. Ali sta se že sporazumela o višini dosmrtnine?« se je zdajci prekinil notar in se obrnil h gospodu Trtniku.

»Seveda. Plačeval bom gospe vsako leto po deset tisoč dinarjev.«

»Oprostite, zmotili ste se. Plačevali boste vsako leto po dvanajst tisoč dinarjev!«

»Deset tisoč!«

»Dvanajst tisoč!«

»Deset tisoč!«

»Dvanajst tisoč!«

»Deset tisoč!«

»Glejte, prepira se z umirajočo,« je rekla gospa Jelenka in omedlela.

»Kaj ji je prav za prav?« je vprašal gospod Trtnik.

»Vse in nič!« je odgovoril notar. »Srce je zdravo, želodec tudi. Toda že več tednov ne more spraviti vase niti grizljaja, počasi ugaša kakor svetilka, ki smo ji pozabili doliti olja.«

»Ali ste prepričani, da...«

»Seveda! Če se ne zgodi čudež...«

»Saj bi pristal tudi na dvanajst tisoč dinarjev. Toda hiša je komaj toliko vredna in riziko je res velik!«

»Ne verjamem, da je mogoče govoriti o izgubi, saj sami vidite,« je zašepetal notar.

Kupec, gospod Trtnik, je hotel nekaj odgovoriti, a prav tedaj je gospa Jelenka odprla oči.

»Nadaljujte, gospod notar!«

Notar je vprašujoče pogledal Trtnika in nadaljeval: »Torej letno dosmrtnino v znesku dvanajst tisoč dinarjev je treba plačevati vsakega četrta leta naprej.«

Vdova Jelenka je globoko vzdihnila in se pogreznila v blazine.

»Bliža se mi zadnja ura,« je vzdihnila, »rada bi vam dala svojo hišo, vendar pa želim tu umreti. Škoda! Do svidenja onkraj življenja!«

Trtnik je vzkliknil: »Počakajte, gospa Jelenka, samo še minuto. Saj lahko ostanete do smrti v hiši, jaz podpišem.«

Gospa Jelenka je tudi podpisala, da izroči gospodu Trtniku svoje posestvo proti dosmrtnini letnih dvanajst tisoč dinarjev, plačljivih v četrtletnih obrokih naprej, in še pod drugimi pogoji. Trtnik je položil na mizo tri tisoč dinarjev.

Kakor hitro je bila pogodba podpisana, je vdovi zaigral vesel smehljaj okoli ust in vstala je, ne da bi ji bil moral kdo pomagati.

»Vsa prerोजना se čutim!« je rekla.

Kupec, gospod Trtnik, je ves presenečen strmel v njen vedri obraz. »Ali lahko vstajate?«

»Lahko.« Že dolgo se nisem tako dobro počutila kakor zdaj. Spet sem začela upati. Tako rada bi še malo živela. Saj mi je šele sedemdeset let! To ni posebna starost za ženo, ki ji je oče dočakal devetdeset let, ded pa preko sto let.«

Notar se je nasmehnil. »Gotovo boste živeli, gospa. Vaši organi so zdravi, bili ste samo potrti in obupani.«

»Za to sem imela dovolj vzroka,« je pokimala gospa Jelenka. »Ne morete si misliti, koliko skrbi prizadeva človeku vzdrževanje take hiše. Koliko stanejo vsa popravila! Streha ni

v redu, treba bo hišo na novo prekriti. Ko pa pridejo obrtniki v hišo, se jih ni mogoče znebiti. Nedavno tega sem morala dati popraviti strešni žleb. Izkazalo se je, da je podporno tramovje gnilo. Dala sem za silo vse to popraviti, toda več ko leto dni ne bo držalo, potem bo treba vložiti nove tramove. Koliko bo to stalo, gospod Trtnik, koliko bo stalo!»

Trtnik je pobelzel do duše. Ne samo pogled v bodočnost — tudi sedanjost ga je strašila. Vdova Jelenka je živahno tekala po sobi, Lica so ji žarela, bila je videti dvajset let mlajša. Ko ji je bil obljubil dvanajst tisoč dinarjev letne dosmrtnine, ji ni sicer želel smrti, vendar je pa računala s tako možnostjo. Zato bomo razumeli, da je v njegovem vzkliku zvenelo več upanja ko skrbi, ko se je

gospa Jelenka nenadoma prišla za srce.

»Kaj vam je? Slabost? Ali vam nagaja srce? Ali boste omedleli?«

Vdova Jelenka se je hitro vzravnala. »Neumnost! Lačna sem, lačna!«

»A, to ni nobena bolezen.« je pripomnil notar.

»Nasprotno!« se je srečno nasmehnila vdova. »To je ozdravljenje. Zdravnik je rekel, če bom mogla spet jesti, dočakam lahko sto let. In jaz bom jedla, mnogo jedla.«

Trtnik je nekaj časa molčal, nato je rekel:

»In koliko stane, če odstopim od pogodbe?«

Gospa Jelenka je stopila k omarici in si natočila kozarček žganja.

Recimo — še tri tisoč dinarjev.«

»Poleg onih tri tisoč, ki sem vam

jih že odštel?«

»Seveda. Vkljub temu boste napravili še dobro kupčijo. Neglede na vse drugo bom gotovo živela še deset ali pa dvajset let.«

*

Ko je Trtnik odšel in še enkrat plačal tri tisoč dinarjev, da so razveljavili pogodbo, je gospa Jelenka natočila še en kozarček in ga ponudila notarju.

»Na mojo petindvajseto dosmrtnino!« je rekla.

Notar se je priklonil in izpil kozarček na dušek. »In kdaj me boste spet poklicali?«

Vdova Jelenka se je nasmehnila.

»Kadar dobim novega kupca. Mišlim, da bom čez osem tednov spet enkrat umirala.«

STANA VINŠEK;

MOŠKA DUŠA

etosa sem dala očetu za Božič zadnje izdajo spisov Milčinskega — pa seveda je knjigo dobil prvi v roke brat Tone in seveda je začel takoj na glas in s primernimi opazkami in stranskimi pogledi brati prvo črtico — tisto o »Ženski duši«.

Res škoda, da so se Fridolinu Žolni izpolnile slutnje, ki vejele iz njegovih zadnjih črtic — sicer bi kar njemu samemu odgovorila. Pa energično. Tako

pa mi ne preostaja nič drugega, kakor da se obrnem v svojem upravičenem ogorčenju na slavno širšo javnost. Saj imava sestra Nada in jaz ob opazovanju najinih bratov in — še nekaterih drugih posestnikov moške duše dovolj priložnosti, da omenjeno zadevo temeljito proučujeva. Pisala bom pa kar jaz — Nada tega še ne zna.

Torej: moška duša ima predvsem protekcijo. N. pr. zakaj sme moška duša sama v Planico, ženska pa ne? To ve samo Bog in naše mame. Pa v kino? In na ples? Pa se šopirijo in govorijo o ženski enakopravnosti! Te pa ne bo nikoli, dokler bodo starejše ženske duše mlajše moške duše protežirale in jih potemtakem pustile v sedanjih domišljavosti. Potem: moške duše so tudi grozno egoistične. Nikoli jim ne pride na misel, da bi smela kakšna ženska duša imeti iste pravice kakor moška — v teoriji že, ampak v praksi! Ženska duša mora vedno lepo popustiti in se tolažiti s potrpežljivostjo in dobrimi manirami.

Pa ko bi bila moška duša vsaj tiho! Pa ni. Vedno zbada in pravi, da le ženska duša ne da miru. Pa to res ni res — samo poglejte v naš razred ali pa v parlament.

In — ali ste že videli moško dušo, ki ima svoje reči v redu? Jaz še ne. Konec debate je vedno tak, kakor pri tistem starem dovtipu, kjer vpraša profesor svojo ženo: »Kje pa je vendar danes moja pipa?« Žena: »Na svojem stojalu, kamor tudi spada.« Nato profesor: »Seveda, če devaš reči tja, kamor spadajo, kako naj jih potem najdem?!«

No, nič ne rečem — naše domače moške duše so v tem še nekako krščanske — pa seveda le zaradi tega, ker so v stalnih kulturnih stikih s posestnicami ženskih duš. Pa vendar Milčinski pravi, da puščajo ženske duše kronično vse omare in predale odprte — no, ta bi moral poznati naše brate! In vrat si tudi ne upajo za seboj zapirati — menda se bojijo, da bi si ne priškrnili repa.

Končno — priznavam — tale zadnja lastnost se res tuptam najde tudi med ženskimi dušami (ženske smo pač uganke!), toda da moške duše tako rade ležejo kavičja jajca, to se res ne spodobi. N. pr. prejšnji teden

sem našla v svoji omari med prtiči oljnato skico (k sreči suho) in čez svoje robčke in drugo drobnarijo (da se diskretno izrazim) poveznjen moški klobuk. Kaj spravljajo moške duše potemtakem v lastne omare, mi je povsem nejasno.

V kuhinji vedo seveda moške duše tudi vse najbolje in ne skrivajo svoje modrosti za plotom. Pa naše so že malo manj podjetne, kajti jaz imam v takem primeru le prilazen nasmeh in še prijaznejšo kretnjo: »Prosim, samo izvoli!« In odkar je padel jajčnik v zaboj za pepel, omleta na žarečo pločo, meso mucku v gobček in je vrela mast štrcnila po prstih in novi obleki (da o drugih »nezgodah« diskretno molčim), vlada v naši kuhinji sicer nepodpisan, a sporazumen mir.

Nekje v skrivnostnih globinah moške duše je ukoreninjeno prepričanje, da razume vsako stvar boljše od ženske duše — celo vse, kar je v zvezi z otroško nego. Tu bi pač vsakemu junaku privoščila, da bi jo tako temeljito izkupil, kakor jo je moj pokojni stari očka. Ko mu je bil prvi sinček nekaj dni star, je nekoč energično prijadral v otroško sobo in zahteval, naj otroka, da bo utrjen, kopljejo samo v mrzli vodi. Babici je kar sapo zaprlo. Vzravnala se je z užaljenostjo rojene kraljice, mu vrgla mokro gobo pred noge in vzkljknila z vsem ogorčenjem globoko ranjene avtoritete: »Ugonobite svojega otroka kar sami!« Poročam to kot odlično zmago ženske duše nad moško.

Pa tudi kar se tiče gizdavosti... Ne bom povedala, koliko poznam moških duš, ki hodijo kar stalno upognjene, tako jih boli križ, da bi dobile križec... In — kdo je prej napravljen, recimo, za na ples? Ženska duša se lahko prej okoplje, počese in obleče, preden spravi moška duša samo svojo glavo v red. Že da je obraz brez vsake dlačice — ves cirkus že znam iz glave: milo, britev, topla voda, mrzla voda, lapis, obliž, galun, kolinska voda, krema, puder. Še sreča, da uporabljam drugo barvo pudra, kakor naše moške duše, sicer...

In — ali poznate katerokoli izredno žensko dušo: pesnico, pisateljico, slikarico, glasbenico itd., ki bi poudarjala že v obleki, da zna več ko njene sovrstnice? Gotovo ne. Pač pa vem za celo zbirko moških duš, saj jih srečavam vedno in povsod: na cesti, v kavarni, v avtobusu, v tramvaju, na promenadi, povsod — ki nosijo posebno bujno kravato ali pa vsaj klobuk s 1/2 km širokimi krajci. Vsakokrat, kadar imajo moje oči čast, da ugledajo tako okrašeno moško dušo, se s primernim respektom informiram, kak izreden talent tiči pod širokim klobukom...

Ti ljubi Bog — že vidim, da je moja epistola dosegla dolžino postne pridige — zato rajši končam. Kajti tudi kar se zamerljivosti tiče, ne zaostajajo moške duše prav nič za ženskimi — pa brez zamere!

Mačnejši spal

(Kraj): Ordinacijska soba zobnega zdravnika. Čas: Proti šesti uri zvečer. Osebe: Zobni zdravnik, pacient, še nekaj pacientov.)

Zobni zdravnik (v beli halji, odpre vrata ordinacijske sobe, prijazno): Prosim, naslednji!

Skupina čakajočih (nekaj mrmra sem in tja, se ne gane).

Zobni zdravnik (še nekoliko prijazneje): Toréj, smem prositi?

Moški glas: Mislim, da pride zdaj dama.

Dama (ogorčeno): Ni res, gospod, ki tamle čita »Prijetelja«, je na vrsti.

Gospod (se dela zatopljenega v list): Kako, kaj, kdo, jaz?

Vsi ostali (posebno denuncianti): Da, da, vi ste zdaj; vi ste bili prej tu.

Gospod (pogleda preplašeno in brez moči okrog sebe in vidi same huđe poglede, ki se upirajo vanj. S poslednjimi močmi): Toda, če želi dama morda pred menoj noter... jaz bom najbrže potreboval precej časa.

Dama (že prijazneje, a odločno): Ah, hvala lepa, prav ljubeznivi ste, toda meni se ne muči, lahko počakam.

Zobni zdravnik (z zaupanje vzbujajočim, očetovskim glasom): Torej, gospod, prosim!

Gospod (se dvigne z junaškim obrazom): Seveda, popolnoma jasno... (Stopi v ordinacijsko sobo.) Smešno, nerazumljivo, ta strah pred zobnim zdravnikom. Taki so, kakor otroci, najprej bi jim bilo treba skoraj kaj obljuditi... (Preleti s hitrim pogledom sobo, operacijsko mizo, stol.) Ampak mislim, da je bil gospod s sivkasto bradico vendarle pred menoj tu... (Si obriše čelo.) In kako lepo tu vse diši po jodu in kokainu, meni pade ta duh vselej tako zelo na prsi, ampak to je vseeno, kljub temu ga imam prav rad.

Zobni zdravnik (z vablivo kretnjo proti stolu): Prosim, sedite.

Gospod (obupano): Na ta stol? Ki je tako visok, z rdečo gumo? (Si zapevja gumbe pri sukniču in se nekaj obira.) Takoj, precej... (Se pripravlja kakor na plezalno turo, potem sede na stol.) Tako, zdaj bi bil pripravljen... (Poškili strahoma na zobnega zdravnika, ki nekaj žvenketa po steklenih polnicah.) Saj je itak samo neka malenkost (gleda čedalje plašneje in se že pripravlja, da bi zlezal s stola), nočem, da bi se preveč trudili s svojimi instrumenti, ker najbrže vse skupaj ni vredno besede... (Prestrašen umakne glavo, ko pristopi zdravnik.) O, Bog!

Zobni zdravnik (začudeno): Kaj pa je vendar?

Gospod (se poizkuša šaliti): Najprej pokažite, kaj imate v roki!

Zobni zdravnik (pokaže): Nič, samo zrcalce.

Gospod (nezaupno): Že, že, v desnici. Kaj pa imate v leviči, zakaj jo skrivate za hrbtom?

Zobni zdravnik (pokaže levico): Vidite, čisto prazna je. Kako morete biti tako nezaupni. Saj vendar ne bom ničesar naredil, kar bi bilo proti vaši volji; tudi moram vaše zobe najprej pregledati. Torej povejte, vas kaj boli?

Gospod (milo): Ni da bi se mogel pritožiti. Toda ker sem šel ravno mimo, sem si mislil: naj bo, pa si dam zopet enkrat pregledati zobe...

Zobni zdravnik: Da, prav ste napravili. Sploh bi bilo pametno, ko bi si vsak dal pregledati svoje zobe po dvakrat ali vsaj po enkrat na leto, čeprav ga ne bole. Torej naslonite se zdaj, prosim, nazaj in odprite usta.

Gospod (drhte): Seveda, gospod doktor, kakor želite. Samo da bi se v ugodnem trenutku ali v svoji gorečnosti morda kaj ne izpozabili...

Zobni zdravnik: Brez skrbi, saj vas moram najprej pregledati.

Gospod (toplo): Prosim, prosim, seveda. Celó svojo roko lahko položite name, takole, kakor hočete, samo za vsako vašo nameravano kretnjo moram natančno vedeti. Vsako iznenadenje bi bilo naravnost strup za moje živce. (Prisrčno.) Torej se lahko zanesem, (ganljivo) dajte mi častno besedo, da? (Se nasloni počasi nazaj in odpre usta.) Torej, prosim, začnite!

Zdravnik: Da, toda odprite, odprite, še, še bolj...

Gospod (nemirno): Naprej si pa ne upam, bojim se, ne morem. Če namreč preveč zazijam, se takoj javi.

Zdravnik: Aha, kje pa je tisti, ki se takoj javi?

Gospod (premišljeno): Ne vem prav dobro, včasih se mi zdi, da je nekje zgoraj, menda ima majhno luknjico.

Zobni zdravnik: No, prav. (Vtakne prste med zobe in odpira usta.) Odprite vendar, še malo, no...

Gospod (najprej odsekano, potem prav na široko): A, au... ooooh... uaaaah...

Zobni zdravnik: Zakaj pa tako kričite in mi plašite zunaj paciente!

Gospod (šepetaje): Hvala Bogu... zdaj mi je zopet malo odleglo, toda zdi se mi, da je bil tisti, ki ste zdaj potrkali po njem.

Zobni zdravnik: Da, prav gotovo, tisti je bil. Ampak povejte, to imenujete vi majhno luknjico? To je čisto navadna, da, prav navadna luknja. Komaj četrt zoba še imate... (Se sam pri sebi nasmehne.) Zob mora seveda ven.

Gospod (z bledimi ustnicami): Kako, ali resno mislite? (Jecljaje.) Vse življenje mi je zob zvesto služil, niti najmanj se ne morem pritožiti zaradi njega, in zdaj naj ga na vsem lepem vržem ven? (Laskaje se.) Gospod doktor, danes, ko je znanost že na taki stopnji, bi se morda pa vendarle našla kakšna pot, da bi mi ohranili, vsaj za nekaj časa še, tisti zob.

Zobni zdravnik: Ni mogoče. Zob je že tako gnil. (Vzame hitro enega izmed instrumentov in se zopet obrne h gospodu.) Poleg tega bo trajalo vse to komaj sekundo. Jamčim, da boste komaj čutili.

Gospod: Že, že, gospod docent, verjamem, verjamem, toda vse je prišlo tako iznenada, vsaj en dan, en sam dan...

Zobni zdravnik: Prijatelj, napravite, kar hočete. Toda povem vam, da tvegate strašne bolečine, če ne celo vnetje dlesne...

Gospod (se v napadu slabosti nasloni nazaj).

Zobni zdravnik: ... Tako, prav, vidite, kako pametni ste nenadoma postali. In zdaj odprite usta, prosim, bolj... še, še bolj...

Gospod (se vzravna): Samo malo prosim, da izpljunem, sicer bom še utonil, renadoma se mi je začelo nabirati toliko slin v ustih...

Zobni zdravnik: No, dobro, izpljunite torej! Zdj se pa naslonite nazaj, odprite usta, prosim, še, še, prosim...

Gospod (skoči pokonci): Gospod profesor, toda ko bi morda pridno grgal ali pa ko bi si ovil topel obkladek...

Zobni zdravnik (ga prekine, postaja nervozen): Prosim, gospod, torej, sedaj moram, sicer... Saj vendar...

Gospod (topo): Dobro, zgodi se vaša volja... (Se nasloni, stisne kolena, odpre usta, začuti nekaj mrzlega, zapre oči, zapiči nohte v mehki stol, sope skozi nos, leze z glavo vedno višje in višje, hoče pravkar zagnati prvi krik.)

Zobni zdravnik: Tako, hvala lepa. Prosim, izplaknite, končano je.

Gospod (pogleda kleščice in zob): Ah, že končano, a-ah, Grrblll (si izpira usta in žvižga vmes napev iz zadnjega zvočnega filma). Tralala, trillili, in koliko sem zdaj dolžan, predragi gospod? (Položi bankovec med instrumente na stekleni plošči.) Trillili, tralala...

Zobni zdravnik: No, sem rekel morda preveč? Bolečina je bila vendar znosna?

Gospod (z omalovažujočo kretnjo): Seveda, ni vredno besede. To je pri meni prav brez vsakega pomena, sem tako trdne narave. Moj oče na primer se je nekoč vgriznil v jezik in si je dal iz maščevanja takoj izdreti tri zobe, čeprav so bili čisto zdravi. In moj stari oče, ki so ga ob vsaki vremenski izpremembi bolela kurja očesa, si je hotel od jeze kar prste porézati. Ha, veste, to je pri nas že tako, kar prirojeno.

Zobni zdravnik (se smehlja): No, take paciente imam najrajši. (Po prijaznem pozdravu, pri vratih v čakalnico.) Prosim naslednji!

Nevaren pohod

Z neke ladje, ki je stala pet let v pristanišču, so pri čiščenju nastrgali sedem ton školjk.

Največji angleški parnik »Queen Mary« bo imel cerkveno dvorano,

drsalnišče, velik oder, dva kopalna bazena in tri kinematografe.

Washingtonska policija ima okoli 10 milijonov prstnih odtisov ter šest milijonov popisov in fotografij zločincev.

Mesto Fairbanks na Aljaski je imelo 22. junija poseben praznik. Ta dan j enamreč trajal 23. in pol ure, kajti solnce je pol ure po svojem zahodu iznova vzšlo.

Kovinske niti v mnogih žarnicah so tako tanke, da jih samo z očesom komaj opazimo. Njihov premer znaša komaj stotinko milimetra. Šele deset

takih nitk bi dalo debelost človeškega lasu.

Pravijo, da se kače zelo hitro premikajo, toda to ni res. Ta hitrost je le očesna prevara zaradi gladke, svetlikajoče se kačje kože. Največja hitrost kače je okoli šest kilometrov na uro, to se pravi toliko, kakor napravi človek, če malo hitreje stopi.

Angleške tvornice za izdelovanje radijskih aparatov zaposlujejo 75 tisoč ljudi.

Po statistiki zakrivijo nad petdeset odstotkov vseh prometnih nesreč pešci.

—ek:

Maćeha in tašča, ki smo jo ljubili

Koliko hudih gre na račun mačeh in tašč, in vendar so med njimi take, ki zaslužijo priznanje in občudovanje. Ali je kaj posebnega, da ljubi mati svojega otroka? Ali ni čisto naravno, da mu mačeha ne more nakloniti iste

globoke ljubezni? In vendar hočem ohraniti spomin mačehi, ki je znala biti več ko prava mati svojima varovankama, spomin tašči, ki je bila vzorna tašča, ko je bila že vzorna mačeha. Tako ženo je našel pokojni nabiratelj in izdajatelj slovenskih narodnih pesmi, vseučiliški profesor dr. Karel Štrekelj.

Ko je bil še privatni docent na Dunaju, se je poročil dr. Štrekelj z Angležinjo Henrietto Reewes, ki mu je rodila dve hčerki, a nesrečna smrt jo je ugrabila že kar ob rojstvu drugega otroka. Tako je ostal znanstvenik Štrekelj na tujem Dunaju sam z dvema nebogljenima otrokoma. Prisiljen je bil najti tema črvičkoma drugo mater in izbral si je za drugo ženo Bavarko Afro, roj. Paul. Usoda je hotela, da je bil dr. Štrekelj takrat pozvan v Gradec na vseučilišče za izrednega profesorja. Tako se je rodila preselila z Dunaja v Gradec, in nihče ni slutil, da žena profesorja Štreklja ni otrokoma mati, tudi oba otroka ne. Deklici sta doraščali, obiskovali gimnazijo in univerzo, a nikoli nista podvomili, da bi ne imeli pred seboj rodne mame. Tudi ko je leta 1912. profesor Štrekelj umrl, se razmerje ni izpremenilo, saj ni bilo nikoli niti sence v rodbinskem razmerju... In vendar: Ko se je mlajša poročila, je bilo vse razvidno iz listin... Starejša pa ni čutila resnice do svojega 36. leta, ko je dobra žena

zbolela in je morala hčerka oskrbeti uradna pota... Takrat jo je udarilo, da bi skoraj ne zmogla silne novice... Obupavala je, četudi ni mogla potlačiti v sebi občudovanja za svojo mater-mačeho.

Kakor pa je skrbela za deklici, ko sta bili še otroka, prav tako je skrbela tudi za mlado rodbino, ki ji je postala tašča. Vsake počitnice jo je mlada rodbina obiskala, ostala pri njej cele tedne, a nikdar ni bila nevoljna. In ko je prišel še zraven tantek-korenjaček, ga je vzljubila, da bi ne bila mogla bolj ljubiti lastnega vnučka... In 23. oktobra 1935 je umrla... Pokopali so jo pri Sv. Leonhartu v Gradcu poleg profesorja Štreklja, kakor si je želela, saj je ta grob obiskovala, dokler je mogla, dokler je ni bolezen za več let priklenila na posteljo. In tako je dotrpela tudi ona, blaga žena, ljubeča mačeha in tašča. Ki so ji njeno ljubezen in dobroto v polni meri v svojih srcih vračali vsi njeni, njen grob pa močill s srčnimi solzami. Na pokopališču bo naznanjal kamen njeno ime in dobo njenega življenja, a vse to je brez pomena, kajti samo eno je oznanjenja vredno, ker je redko in čudovito dovolj, da bi ji bilo napisati na grob le:

*Tukaj počiva
zlato srce
ljubeče in ljubljene
mačeha in tašča.*

KAKO ODVADIM OTROKE LAŽI.

Otrok po naravi ni lažniv, lagati se navadi šele od starejših otrok ali pa od odraslih. Kakor se to čudno sliši, vendar je resnica. Saj rabimo mi, omikani ljudje, v govoru vsak dan vse polno konvencionalnih laži, laskanja in pretiravanja. Otrok to kmalu opazi, in ker ne zna ločiti take dovoljene laži od nedovoljene, bo kmalu tudi sam začel lagati. Nekateri otroci postanejo sčasoma pravi mojstri v laganju. Lažniv otrok je staršem velika nadloga in marsikatera mati ne ve, kako naj navadi svojega otroka resnicoljubnosti.

Najboljše in poglavitno sredstvo je, da otrok nikdar ne sliši iz materinik ust laži. Zato se otroku nikdar ne zlaži! Če te otrok izprašuje stvari, ki mu jih ne moreš razložiti, povej, da tega ne veš, ali pa povej tako, da bo mogel otrok razumeti, drugače mu pa reci, da bo to zvedel, kadar bo dovolj pameten, da bo mogel razumeti.

Ker se konvencionalnih laži v medsebojnem občevanju ne moremo ogniti, zato razloži otroku, da moramo časih

iz sočutja do bližnjega rabiti take majhne laži, da vljudnost zahteva, da ne povemo zmerom resnice, ki bi mogla koga žaliti, da pa ne smemo nikdar lagati z namenom, da bi sebi pomagali iz zadrege ali da bi se kako drugače okoristili z lažjo. Pouči otroka, da je resnica potrebna in da je laž škodljiva, dokaži mu na primerih iz življenja, da ima laž kratke noge in da čaka lažnivca vedno osramočenje. Četudi si lažnivec v prvem trenutku pomaga z lažjo in ima dobiček, pride pozneje vse na dan, in takemu človeku kmalu nihče več ne verjame.

Otroci največkrat lažejo, da se ognejo kazni. Ko se prepričaš, da se je otrok zlagal, ga kaznuj, in sicer občutno, najprej za dejanje, ki ga je prikrlil, in posebej še za laž. Bodi v tem dosledna, ne odpusti niti najmanjše laži, otrok naj pride k spoznanju, da si z lažjo ne more pomagati in da je kazen v takem primeru še hujša.

Mnogi otroci lažejo kar tja v tri dni, ne da bi pri tem kaj mislili, navadno iz komodnosti. Otroka vprašaj n. pr.: »Ali si napravil nalogo?« Pa v odgovori: »Že davno.« Ko pa poledaš zvezek, vidiš, da naloge ni. Takega otroka osramoti, lahko si v tem primeru tudi brezobzirna, ker taki »lažnivci« so navadno tudi bahači, kaznuj ga pa s tem, da mu naložiš novo delo poleg dela, ki se mu je hotel otrok z lažjo odtegniti.

Nekateri otroci lažejo tudi iz zadrege, potem pa sami takoj priznajo,

da so se zlagali, dasi jim prvi trenutek resnica kar noče preko ustnic. Tudi takšno laž moraš dosledno kaznovati. Navadi takega otroka, da ti bo svoje prestopke sam povedal, ne da bi ga vprašala, ker s tem mu že vzameš možnost, da bi se v zadregi, ko ga vprašaš, zlagal. Če otrok sam prizna slaba dejanja, ga prav milo kaznuj, da bo spoznal, da si z resnico samo koristi, z lažjo pa škodi.

Najboljše sredstvo proti lažnivosti je pa, da otroka strogo nadzoruješ in mu ne daš priložnosti, da bi se zlagal. Če si pa kdaj v dvomu, ali otrok laže, se prej doobra prepričaj, da ga ne boš kaznovala po nedolžnem in s tem vse samo poslabšala. Trdovratnih lažnivcev pa nikar preveč ne izprašuj, pozvej drugod, kako je s stvarjo, in šele ko ti je vse jasno, dokaži otroku laž, toda tako, da se ne bo mogel izgovarjati in olepševati svojega dejanja. Če bo otrok izprevidel, da tudi drugod pozveduješ, kako je bilo, da nisi popolnoma brezbrizna, bo opustil laži, ker mu itak ne pomagajo. Ako boš pa pozvedovala samo površno, si bo tak trdovratnež znal pomagati z novo lažjo in bo lagal tako prepričevalno, da te bo res premotil.

Škodljiva je pa pretirana nezaupljivost nasproti mlademu lažnivcu, ker mu s tem otežkočiš poboljšanje; v takem primeru si bo otrok mislil: Saj je vseeno, ali govorim resnico ali lažem, saj mi itak ne verjamejo.

Z. Z.

Jože Kregar:

Zastraženi cveti

Bisere in zlate zaklade varujejo zmaji in kače s sedmimi glavami... lepe princeske čuva nevarnost tropa mrkih vojakov. Vsak je pripravljen, da rajši pri tisti priči pogine, kakor da bi prišel prežeči grabljivec in odjadral z ugrabljeno princesko v daljne dežele... Tudi cvetice bi mogle kdo vzeti! Njih obramba je namenjena škodljivcem in je za sitne črvice, hrošče in metuljčke kaj močna, človek pa ne sme teptati življenja slabotno zavarovani cvetici. Simbol zastražene cvetice je zlasti gladiola. Rekl bi ji zato: meček, bodalce. Meseca maja pokukajo njih prvi poganjki iz dna gredice. Kakor konica trdokaljenga meča predro skorjasto zemljo in se nekaj dni, veseli zmage, prešerno ogledavajo okrog. In kakor da jih je sram, ko krog njih že cveto tulpani, marjetice, mačehe, narcisi, se tudi ostri odganjek gladiole požuri, hitro zdaljšuje in širl. Kakor da bo treba novih borb za očiuvanje cveta, ki bo izredno lep, dajajoč poželenje in slast, se poganjek še bolj ojači in iz njega izstopi cel roj novih listov, ostrih, na dve strani brušenih bodalc. Kmalu jim sledi zeleno steblo, ob njem se privijajo mehkozeleni poganjki, se dvigajo višje, vse višje... Sredi junija se v poganjkih zaikrli košček rdečega škrlata, pri sosednjem stebelcu se v na pol odprtem popju zasveti košček zlata, malo dalje tam, v drugem popju, pa pokuka drobec sinjega neba... Da, druga za drugo vstajajo mavrične barve, popek za popkom se jači, večja, odpira. In skoro je pred nami mogočen pokončen klas cvetoče gladiole, zavarovan vseokrog od cele čete poslušnih varuhov — bodalc...

Vsakdo imej v gredici skupino teh gladiol. Posajajo se aprila in tudi še prve dni maja v dobro prerahljano gredo. Ker so med njimi zgodnje, srednjekasne in pozne sorte, je dobro, če imamo od vsake teh sort po nekaj čebulic, ki se vse hkrati posade v skupine. Tako je dosežen lep enoten učinek, cvetice v družbi bolje prenašajo naskoke viharja in dežja, a tudi cvetja je na enem prostorčku zmeraj dovolj. Saj ko odcveto zgodnje sorte, začno cveteti kasnejše. Tako imamo cvet neprestano od junija do poznega septembra. Zemlja za gladiole naj ne bo pretežka. Najbolj km še ugaja propustna peskovnata ilovica. Pa tudi barjanska in močvirna tla ugajajo gladiolam, le da je teren dobro kanaliziran, izboljšan s hlevskim gnojem in z dodatkom m'vke ali drobnega peska.

Sveže gnojena gredica ni za gladiole. Kjer, zlasti v vlažnem terenu, dodajamo apna, pazimo, da ga ne dodamo preveč, ker bi na taki zaapnjeni zemlji gladiole sploh ne odgnale. Čebulice gladiol posadimo 15–25 cm narazen. Poleti potem večkrat okopljimo in varno zrahljamo nasad gladiol in zatrimo ves plevel, sicer bi gladiole vidno zastajale v rasti in lepoti.

Gladiole, ki jih je že mnogo lepih sort, katerih vsaka ima svojo vrednost in posebno prednost, so vzgojili vrtnarji iz križanja z južno-atrskimi in azijskimi botaničnimi sortami. Teh sort in torej podlag za sedanje vrtnarske sorte je prav precej. Gladiole še davno niso izrabile vse svoje razvojne zmožnosti, zato prihajajo leto za letom nove trope teh krasnih cvetic v prodaj. Množe se s semenjem, ki se je v velikem številu porodilo v mešičkih ob stebelcu. To množenje pa ne daje čiste sorte, ker so dedne lastnosti staršev — cvetic zelo zelo izpremešane. Čisto sorto cvetice dobimo samo z novo namnoženimi čebulicami, kar pa gre zelo počasi in s sajenjem tako imenovane »zalege« gladiol. Ta zalega se pri nekaterih sortah v zelo veliki množini nabere ob doletenju delu čebulice, in ko čebulico jeseni izkopljemo, jo takoj otrebimo te zalege. Zalego posadimo zgodaj spomladi v dobro prerahljano gredico, v brazde, ki so 8 cm globoke. Male čebulice naj bodo precej na gosto, a manj ko 1 cm naj mladi zarodki gladiol ne bodo drug od drugega. Ti zarodki naj bodo posajeni, kakor hitro se zemlja spomladi ogreje in nekoliko osuši. Zalega, ki ima sploh rada že med prezimovanjem v kleti nekaj več vlage ko druge čebulnice, prav posebno potrebuje vlažnih tal, ko je spomladi posajena.

Če tega ni, je nevarnost ta, da zalega ne odžene. V tem primeru je treba gredo vendar očistiti plevela, jo jeseni pokriti z listjem ali šoto, nakar lani neodgnana zalega v drugi pomladi bujno vsa odžene. Iz zalege, iz drobne, grahu ali drobnemu ližolčku po velikosti enake čebulice se do jeseni razvije že lepa čebulica, ki po navadi tisto leto tudi že cvete. Zlasti ugaja gladiolam umetna pognojitev s kalijem in superfostatom.

Gladiole so izvrsten in mnogostransko uporaben okrasni material. Ze njih velika barvna raznolikost omogoča obilno uporabnost, bodisi za veselo, za resno ali za žalostno priloznost. Njih različna velikost klasa in cveta omogoča zopet prileganje k najraznejšim posodam, pohištvu in sobni slikariji. Največ pa je pri gladioli vredno to, da jo lahko odrežemo, ko se odpira prvi njen popek, pa nam se v vazi odpre ves klas prav do zadnjega popka. Te neizrinljive odlike napravljajo gladiolo posebno uporabno za vrt in sobo, za šopek in venec.

Kakor vse vrtnarske stvaritve cvetic, imajo tudi gladiole svoja vrtnarska imena, po katerih jih prepoznavamo. Zato pri vseh finejših sortah pazimo, da ne izgubimo imena, pod katerim smo kupili cvetico. Med belocvetnimi gladiolami so priporočljive: Lene Graetz, Imperator, Andenken an W. Pfitzer, Rheinperle, Weisser Riese, Alabaster. Lepe rumene gladiole so: Schwaben, Orange-Königin, Jellow Hammer, Rheinwein. Rožnate so: Pink Beauty, Trudel Grotz, Amerika, Copex, Lososne so: Pfitzers Triumph, Adagio, Prince of Wales. Rdeče barve so posebno učinkovite: Red Canna, Red Emperor, Frau dr. Hauff, Empress of India, War, Flammendes Schwert. Od modrih, lila in purpurnih so zlasti lepe: Baron Hulot, Kardinal, Jakoba u. Bayern, Cattleya, Van den Neer, Violetta.

Gladiol po navadi ne gojimo v lončkih. Vendar se da na ta način dobiti bolj zgodnji cvet. V lonček pa moramo dati že po več čebulic. Ker bi bile vrtnice grede, v katere hočemo saditi gladiole, vso pomlad brez cvetja, si to uredimo tako, da na to gredo, v katero pridejo gladiole, posadimo že jeseni druge pomladne cvetice. Ko pa za temi pricveto gladiole, je malokatera cvetice, ki bi se mogla kosati z lepoto teh zalih princesk, vedno zastraženih od ostrih zelenih sulic in bodalc.

(Nadaljevanje.)

Ali bi tudi on ne povetil svojega nosu in malo zadremal? Saj ukrasti mu itak nimajo kaj, Ah ne, spal bo doma, v svoji mehki postelji in v svoji čedni sobici. In hvala Bogu, sam! Kako mu je bilo že zoprno to spanje v dveh! Pri Šoršu in Maksu je še bilo za silo, a ob teh puhtečih, razgretih ženskih telesih — brr! Kako je nervozno iskal hladnega kotička na blazini, kjer bi mogel zaspati, le zaspati. Kaj bodo jutri dejali v pisarni, ko ga še vedno ne bo od nikoder, pojutrišnjem šele bosta povedala Šorš in Maks, in kaj bo dejala gospa Adela, ta zoprna koklja, s katero sta se zadnje dni shajala menda le zato, da je mogel izliti nanjo svoj žolč in gnus. Zakaj pa je bil tako jezen nanjo, da ga je ujezilo že, če ga je le prišla za roko? Bog ve, da se je prezgodnja strast razkrojila v gnilobo, a nikdar več je ne bo videl in zato se tudi ne bo mogel več jeziti nanjo, in tako je prav. Samo nikdar več opravka s takimi ženskami!

In ta sklep se je zdel njegovemu zdaj tako ponosnemu srcu silo moški in moralen.

Ah, in gospod prokurist Burger? Kaj pa poreče on? To se mu predvčerajšnjim pač ni sanjalo, ko mi je izročil zadnjo plačo in mi dajal modre nauke, češ, denarja se ne sme zapraviti že prve dni po »Ruskih krunah« in »Treh šeširih«. Butelj! Pa še dopust mu je hotel odračunati. Dopust, ki ga je bil porabil za to, da je opravil svoje izkušnje. Teh mu je bil nevoščljiv gospod prokurist, ki jih sam ni imel. Ah, to bom vse odslužil z nadurami. No, če ga bodo tožili, bo moral pač oče... ah, kaj ga bodo tožili, saj niti ne vedo njegovega naslova! Vsem se je zlagal, niti Maksu in Šoršu ni povedal pravega domovanja. Toliko je bil še previden. Jej, jej, to ga še lahko primejo zaradi potvorjene policijske zglasilnice. Pa vse to se bo doma kaj lahko izgledilo. Doma! Poldrugo leto je bil od doma. Poldrugo leto — še več — skoraj dvajset mesecev v Beogradu. Pozimi nič snega, le vlaga in blato, slabe peči, čemernost, potrnost, krstne slave, h katerim se vštuliš po svojih slučajnih znancih, zakajeni gostilniški lokali, čevabčiči, ražnjiči, v nedeljo dopoldne opraviš obiske pri svojih »slučajnih znancih«, črna kava in »sladko«, ki si ga smeš vzeti le eno žličko, gospodine Slovenac, ali pa še lepše, »Kranjac«, kar tebe, zagrizenega Štajerca takoj piči, da pričneš na široko razkladati v svoji šepavi »jugoslovanščini«, češ da je razen Kranjske še najlepši del kraljevine zelena Spodnja Štajerska, kjer je vince doma, pa ne takšno, ki ima okus po zemlji, ampak takšno, ki rase po strmih rebrih v trticalih, ki jih

je treba pognojiti z lastnim znojem v pomladanskem, žarkem solncu in prositi Boga, da jih obvaruje mraza in toče, da zazore grozdi v opojni sladkosti. Tisto rdeče iz Konjic, malokdo ga pozna, se sveti v kozarcu ko rubin, diši po svežem sadju in ga lahko izpiješ mnogo, mnogo več ko tistega ljutomeržana, ki te tako znori, da bi se kakor Elija zapeljal v nebesa na krilatih zlatih oblakih svoje dozdevne moči in lepote, ki si ju srknil prav iz dna polnih kozarcev, prav iz srca štajerske zemlje. Hu — in razboriti ljudje so doma pri nas na Štajerskem! Ali jih ne poznate? Vidite, te bi morali vi vse poznati — saj bi vendar ne smeli mi biti taki, kakor stranke v veliki elitni hiši, ki druga za drugo ne mara vedeti in kjer se kvečemu na stopnicah hladno pozdravljajo, kakor se to spodobi med vljudnimi ljudmi. Potem je skoraj bolje, da smo kakor stranke v veliki predmestni baraki, kjer se le otroci igrajo skupaj na smetnem dvorišču, babnice pa opravljajo druga drugo ali pa se zmerjajo iz petega nadstropja v pritličje, a poznajo se, dobro se poznajo, in ker se poznajo, se kljub marsikateri grobosti tudi druga drugo upošteevajo, in ker se poznajo babnice, se poznajo tudi dedci in tudi deca, ki se danes le še igračka, se že razlikujejo med seboj.

Poletje v Beogradu! Razgreti asfalt, prah, nogometne tekme, dolge borne ulice, dolga pota po razpaljeni, robati kaldrmi, limonadar, za katerim se dere paglavec: »Ledena — vroča«. Terazije, skrbno poskropljene, prijeten hlad v »Moskvi«, ki pa ni zate. V pisarni vzduh, jekleni prah, zbijanje, sikanje strojev in ropot motorjev, gospod Burger, za nekaj trenutkov hladni gospod Vukasović in ves dopoldan poteči se, rdečelični, zadirčni prusak, čigar »neprava« žena te je prva zapeljala. Zapeljala, ker si prosiš z vsako kapljo svoje krvi, z vsakim živcem, z vsem svojim bitjem. Torej bi ji moral biti vendar hvaležen! Ali boš znal zdaj že sam biti zapeljivec? No, pri Dari je bilo srečanje na polovici pota, in tudi tu je bilo slovo lahko.

Snočnje slovo! Zabavne so beograjske noči! Vabeče se svetijo žarnice nad mizami v gostilniških vrtovih, povsod so pjevačice, povsod je čevabčičar in pivo je dobro. Podnevi boza, ponoči pivo. Z Maksom in Šoršem so bili za slovo še enkrat v »Ruski kruni«, a prevroče je bilo v zaprtem lokalu. Šli so v gostilno v stranski ulici, tja, kjer je bila Dara za pjevačico. In tu so se ga prav pošteno nabrali. Rakija in pivo, pivo in rakija, in Karli je plačal vse. Ob drugi mizi so razgrajali častniki. Ah, naj le razgrajajo, če imajo čas in denar! Karli je plačeval. Saj je vseeno, če še nocoj zapravi vse. Vozno karto ima že kupljeno in plačano, vse drugo pa lahko gre k vragu; kajti jutri, to bo eden najlepših njegovih »jutri«, bo izhajal tudi z zadnjim desetakom.

Dara je prišla večkrat k mizi. Bila je vedno bolj jezna. Jezilo jo je Karlijevo nesmiselno zapravljanje, jezilo jo je to neumno njegovo pijančevanje, jezila jo je družba, s katero je bil prišel. Nocoj ga ne bo pustila s seboj! Oh, ko bi ona vedela, bi se morda ujedala še bolj. A njej ni treba vedeti, čemu? Saj bo morala itak večer za večerom sedeti tu gori in prepevati s svojim ostrim, popolnoma amelodičnim so-

pranom: »Ja sam sirotaaa... nemam nikogaaa...« Našminkana usta mora odpirati, živordeč je kolobar okrog odprtih ust, kakor krogle so tudi njene oči, ves obraz je nekako odprt, obupno prazen... našminkana usta odpirati in peti, s kratkimi, rdečimi prsti ubirati strune na bisernici in brenkati. Brenkati in peti večer za večerom in čakati, čakati, da pride možki. Njega pa ne bo več! Nekaj večerov ga bo še čakala, potem pa bo čakala na drugega.

Toliko da se ni razlezel od ganjenosti. A prav tedaj je ujel zapovedujoči pogled debelega kapelnika, pod katerim se je Dara rahlo nasmejala. No, to pa res ni lepo, Dara! Bil je užaljen in čutil se je prevaranega. No, zdaj mu bo slovo zares lahko! Le pijmo. Maks, in ti, Šorš, le pij! Vse babnice vsega sveta pa naj vrag vzame! Torej je bilo le res s tem kapelnikom! Saj je že davno sumil, a Dara je tajila...

Že davno se je bilo zdanilo, ko so se jeli odpravljati. Tudi zbor pjevačic je odhajal. Zavile so se v plašče in stisnile pod pazduho svoje instrumente. Kako revna, kako smešna so bila rdeče našminkana usta v jutrnji svetlobi, kako žalostne potvorjene obrvi in blede, izmučeni obrazi, s katerih se je bil osul puder.

»Adijo, pa zdrava ostani. podaj mi še enkrat roko!« je pel Karli in lovil Darino roko.

»Samo čakaj ti mene sutra, mangupe!« se je obregnila užaljena. »Sutra čemo govoriti!«

»... pa name nikar ne pozabi, čeravno drug fantič tvoj bo! No, adijo, deklica, daj mi še enkrat roko, v slovo mi daj roko!« je skoraj prosil in se dobrodušno smejal.

»Pa šta je tebi danas? Ajdi spavat! Danas ne ideš kod mene,« je tiše pristavila. Obrnila se je in stekla za drugimi, ki so izginjale kakor plahe sence za hišnim vogalom.

Potem šele je povedal Maksu in Šoršu, da pojde, ta dva pa sta mu obljubila, da ga ne izdasta. Ko je stopil v vlak, ga je bilo še strah. A ko je odšel vlak iz postaje in ko so koleasa udarjala preko mostu, je bil konec strahu in konec vsega. Oh, adijo — adijo...

Ko se je prebudil, je žarelo solnce v krvavem soju nad prostranim poljem in v daljavi se je nekaj lesketalo. To je bil Zagreb.

Na Zidanem mostu je postopal po peronu. To je bilo zelo dolgočasno. Le par ljudi, reveži kakor on, se je potikalo okoli restavracijskih miz in zijalo v hladno notranjost, kjer je nekaj potnikov obedovalo. Ostali so se pretegovali po klopeh. Karli je hodil gor in dol in štel, koliko korakov je od enega konca do drugega. V restavraciji je bilo le malo ljudi. Blizu okna, in sicer s hrptom obrnjen proti njemu, je sedel gospod, ki si je rezal pečeno meso na krožniku pred seboj. Karli ni hotel gledati tja. Saj ni imel nobenega dinarja več, in v Vinkovcih, snoči ob osmih zvečer, je zadnjikrat jedel. Predsnočnjim je bil le preveč zopil. Malo manj piva in malo manj rakije in malo manj za godbo, pa bi lahko zdaj jedel guljaž. Ali pa juho. Hm — juha — hm — guljaž! Zdi se ti, da že

okušaš dobroto mehkega grižljaja kruha, v guljaževi omaki dobro okopanega, ali pa vsaj polno žlico juhe, ki ti toplo polzi skozi goltanec. Duh po jedi ti draži želodec, da se krči in boči, da pričneš zevati, kakor bi zevala iz tebe vsa praznosta gladu. A še nocoj se bo najedel doma. Koliko ur je še dotlej? Še sedem in pol! Doma mu bodo dali sveže, mlade solate, ki je že ni jedel, odkar je bil odšel v Beograd, in nocoj si jo bo takoj naročil, poleg tega pa še eno veliko »pravo bečku šniclu«, to bo naročil kar v kuhinji, medtem ko bo oče gledal njegova izpričevala — ah jej, saj res, za izpričevala bo treba dobiti tolmača, saj oče ne zna cirilice. Naprosil bo Anamarijo, da bo prišla s tetko Malči, saj je učiteljica za srbohrvaščino — no, če prideta tedve, mu bodo dovolili, da povabi tudi druge na majhno slavje, to si je menda zaslužil. Sicer pa, kako bi bilo najlepše, da jim treščič v hišo? Ali bi se usedel v gostilniško sobo kot tujec in počakal, da mu pride gizdava Rezka, če jo še imajo pri hiši, postreč?

Tako prav neumno in otročje bi se hotel poigrati s svojim domom in bilo bi mu neznansko lahko, kakor da je prišel kot princ iz devete dežele, in vse se bo moralo vrteti le okrog njega.

Ko bi le hotel že privoziti vlak. V vlaku ne čutiš lakote tako žgoče. Vlak vozi, vozi... koleasa udarjajo ob tir in ti pripevajo na veselo pot proti domu. Dremal boš in ko boš pogledal skozi okno, ti zajeme oko znane kmečke bajte na gričkih, znane vasi, znane kopaste in šiljaste zvonike domačih cerkva. In vse, kar je sicer pusto in dolgočasno, bo lepo in razveseljivo kakor ljub pozdrav.

Tu pa se kazalci ne premaknejo na tej pusti koldvorski uri in skoraj celo uro je še treba postopati, čakati, gladovati.

Od strani je pogledal v restavracijo. Na belo pogrnenih mizah so krožniki s servietami, vilice, noži, žlice in solnik. Vse je pripravljeno, da sedeš, naročiš in ješ. Koliko neki stane mali guljaž? S kruhom vred največ šest dinarjev. In to je celo zelo drago, v navadni gostilni bi dobil ceneje. Šest dinarjev, šest dinarjev. Nima jih! Le tri cigarete še ima, in s temi je treba varčevati, kaditi polovičke, in še te celo le vsako uro po eno. Karli je še vedno stal na istem mestu in zijal v restavracijo.

Ta gospod, s hrptom obrnjen proti oknu, ali ni to Leben? Lojze Leben. Brado ima, a to je vendar Lojze Leben, saj je to njegov hrbet, njegov ostrí profil od strani, ki ga še poudarja brada, taka brada, kakršne nosijo srbski popi in ruski sovjeti. Kaj pa če ni on? Ali bi se neumno blamiral! Kaj naj bi Leben iskal po svetu? Ali ga morda ni več v Podgorici? Kaj pa ko bi le bil?

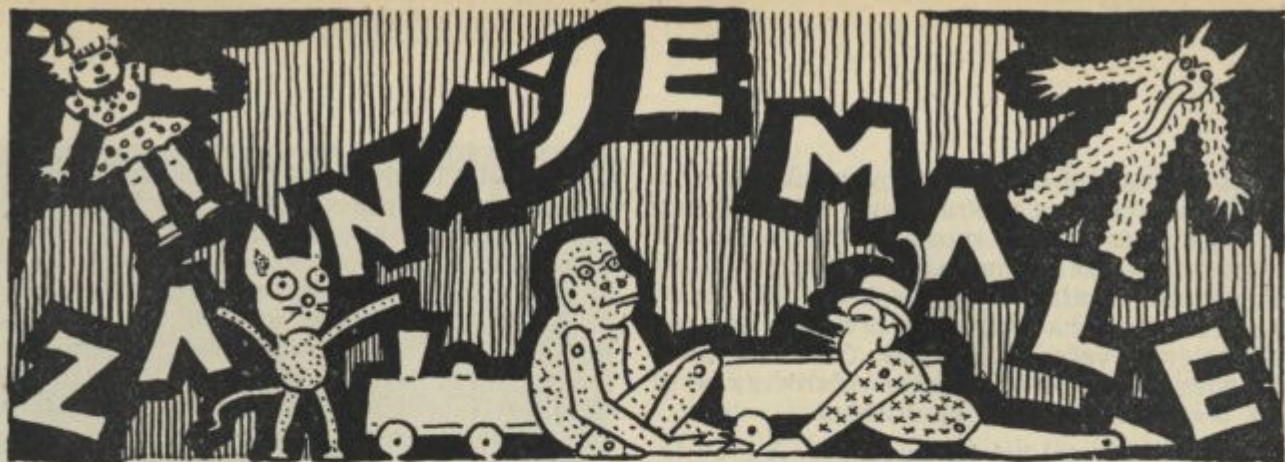
Karli je predrzno vstopil in gospod je ravno odrinil karto, ki jo je spisal. Bil je res Lojze Leben.

»In ti?« »Kaj ti si tu?«

Oba sta bila vesela.

Pogovarjala sta se, izpraševala drug drugega in se smejala.

(Dalje prihodnjič.)

Vera Gogala:

Dve siroti

Reksi in Beba dremata v senci. Na kožuščkih se drži še mrva z ležišča v kolibi. Beba trudno sloni z gobčkom na Reksijevem hrbtu, kjer se prijetno ziblje ob njegovem dihanju. Ob vsakem premiku požre slino, da se pokaže rožnati konec jezika. Stisne se tesno k bratcu, zazeha in se ziba z vsem kosmatim telescem v kotanji, kakor da ji je na vso moč udobno. Pri vsakem šumu psička leno odpreta oči in zaspano pogledata po dvorišču. V okornih, toplih glavicah se obotavljajo misli in se prijazno sučejo le okrog ene točke: Mamica! Nič ne bosta videla, kdaj bo prišla. Le po dotiku njenega gobčka jo poznata. Previdno se bo spustila k njima na tla, in oba bosta srečna. Preiskala bo kožuščka z mrzlim nosom, kakor topel poljub bo šinil njen jezik preko glavic. Tesno se bosta zvila k njej, in vse bo spet tako, kakor mora biti. Tudi lačna sta že. Reksi se reši Bebine glave, zazeha in iztegne nožice od sebe. Začudeno mežikne v svetlobo jutra, dvigne drobni kratki repek in zvedavo pogleda po dvorišču. Mamice še ni. Tako dolgo je danes ni. Tiho zacvili in se opoteče preko Bebe. Kje je mamica?

Mamico pa nesejo otroci po prašni cesti. Gruča otrok se vleče za njo. Tiho cviljenje in hlipanje ponehuje. Težko, skoraj mrtvo leži pasje truplo v rokah, iz gobčka curlja kri. Ko pridejo do hiše, položijo povoženo psičko na stopnice in odbeže. Jasna ne čuti ničesar več. Še enkrat odpre oči. Mrak je okoli nje. Hoče obrniti glavo in pogledati za mladima. Ne vidi ničesar več. Misli se ji zgoste. Nepremično obleži na tleh. Prašno, povajano truplo se ne premakne več.

Reksi in Beba postajata nestrpna. Lačna sta. Po njihih kóžuhih drsi majhna roka. To ni mamin dotik. Nihče ne zna tako nežno in previdno prijemati in božati kakor mamica. Tiho zacvilita od hrepenenja.

Milena jima tiho prigovarja in ju tolaži. Solze ji teko po licih. Tako rada je imela Jasno. In zdaj? Malima psičkoma se boji povedati resnico. Gotovo bi jo razumela in potem bi preveč jokala. Le skloni se k njima, čisto do tal, boža z mehko dlanjo svileni hrbtička, glavic, ušesa. Mama je rekla, da sta Beba in Reksi zdaj siro-

tici. Negovati bo treba zapuščena psička. Niti jesti ne znata še sama.

Milenska vzame oba revčka v naročje. Ljubkuje ju in ziblje, gladi mehko dlako, s sladkimi besedami ju tolaži in kliče.

Tako sta dobila Beba in Reksi novo mamo.

Toda koliko truda je z malima ne-boglencema. Koliko vztrajnosti je treba, da se naučita piti iz steklenice. Milena je sicer spretna deklica, toda mali kosmati kepici ji polzita iz rok, nagajivo stiskata prstek med trdimi čeljustmi, izmikata glavic in se prerivata v naročju, da so včasih vsi trije mokri od mleka. Koliko spretnosti in prigovarjanja je treba, preden sta želodčka sita. Milena pa vztrajno sedi kraj psičkov in lovi zdaj tega, zdaj onega. Mehka, kosmata otroka sta tako mlada in okorna, neubogljiva in trmasta.

V kotu dvorišča je njun mali pasji raj. Milenka je zagradila ta kotic, da ne morejo niti iznajdljive kokoši do njiju. Tudi golobčki smejo le od daleč občudovati mali, nerodni zverinici. Nobena tuja roka ne seže za pregrajo. Za to skrbi Milena.

Beba in Reksi sta se privadila nove mame. Zdaj znata piti že iz skledice. Komaj zagledata malo roko, kadar seže izza ograje, že planeta pokonci in se prekopicneta Milenki pod noge. Dekletce je že med njima. Položi ju v predpasnik, poje in pripoveduje najlepše stvari, da dvigata ušesa in pazljivo sledita njenim gibom. O, to je prijateljstvo!

Milena pa je tudi skrbna vzgojiteljica. Nikdar ne trpi nobene nevoščljivosti. Silno pravična je z obema in nikoli ni nobeden prikrajšan. Toda če je Beba požrešna in se vriva pred Reksija ter s svojimi nerodnimi tacami prevrne skledico in razlije mleko, tedaj jo Milenka strogo posvari in ji zapreti, da jo bo odnesel cigan. Potem ji nalije novega mleka v skledico in jo veselo gleda. Beba poslušala Milenino pridigo, otrese repek in plane k zajtrku.

Tako minejo meseci in iz nerodnih kosmatih kepice se razvijeta dva ponosna psička. Reksi spremlja svojo sestrico po dvorišču, po gozdovih in travnikih. Čvrsto se drži Mileninih naukov, ki mu jih je vcepila v trdo pasjo betico. Vestno brani Bebo pred napadi pouličnih potepencev, če se iz zivalno zaganjajo vanjo in prešerno lajajo.

Kadar se pa približa ura, ko se vrne Milenka-mamica iz šole, tedaj se postavi kot stražnika k hišni ograji in v pričakovanju strmita po ravni cesti. Zdaj se strese eden in se presede, zdaj zapleše drugi na mestu in lovi svoj rep, pogleda po cesti in obrne uho. Ko pa se izza ogla prikaže sivi plašček in modra čepica, planeta mala divjaka kakor nora z vrta in zdirjata Milenki nasproti. Glasno jo obkolita, se ji dobrikata in smejeta, skačeta po torbici, rokah in plaščku, kakor da se nikdar ne bosta umirila od veselega razburjenja. Vsa prašna od njenih objemov se Milena glasno smeji in brani pred novimi napadi. Potem pa strogo dvigne roko, in glej! Beba in Reksi strumno sedeta na zadnji nogi, dvigneta prednje tačice in pozdravita, kakor se spodobi majhnim, pridnim psičkom. Milena podari Bebi svojo šolsko torbico, Reksiju pa čepico, in vsi trije skakljajo proti hiši.

Najlepše pa je zvečer. Takrat ležeta oba zvesta prijateljčka na prag Milenkinе sobe. Zvijeta se v klobčič in stražita. Sedita, prisluškujeta, mahljata z repkoma, zavijata oči in vihata ušesa. Pritajeno vzdihneta in spet ležeta na svoje mesto. Takrat se tiho odpro vrata, in Milena ju povabi v svojo sobo. Tiho, s silno zadovoljnim srcem ji sledita. Potem pa — hops! Že sta na postelji. Poiščeta si svoj prostorček vsak na eni strani Milenke. Preobračata se, se vrtita na mestu in silita pod odejo. Milenka ju pokrije, da bi ju ne zeblo. Kakor dve črni kosmati igrački ležita kraj Milenke, s tačicami nad odejo, z gobčkoma na blazini. Blažena zatisneta očesca, zavzdihneta in vsa srečna zadremata ob strani svoje dobre, male — mamice.

Mamica moja v grobu leži

Mamica moja v grobu leži, očka je rekel, da tamkaj le spi. Jaz jo pa čakam dan za dnem, kako dolgo že čakam — sam ne vem.

Kdaj mamica moja naspala se bo?

Kdaj jo bo videlo moje oko? Mamica moja v grobu leži, čakam jo, čakam — a mamice ni ...

==== Kotiček tete Mine ====

Ljubi otroci!

Ta mesec praznujemo materinski dan. Srečni, stokrat srečni tisti, ki ga morejo praznovati z veselim srcem, ker jim je mati še živa. In nesrečni, stokrat nesrečni tisti, ki ga morajo praznovati ob grobu, kjer spi mati večno spanje. Morda je pa v življenju tako, da ga praznujejo tisti, ki so jim mamice zagrebli v črno jamo, s čistejšim srcem in z zavednejšo ljubeznijo. Vrednost nečesa, kar imamo, spoznamo navadno šele tedaj, kadar smo tisto izgubili.

Na svetu je vse nadomestljivo — samo materinega srca ne moremo z ničimer drugim nadomestiti. Ljubečega materinega srca ne moreš kupiti za noben denar, v nobeni trgovini, v nobeni deželi na vsem svetu. Samo enkrat ti je dano, in njegov zaklad je neprecenljiv! Mati je vsak dan pripravljena, da žrtvuje svoje življenje zate. Mati je vsak dan pripravljena, da si pritrga zadnji grizljaj od ust, da ga da tebi! Mati je vsak dan pripravljena, da te z lastnim telesom brani vsega hudega! Mati je posebljena ljubezen!

Karkoli imaš na srcu — mati te bo razumela! Če te bo ves svet zatajil in obsojal — mati te bo vkljub temu sprejela z odprtimi rokami in ljubečim srcem! Prijatelji in prijateljice te lahko izdajo — mati te ne bo nikoli izdala! Mati je posebljena dobrota!

Od trenutka, ko ti je podarila življenje, te spremljata njena skrb in ljubezen. Z dobrimi nasveti, z razumevanjem in z dobroto ti skuša gladiti pot v življenje. Obvarovati te hoče razočaranj in nesreč. Dovolj življenjskih skušenj ima, da jo lahko slepo ubogaš! Kadar zbolíš, ne poznajo njene oči spanja, če trpiš, ne poznajo njena usta smeha, če si v nevarnosti, ji zastane srce! Nikoli več v življenju ne bo nihče tako čutil s teboj kakor mati! Zanj pomeniš vso srečo in življenje sploh. Brez tebe ji ni življenja.

Ta mesec praznujemo materinski dan. En dan v letu smo posvetili Njej — ki je posvetila vse svoje dni nam!

Ponižna in hvaležna ljubezen naj napolni naša srca, ko stopamo k nji in ji čestitamo k materinskemu dnevu. In trdno sklenimo v dušah, da ji hočemo vsaj malce, čisto malce povrniti njeno ljubezen in skrb s tem, da bomo dobri in vredni Nje, ki se brez tožba žrtvuje vsak dan za nas!

TETA MINA.

Rešitev ugank iz štev. 4.

Rešitev križanke.

Vodoravno: 2. ded; 3. senik;
4. dar; 5. top; 6. komar.
Navpično: 2. ded; 1. »žena in dom«; 7. dir.

Rešitev zlogovnice.

Teta Mina.

Rešitev posetnice.

Bančna uradnica.

Rešitev uganke.

ž i m a
m i z a
m u z a
l u ž a

Uganke štev. 5.

I.

m — — — poslopje, kjer meljejo moko
— a — — nestrokovnjak
— — m — žival, ki živi v juž. Ameriki
— — — a vodna žival

II.

1 2 5 2 — žensko krstno ime
2 6 7 2 — vodna rastlina
8 9 8 2 — sorodnica
4 1 2 1 — muslimanski duhovnik

Na vpisno: Otrokov najdražji zaklad.

III.

Iz črk: a, e, o, u, j, m, p, r, s, š, t, t sestavi geslo, ki naj se ga spomni vsak otrok na materinski dan!

Šaljiva vprašanja.

- Kdo ima zmerom zadnjo besedo?
- Nihče ti ne more povedati, kdo sem, razen mene samega. Kdo sem torej?
- Kdo vse sliši in ničesar ne izda?
- Komu lahko zanesljivo zaupaš svoje skrivnosti?
- Kdo udarja in nima rok?
- V katerem kozolcu ne morejo spravljati sena?
- Zakaj vozi voznik čez hrib?

Odgovori.

- Ker ne more voziti skozenj čalo.
- V tistem, ki ga otroci prevrtajo.
- Srce.
- Mrtvecem.
- Uho.
- Jezik.
- Odmev.

Korajžen odgovor.

Mihec je sam doma. Nekdo potrka in hitro nato že stoji v sobi tat.

»Kje je denar?«

»Tega ne vem, gospod tat, ampak tukaj so moje šolske knjige. Te lahko vzamete, potem mi vsaj ne bo treba več v šolo...«

Ruski pregovor.

Samo pri solncu je toplo, samo pri materi je otroku dobro.

Igra za bistre glavice.

Na mizo postavimo različne predmete, n. pr. nožiček, knjigo, škatlo, zvezek, črnilnik, naprstnik ali kaj podobnega. Te predmete zložimo lepo po vrsti. Eden izmed otrok si mora razložene predmete dobro ogledati, vendar samo za trenutek. Potem mora iz sobe. Medtem ostali otroci predrugačijo vrstni red predmetov in pokličejo otroka nazaj. Ta mora zdaj spraviti predmete spet v prvotni vrstni red. Če je bistre glave, se mu bo to hitro posrečilo.

Čudesa števila.

Na primer tako imenovane »parade«. Vzemimo:

1	×	1	=	1
11	×	11	=	121
111	×	111	=	12321
1111	×	1111	=	1234321
11111	×	11111	=	123454321
111111	×	111111	=	12345654321
1111111	×	1111111	=	1234567654321
11111111	×	11111111	=	123456787654321

ali pa:

2	×	9	×	123456789	=	1111111101
3	×	9	×	"	=	222222202
4	×	9	×	"	=	333333303
5	×	9	×	"	=	444444404
6	×	9	×	"	=	555555505
7	×	9	×	"	=	666666606
8	×	9	×	"	=	777777707
9	×	9	×	"	=	888888808
				"	=	999999909

V dveh
oblekah
4X
novo
oblečeni!

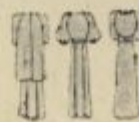
Obleka z žemprom iz volnenega krepa svetle barve. Žemper krasijo ozki robčki in gube. Ob vratu je zavezana pestrobarvna petlja. Krilo je ozko in gladko in ima le spredaj eno votlo gubo. Potrebujete 2.50 m blaga, 130 cm širokega.

Polsportski plašč iz volnene bukle tkanine. Razdelitev hrbta s šivi po celi dolžini zožuje linijo in napravi plašč prikladen za močne postave. Potrebujete 3.20 m blaga, 140 cm širokega.

Kostum iz vzorčaste svile bo letos brez dvoma prav zelo upoštevan. In to že iz praktičnega razloga. Saj se žaket iz vzorčaste svile lahko nosi tudi k enobarvnemu krilu in h krilu iz vzorčaste svile enobarven žaket, kakor to kaže prva in zadnja mala slika. Potrebujete 3.60 m blaga, 96 cm širokega.

Komplet iz volnenega krepa pastelne barve. Rokava sta tričetrtrinska in na ramih prešita v gube. Tudi krilo ima spredaj in zadaj po dve prešiti gubi. Poldolgi jopič je ukrojen široko raglan. Spredaj ima našitek, ki se proti koncu razširi in tvori žep. Če je blago 130 cm široko, ga potrebujete 4.90 m, samo za obleko 3 m, samo za jopič pa 2.20 m.

Obleka iz enobarvnega in vzorčastega klockiranega krepa z razglanskimi rokavi in zvončastim krilom. Potrebujete 2.30 m enobarvnega blaga, 96 cm širokega, in 1.90 m vzorčastega blaga, 70 cm širokega. Kroj je posebno prikladen za moderniziranje starih oblek.

Prvi izprehod brez plašča

Letna bluzna iz umetne svile ali iz vola z okroglim sedlom. Izdelava je prav lahka in preprosta. Prednja robova sedelca sta upognjena v reverja. V široka rokava je vpeljan prožni trak. Potrebujete 2.10 m blaga, 96 cm širokega.

Mladostna bluzna, krojena v obliki telovnika, z nizkim stoječim ovratnikom. Najlepša je, če je narejena iz tafta. Lepa je pa tudi iz umetne svile ali iz lanenega platna. Blaga 1.40 m, 96 cm širokega.

Pražnja bluzna iz krepa z bogatimi naborki. Rokavi so izredno široki in zgoraj in spodaj nabrani. Potrebujete 2.50 m svile, 96 cm široke.

Letna obleka, narejena iz svilenega ali volnenega krepa. Kroj je posebno primeren za blago žive barve, kakršno je na primer terakota. Ovratnik, ki se zaveže v krško, in dokomolčna rokava so dorezani sedelcu. Obleka je prepasana s širokim pasom in okrašena z gumbi. Spodnjemu delu krila so vstavljene štiri gube. Potrebujete 2.50 m blaga, 140 cm širokega.

Obleka, krojena v celem, brez šiva v pasu. Gube, ki tečejo po celoti dolžini, zožujejo linijo in napravijo obleko posebno primerno za močnejšo postavo. Tričetrtinski rokav poživilja manšeta iz belega pikeja. Iz istega materiala je tudi petlja ob vratu. Potrebujete 2.50 m blaga, 140 cm širokega.

Popoldansko krilo iz reversibla, ki je izmenoma obrnjeno na levo in desno stran. Razporek je v šivu na levi strani. Potrebujete 2.50 m blaga, 96 cm širokega.

Krilo iz enobarvnega platna ali pa iz volnenega blaga. Zgoraj je gladko, spodaj pa položeno v volle gube. Potrebujete 2 m blaga, 130 cm širokega.

Krilo iz volnene ali lanene tkanine s spodaj vštiti gubami in majhnimi žepki. Potrebujete 1.35 m blaga, 130 cm širokega.

**Preprosto, pa vendar lično
oblečena žena in otrok —
moževno veselje,
očetov ponos!**

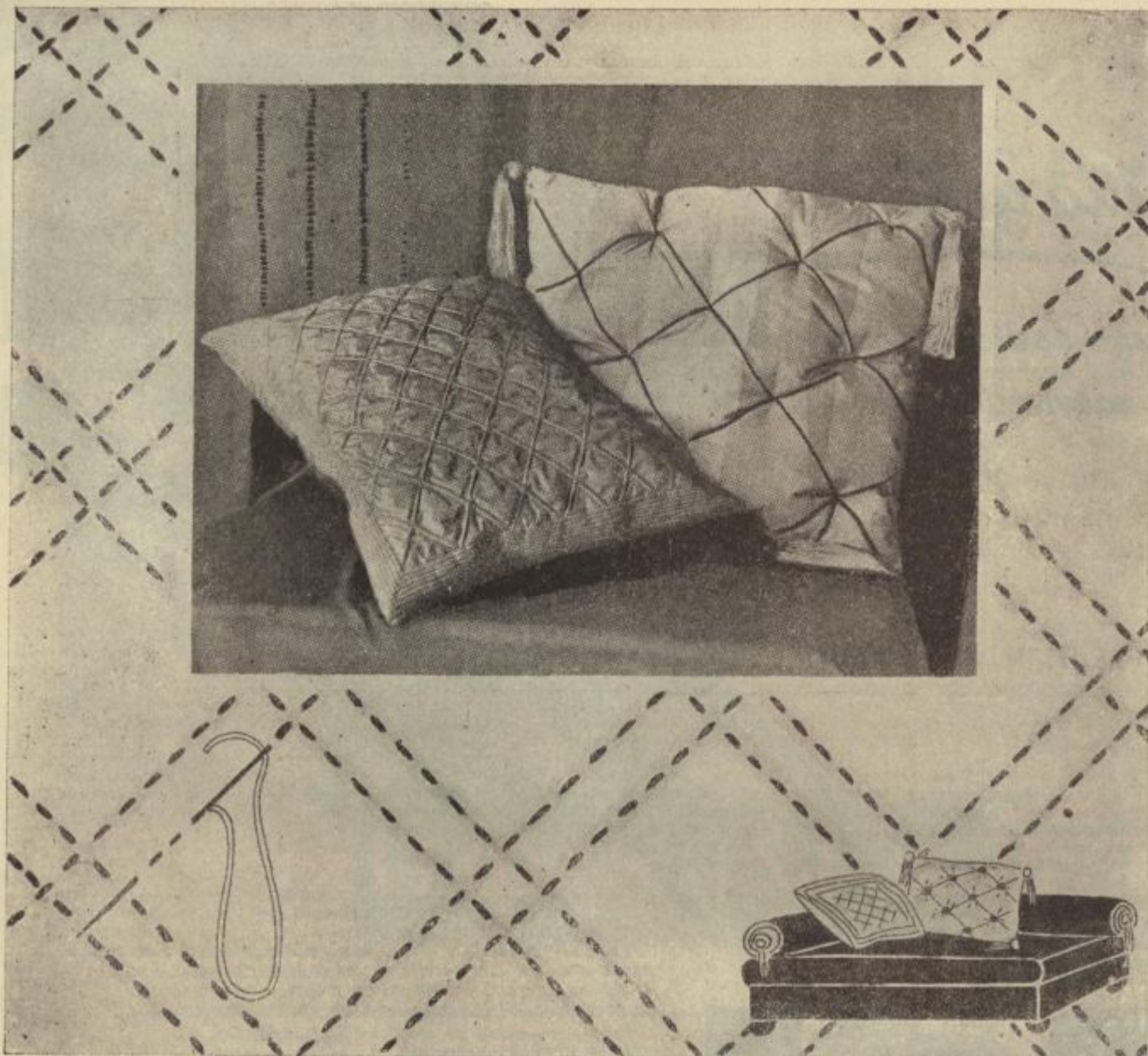

Jutrnja obleka iz vzorčastega pralnega blaga ali pa iz svile. Veliki ovratnik z žabojem je iz svetlega blaga. Z istim blagom je podložen tudi razširjeni spodnji del roba. Potrebujete 6.75 m vzorčastega blaga, 70 cm širokega, in 90 cm enobarvnega blaga, širokega 96 cm.

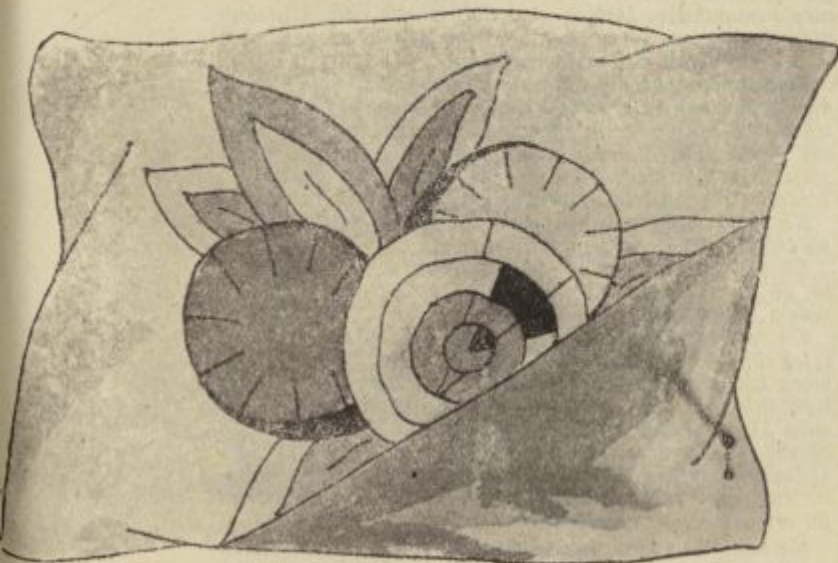
Lepa domača obleka, krojena v celem, brez prereza v pasu. Okrašena je z vezeno na posebno moderno ukrojenem pasu in na ramah. Manšeta lahko odpače in se namesto nje vpelje v rokav prožni trak. To je posebno prikladno pri delu, ker se rokav lahko poljubno potisne kvišku. Potrebujete 5.25 m blaga, 70 cm širokega.

Letna domača obleka, krojena v celem. Najprimernejše blago je karirano laneno platno. Potrebujete 4.50 m, če je 80 cm široko, in 65 cm za okraske.

Lepa in praktična oblačila za večje in manjše otroke, prikladna za izprehode, za šolo in za dom.

V prijaznem kotičku vsak rad poseđi

Za to vrsto ročnega dela je najprimernejše blago sa-
ten, taft ali pa krepdeš'n. Okraski so preprosti, pa ven-
dar elegantni in jih šivamo na roko ali pa na stroj.

Svílo, na kateri smo z ravnilom potegnili vse diago-
nalne črte, ki tvorijo kvadrate, položimo na vatelin in jo
začasno priprnemo nanj podolgem in počez z gostimi vr-
stami prednjih šivov, da se nam pozneje med šivanjem
vatin ne izmika.

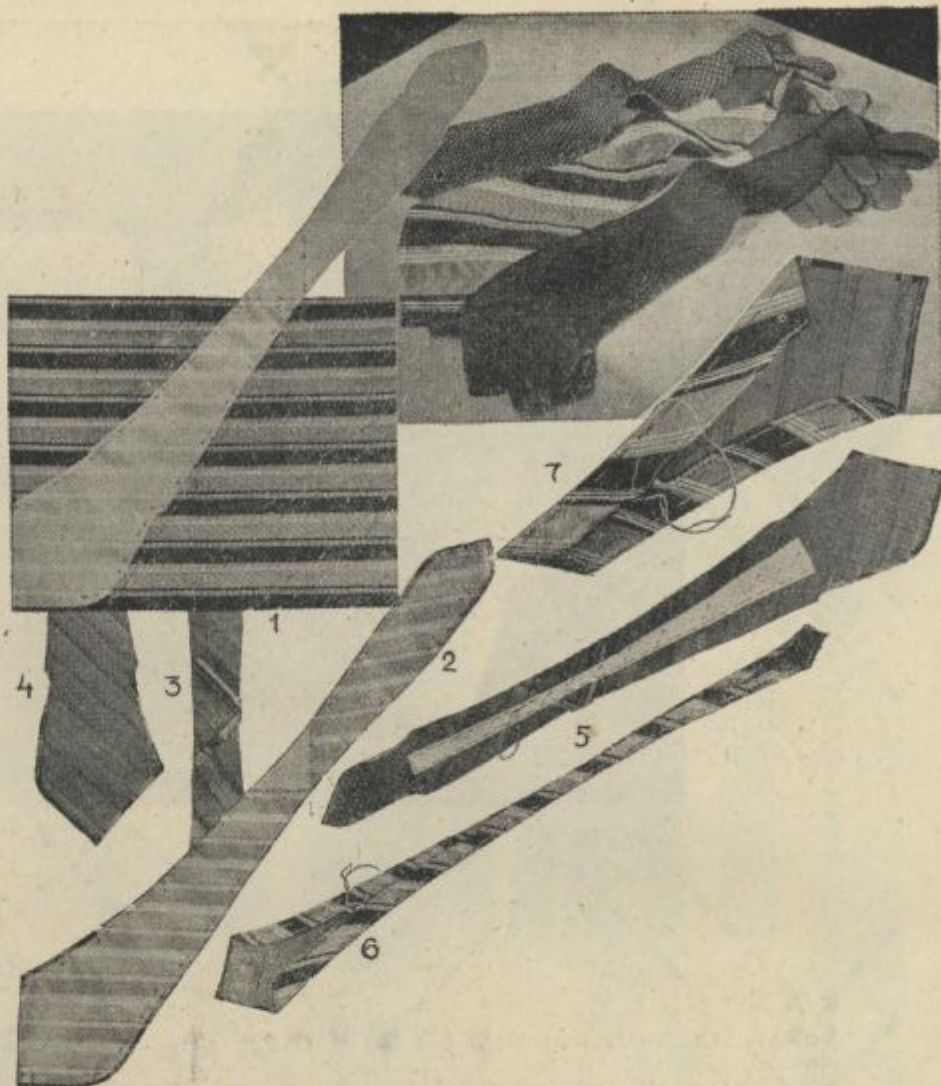
Po narisanih črtah potem šivamo s prednjimi vbodi z
biserno prejšico C. M. S. šte. 8, ki naj bo zmeraj iste
barve kakor svila, vendar v nekoliko temnejšem odten-
ku. Na taft šivamo lahko tudi s srebrno nitjo.

Za marsikatero bo posebno važno to, da za tako bla-
zino ni treba dosti denarja. Saj zanjo lahko uporabimo
razne ostanke, ki brez koristi leže po omarah, ali pa cele
in še močne dele že ponošenih oblek in plaščev.

Blazina iz žameta, okrašena z barvasto aplikac'jo. Bar-
ve za vzorec izberemo po okusu. Za apliciranje lahko
vzamemo razne svile, sukno, žamet ali usnje. Motive ob-
robimo s svileno nitjo ali drobno vrvico v temnejši bar-
vi. Ploskev večjih motivov je omiljena z olepševalnimi
vbodi.

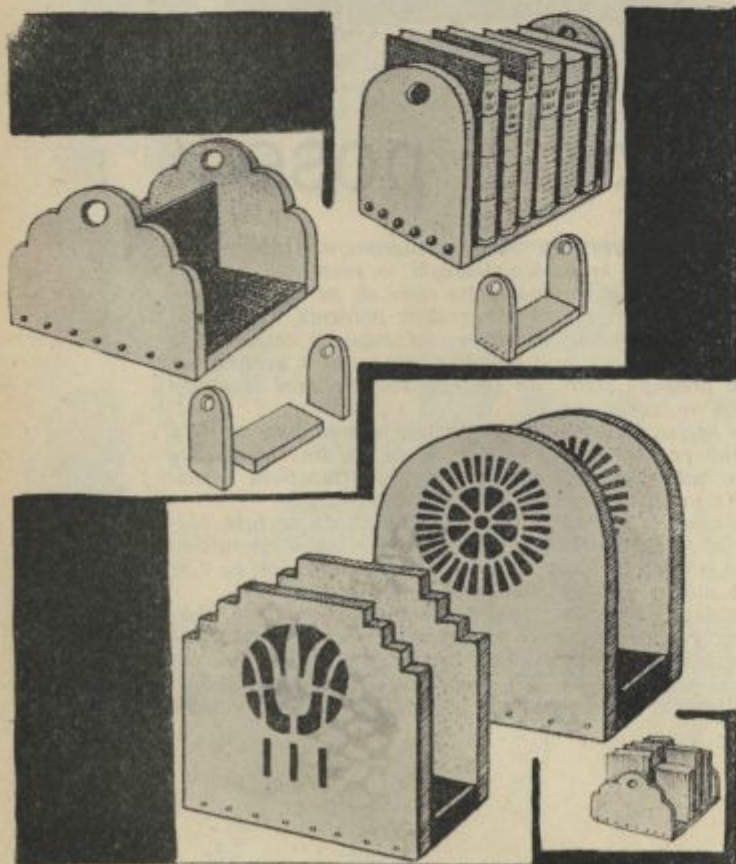
Očka goduje!

Katerega darila se bo bolj razveselil, ženinega ali sinovega?

Stojalo za pisma in za knjige.

Vsa štiri stojala, ki so iz lesa, so tako pr. prosta, da jih vsakdo lahko napravi po sliki. Omenimo naj samo to, da so bočne stranice prbite z vlijaki ali pa kar prbite na osnovno ploskev. Bočne stranice so belo popleskane, osnovna ploskev in pregrada sta pa črno ali modro pobarvani. Okraski so narejeni s tušem.

Lepe zavratnice je vsak moški vesel. Če jo naredi žena sama, ima tudi ona veselje in zadovoljstvo pri tem, ker je takšna zavratnica najmanj za polovico cenejša, in če je pravilno narejena, prav tako lepa kakor kupljena.

Kroj posnamemo po stari iznošeni zavratnici.

Poglavitno pri zavratnici sta barva in vzorec, ki se morata zmeraj ujemati z obleko. Zato moramo, kadar kupujemo blago za zavratnico, izbirati vselej z vzorcem obleke, za katero je namenjena.

Za zavratnice je posebna svila, ki je 60 cm široka in na poseben način tkana. Ker mora biti vsaka zavratnica, ki naj lepo pade, ko je zavezana, urezana poprek, dobimo iz 45 cm dolgega kosa dve zavratnici. Ako je svila progasta, moramo še posebno paziti na vzorec, ko zavratnico sestavljamo. Dokler nimamo zadosti vaje, izberimo rajši drobne vzorce in vzorce s prav ozki progami, ker nam bodo delali najmanj preglavice.

Zavratnico urežemo tako, da denemo širši konec kroja na vogal blaga (glej sliko 1), in sicer poprek, ter ga pritrdimo z bucikami na blago. Nato urežemo prav tako ožji konec zavratnice, nazadnje pa še trikotnik, ki ga vštijemo potem med oba konca zavratnice. Ko urežujemo srednji (trikotni) del, moramo seveda dodati za šive.

Na sliki 2 vidimo vse tri dele zavratnice sešite, slika 3 pa kaže, kako se vštije srednji del.

Ko sestavljamo vse tri dele zavratnice, je najvažnejše to, da se ne pozna, kje je vzorec sestavljen, in da šive potem dobro razlikamo.

Ko robove na obeh koncih zavratnice ozko obrobimo (glej sliko 4), urežemo podlogo iz moltona. Tudi podloga mora biti urezana poprek, ker se sicer zavratnica ne da lepo zavezati. Nato priprimo podlogo v zavratnico (glej sliko 5), zavlihamo robove in jih z nekaj šivi spnemo, da potem lažje šivamo. Pri tem moramo paziti, da se širši konec ne zavliha več kakor je neogibno potrebno. Robove zavlihanih robov zapognemo, priprimo z bucikami in jih prišijemo na podlogo (glej sliko 7).

Nazadnje izpulimo vse provizorične niti in zavratnico narahlo zlikamo tako, da zavlihani robovi niso preostri, ker bi se sicer zavratnica tam prehitro obrabila.

Žene vedo za čar lepih las . . .

Nobena žena ne bo pozabila, ako je „on“ občudoval njene lepe lase. Vedno zopet bi hotela to slišati in bo storila vse, da ostane v njegovih očeh lepa!

Ako negujete Vaše lase z Elida Shampooom ostanejo vedno bujni, mehki in sijajni, dajo se lahko in lepo česati, a kodri drže dalj časa.

KAMILLOFLOR

Špecialni Shampoo za plavalaske, prost od alkalija, ohrani naravni, zlati lesk plavih las ter ga zopet vrne, če se je izgubil. Daje lasem čudovit sijaj.

ELIDA SHAMPOO

BRUNETAFLO

Špecialni Shampoo za temne lase, prost od alkalija, daje lasem čudovit lesk in povečan sijaj ter dovede temnorjavo barvo las do posebne veljave.

Spanje in zdravje.

Dojenček potrebuje mnogo spanja posebno prve mesece. Najbolje je, da spi otrok, kolikor sam hoče. Nikar ga ne polagajte na debele pernate postelje. Za postiljanje so najbolj pripravne preproste žimnice in prav tenke, samo dva centimetra visoke blazinice, napolnjene z žimo. Otroka pokrijte s tankimi, vendar volnenimi odevjicami. Tiste matere, ki otroka vsega povežejo in močno zavijejo zato, da bi jim ne pomočil postelje, ravnajo napak. Na žimnico položite kosček gumastega platna, otroku pa dajte mehko plenico med nožice.

Če vidite, da je otrok bolan, mu nikoli ne dajajte zdravil, ki jih ni predpisal otroški zdravnik. Če dojenčka zavija, mu lahko skuhate malo kamiličnega čaja. Vseh drugih nasvetov

dobrih sosed ne poslušajte! Pustite otroka rajši malo lačnega in počakajte, da ga zdravnik preišče, potem se pa držite natančno zdravnikovih navodil. Prepričana sem, da vam druge matere iz srca dobro želijo, vendar ni vsak dojenček enak, in kar enemu koristi, lahko drugemu škoduje.

Berite našo knjigo »Postanek otroka«. Dobite jo v naši upravi za borih Din 15.— XYZ

PO KONČANEM DELU.

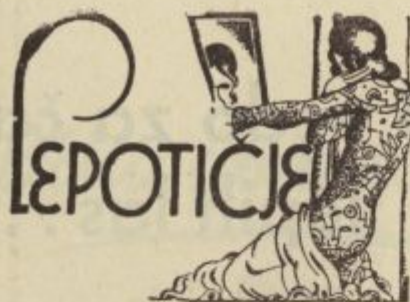
Po končanem delu počivajte šele takrat, ko ste poskrbeli tudi za svoje zdravje, za svoj um in za svojo dušo. Uspeh je vreden, da žrtvujete še četrt urice samo sebi.

Najprej slecite delovno obleko in si privoščite mlačno prho ali kopel ali pa se vsaj umijte in nato dobro otrite z mehko frotirko. Če si potem namažete polt z oljnim ali mandelinovim oljem, boste občutili prijetno sproščenost. Nato se oblecite v sveža oblačila, pa se vam bo zdelo, da ste popolnoma spočiti, kakor da niste ves dan trdo delali, ves večer boste sveži, lahko boste obiskali gledališče, koncert ali kakšno drugo zabavo, z

veseljem se boste posvetili lepi knjigi ali pa razgovoru z domačimi.

Na ta način se boste telesno poživili, a sami dobro veste, da povzroča dobro telesno počutje veder dun in dobro duševno razpoloženje. Vedrost in telesno ugodje se pa odražata v obrazu. Gube se porazgubijo, poteze postanejo mehkejše, smejoča se usta so vabljivejša, in lesketajoče se oči izražajo mladost.

Zvečer si vzemite malo časa in zberite svoje misli. Premislite vse, kaj ste čez dan počeli, vse uspehe in neuspehe, pridnost, krivice, dobrote, ljubeznivosti in strogost pretehtajte in pregledjte s kritičnim pogledom. Preudarite, kaj je bilo dobro in kaj slabo, kaj bi se dalo bolje izvesti. Kdor se navadi, da zvečer pregleda vse dnevno delo, se bo mnogo lažje duševno zbral, imel bo več uspehov ko drugi ljudje, ker ne bo nič storil nepremišljeno in se ne bo dal presenetiti od nenavadnih dogodkov. Naučil se bo, da bo vodil delo s krepko voljo in da bo skušal doseči zaželjene uspehe in dati vsem stvarim zaželjeno vrednost.

Kako postanem stara in grda.

Brez posebnih težav se lahko vsaki ženski posreči, da postane v kratkem času stara in grda. Uporabiti mora le nekaj nasvetov, ki jih tu navajamo:

Mimiko obraza mora pretiravati. Ne sme se samo smehljati. Njen smeh mora biti tak, da po možnosti pokaže vseh 32 zob hkratu. S tem bo dosegla, da se bo zvezna črta med ustnico in nosom močno izoblikovala in se kmalu izpremenila v globoko gubo, ki bo trajno ostala.

Nič težje ni mogoče priti do drugih gub na obrazu. Kadar premišljuješ, moraš čelo vselej močno nagubati. To te dela zanimljivo. Če boš vsak dan

samo trikrat globoko zamišljena in boš to vajo vsaj teden dni ponavljala, se bodo prvi uspehi hitro pokazali. Vsekako bo čez mesec dni čelo že takšno kakor papir za pisanje not.

Tudi joka, ki je v naših junaških časih prišel ob svojo nekdanjo veljavo, nikakor ne sme zanemariti. Obraz moraš razvleči v strašno spako, da se bodo usta iz lepo zavite črte izpremenila v odprt četvorokotnik. Nos nakodraj kakor olirovov list in oči dobro stisni. Če to ne bi bilo dovolj, opazuj jokajočega otroka in ga poskušaj posnemati. Prav kmalu se ti bo posrečilo ustvariti na obrazu vzorno mrežo gub.

Obliko obraza izpremeniš najlaže tako, da opreš komolec ob mizo, pest pa ob lice — in sicer zmeraj ob isto. Seveda je treba tu precej potrpežljivosti, kajti nekaj časa le mine, preden začne postajati obraz poševen, toda z vztrajnostjo se da doseči uspeh tudi tu.

Dvojno brado dobiš razmerno lahko na ta način, da pri branju, pisanju itd. iztegneš glavo in jo opreš ob prsi. Če si količkaj spretna, se ti bo že prvič posrečilo ustvariti podlago za več brad, ki se potem razvijejo v naravnost občudovanja vredne stopnice.

Take dodatne brade zelo povečajo žensko privlačnost.

Obliko oči lahko izpremeniš, če pogosto mežikaš proti luči ali pa če stiskaš oči, kakor bi bila kratkovidna. To se zdi ljudem zelo interesantno, neposredni učinek takega ravnanja pa je to, da nastane počasaj okoli oči na tisoče majhnih gubic, ki so prav podobne mrežastemu ozadju na baročni sliki ali pa sledovom vran v snegu.

Preden greš spat, pazi med drugim tudi na to, da uho, na katerem ležiš, lepo zavihneš. Uho je zelo ubogljivo. Kmalu bo samo molelo od glave, kakor bi bilo z njo sprto. Ko dosežeš to z enim ušesom, poskusi isto vajo tudi z drugim.

To so glavna navodila. Lahko jih še sama izpopolniš z drugimi. Da na primer moliš pri hoji trebul od sebe, da sediš sključeno v dve gubi ali pa zvito kakor paragraf. Mlade in lepe ženske bodo lahko že po polletnem ravnanju po teh navodilih ugotovile, da so se postarale najmanj za šest let. In ženske, ki so količkaj iznajdljive, bodo same lahko odkrile še brez števil načinov, da pokvarijo obliko vrata, rok, nog in postave. Sicer pa to ne bo več potrebno, kajti nakaženost obraza bo že sama tako velika, da jo bo vsakdo že od daleč opazil.

Če se človeka loti obup, če ga trpljenje zmelje, potem se pač oprime vsake bilke — čeprav samo slamnate. Posebno ženske, ki si še niso pridobile zadosti življenjskih izkušenj in ki so po naravi preveč zaupljive, se v nesreči oklenejo vsega, kar bi jim utegnilo pomagati, in ne razmišljajo pri tem o posledicah.

V Zagrebu je umrla v ženski bolnišnici 24letna vdova, ki si je pri neki ženski dala odpraviti plod. Umrla je za zastrupljenjem krvi.

Mlada vdova se je bala dati življenje otroku, ki bi bil izpostavljen bedi in pomanjkanju. Hkratu se je bala, da bo tudi sama zaradi tega izgubila službo — in kje naj dobi dandanes mlada žena z otrokom zaposlitve? V obupu se je zatekla k neki ženski, ki ji jo je bila nasvetovala »dobra prijateljica«. »Operacija« je na videz dobro uspela, a mlada žena je hirala in vročica je ni zapustila. Ko se je njeno stanje že tako poslabšalo, da je jela izgubljati zavest, so jo spravili v žensko bolnišnico. Vsaka pomoč pa je bila zaman. V strašnih mukah je izdihnila in s smrtjo se je ognila kazni, ki bi jo bila gotovo doletela zaradi nedovoljene odprave plodu.

Človek se nehotе vpraša: ali bi tisti ljudje, ki bi mlado ženo mirno ob sodili, ako bi bila ostala živa, mladi ženi z otrokom vred pomagali do eksistence?

Kako pospravljamo in snažimo stanovanje.

Pospravljanje in snaženje stanovanja je dnevno opravilo, ki se mu gospodinja ne more ogniti, pač si ga pa lahko olajša in si s tem prihrani čas in trud. Najlaže snažimo in pospravljamo stanovanje, v katerem ni nepotrebne navlake in ima vse pohištvo ravno in gladko obliko. V vsakem stanovanju si lahko delo olajšamo, če znamo delo prav uravnati in če se vsaj ne branimo pomočkov, ki nam jih nudita moderna tehnika in industrija.

Eden takšnih pomočkov, ki je v stanovanjih s staro nepraktično opravilo še prav posebno koristen, je **srkalo za prah**. Z njim ne čistimo samo preprog in z blagom prevlečene oprave, ampak tudi stene, tla, zaves, posteljnino in celo obleko. Njegova edina slaba plat je, da je zdaj še drago in da ga lahko uporabljamo samo tam, kjer je v stanovanju napeljana elektrika. Preveliki nabavni stroški bi se pa lahko enakomerno razdelili, ako bi takšno pripravo več

gospodinj v hiši kupilo skupaj in bi se potem vrstile pri uporabi. Še boljše bi pa bilo, ako bi to pripravo kupil lišni gospodar in bi jo potem izposojal strankam proti primerni odškodnini.

Smotrna ureditev stanovanja sama že gospodinji prihrani marsikatero dragoceno uro in nepotrebni trud, poleg tega si pa lahko gospodinja delo olajša tudi tako, da dela in pospravlja s pametjo in preudarkom. Premišljena gospodinja na primer ne briše prahu s suho cunjjo, ker spravi z njo prah le v zrak, ampak vzame za to vedno vlažno krpo. Še boljše pa je na poseben način impregnirana krpa, ki se dobi po trgovinah.

Dosti nepotrebne hoje si nadalje prihranimo, če imamo vse reči, ki jih potrebujemo pri pospravljanju, spravljene v primerni košarici, ki ima več predelkov. V enem predelku imejmo cunje za prah in krtačo za blazinasto opravo; v drugem pa krtačo, vosek in cunje za parkete, kratko omelce za smeti, smetišnico in krtačo za preproge. Če ima košarica tri predelke,

Ta zob je bil še

popolnoma zdrav!

Krona in korenina — zdravi in nepoškodovani — potrjujeta to, vendar se je zob kljub temu začel majati ter je nekega dne izpadel. Na zobu se je skrito tvoril zobni kamen, zajedel se je globoko med zob in zobno meso in tako je izgubila korenina svojo trdno podlago.

Sargov Kalodont je edina zobna krema v naši državi, katera vsebuje sulforicinoleat, patentirano sredstvo proti zobnemu kamnu. Z uporabo Sargovega Kalodonta se odpravi zobni kamen ter se prepreči njegova ponovna tvoritev.

★ **Pozor! Poskusite enkrat novo ustno vodo Kalodont. Koncentrirana sestavina, zelo varčna v uporabi, razkužuje in ugodno osvežuje.**

SARGOV

KALODONT

**PROTI
ZOBNEMU
KAMNU**

D O M A Č I I Z D E L E K

TIVAR OBLEKE

imamo v tretjem lahko sidol, ščitnik za snaženje kljuk in krpe, ki jih za to potrebujemo.

Pospravljanje nam gre najbolj od rok, če opravimo v vseh stanovanjskih prostorih najprej vsa enaka dela, to se pravi, da povsod pobrišemo najprej tla s cunjjo, potem jih pomemo, skrtačimo blazinasto opravo, pobrišemo povsod tla še enkrat s cunjjo in jih nato zdrsamo s krtačo itd. Saj je dobro znano in naravno, da je na ta način delo hitreje opravljeno, ker ni treba po dvakrat menjati orodja. Le poizkusite, pa boste prav gotovo kimalu na naši strani.

Šip ne pomivamo več z vodo, ker je preveč zamudno, ampak jih čistimo s sidolom, in sicer obe strani šipe hkrati, vsako z eno roko. Pač pa moramo, preden se lotimo šip, z vodo oprati okvire in ostali les in šipe zbrisati s časniškimi ali pa svilenim papirjem.

Starejše gospodinjice imajo gotovo še v slabem spominu, kako so se morale nekoč po dvakrat na leto mučiti, kadar so hotele korenito očistiti stanovanje. Pri dandanašnji moderni ureditvi stanovanj je pa vse to igrača, saj ni po omarah več cele navla-

ke tistih drobnih okraskov, ki jih je bilo treba premikati in brisati, in pohištvo je tako gladko, da ga lahko vsak dan sproti pošteno obrišemo.

Ker pa še danes ta dan marsikatera gospodinja meni, da ni opravila svojih dolžnosti, če vsaj po dvakrat na leto ne preobrne svojega stanovanja, naj izpregovorimo še o tem nekaj besed.

Če ima gospodinja na dan velikega pospravljanja služkinjo ali še kakšno drugo žensko za pomoč, naj razdeli ona delo, sama pa naj le delo nadzoruje in poseže vmes povsod z navetom in navodilom, kjerkoli je to potrebno, njena poglavitna skrb naj bo pa ta dan kuha, skrbi naj, da je v kotlu vedno vroča voda, pazi naj na otroke in naj ima povsod svoje oko.

Načelo, da opravimo istovrstna dela v vseh stanovanjskih prostorih zapovrstjo, kar smo omenili že pri dnevnem pospravljanju, velja še tolikanj bolj za ta dan. Največ časa in moči potratimo po nepotrebem, če delo prekinjamo in šele iščemo in znašamo orodje in posodje, ki ga potrebujemo za vsako opravilo.

Kadar je v hiši veliko pospravljanje, si delo razporedimo nekako ta-

kole: Najprej očistimo in izpraznimo v vseh sobah peči, nato ometemo s čistim omelom v vseh prostorih stene in stropje (seveda pokrijemo medtem pohištvo s papirjem ali pa s cunjami), iztepemo potem blazinasto opravo, in sicer skozi vlažno curijo, da se ne praši po sobi, nazadnje pa pobrišemo, pometemo, namažemo in zdrsamo v vseh sobah tla.

Za drsanje tal se dobe v trgovinah prav pripravni električni parketni gladilniki, ki so sicer za zdaj še nekoliko dragi, so pa gospodinjici v veliko pomoč, posebno tedaj, če nima služkinje. Zadnji čas so prišli na trg parketni gladilniki, ki imajo poleg krtače tudi pripravo za skobljanje umazanih parketov. Najpopolnejši so pa taki parketni gladilniki, ki imajo poleg obeh teh dveh priprav tudi srkalo, ki ves čas, ko drgnemo parkete, vsrkava prah in nesnago.

Da pa ni ta dan splošnega čiščenja prehud, je dobro, če opravimo nekatera dela že nekaj dni prej. Tako na primer lahko pospravimo že prej omare, iztepemo preproge, osnažimo slike, operemo zastore in prtičke, nekatera dela pa prihranimo lahko za kesneje.

Kakor pri kuhanju, naj gospodinja tudi tu skrbi, da bo vse pri hiši, kar bo ta dan potrebovala, da ji ne bo treba dekleta od dela pošiljati zdaj po to, zdaj po ono, kar ni prav nič gospodinjisko.

Jedilni list za teden dni.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Cvetačna juha. 2. Kislo zelje z nadevanimi krompirjevimi cmoki. 3. Kompot.

Zvečer: Možgani z jajcem. Solata.

Torek.

Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Grah v omaki. Pražen krompir. 3. Zemljevar narastek z jabolki. Zvečer: Riž s paradižniki. Solata.

Sreda.

Opoldne: 1. Fižolova juha z rezanci. 2. Irska pečenka (207). 3. Češnjek kompot.

Zvečer: Zakrknjena jajca. Solata s fižolom.

Četrtek.

Opoldne: 1. Telečja juha. Ajdovi žganci. 2. Pečen sirov zvitek. Zvečer: Ocvrti jezikovi zrezki. Mešana solata.

Petek.

Opoldne: 1. Krompirjeva juha z rižem. 2. Češnjevci cmoki. Zvečer: Beluši au gratin (86).

Triumph najpopolnejši
štedilnik

okusen, štedljiv
a poceni

Izdelek

Osječke Ljeva-
onice željeza i
tvornice strojeva
d. d., Osijek.

Samoprodaja za Ljubljano: Franc Golob
Za Maribor: Pinter & Lenard

Izpolnjena želja vsake žene!

Kar se pričakuje od zares dobre lepotilne kreme, odlikuje novo Elida Ideal-kremo.

Ona se vleze hitro v kožo — ne omasti in ne lepi — napravi kožo mehko kot svila, je idealna podlaga za puder. Ker ima v sebi „hamamelis virginica“ je njen učinek se večji. Elida Ideal-krema odpravi majhne poškodbe na polti, nečistoto in velike kožne znojnice. Ona varuje kožo pred prahom, vetrom in slabim vremenom in naredi, da je negovana, kakor je treba.

NOVA

ELIDA

IDEAL

KREMA

Sobota.

Opoldne: 1. Korenja juha. 2. Prekajena svinjina. Grahov pire. 3. Sadje.

Zvečer: Široki rezanci s svinjino.

Nedelja.

Opoldne: 1. Beluševa juha. 2. Nadevane telečje prsi. Solata. 3. Torta z različnimi nadevi.

Zvečer: 1. Mesni narezek. 2. Torta.

Številke v oklepajih pomenijo številko recepta v naši kuharski knjigi »Kako kuham«. Za razprto tiskana jedila prinašamo recept.

Kislo zelje z nadevanimi krompirjevimi cmoki.

½ kg krompirja skuhamo, še vročega olupimo in takoj dobro zmečkamo. Potem mu pridenemo 1 jajce, ščepec soli, 15 dkg moke in košček presnega masla ter napravimo srednjegosto testo, iz katerega naredimo za pest debel svaljek, ki naj nekaj časa počiva. Medtem dobro vmešamo 20 dkg sesekljanega govedine, malo svinjine, nekoliko drobno sesekljanega in na masti oprazene čebule, malo sesekljanega peteršilja in strtega česna, 1 jajce, soli, popra in žlico drobtin. Iz vsega tega naredimo mehak nadev, ki ga razdelimo na 8 delov. Prav na toliko delov razrežemo tudi svaljek iz testa. Vsak košček te-

sta potem nekoliko potlačimo, obložimo s sesekljanim mesom in napravimo iz njega cmok, ki ga nazadnje tudi nekoliko potlačimo. Že medtem pristavimo ½ kg kislega zelja, ki ga prej večkrat prerežemo, v posodi, ki jo napolnimo do treh četrtin z vodo. Kislo zelje, ki smo ga seveda osolili in mu dodali ščepec kumine, kuhamo pokrito 15 minut, in mora ves ta čas dobro vreti. Posebej zarumenimo 10 dkg na drobne kocke zrezane prekajene slanine, na kateri pražimo potem sesekljano čebulo, da malo zarumeni. Oprazeni čebuli dodamo še strok strtega česna in zabelimo s tem kislo zelje, ki naj potlej še nekaj časa vre. Za cmoke zavremo posebej vodo in jo osolimo. Vanjo denemo potem cmoke in jih kuhamo nepokrite 15 minut. V začetku moramo posodo s cmoki malo potresti, da se cmoki ne primejo dna. Kuhane cmoke poberejo iz vode in jih polagamo na podolgovat krožnik ter obložimo s kislim zeljem, ki ga devamo na krožnik z vilicami. Posebno dober okus dobi jed, če zelje pokapamo z mastjo od pečenke.

(Po »Wiener Küche«.)

Zemljevar narastek z jabolki.

Štiri kiselkasta srednjevelika jabolka olupimo, razrežemo vsakega na 6 delov in jim izrežemo duše. Potem jih dušimo s sokom od četrtine limone, ¼ l belega vina, 10 dkg sladkorja

in 4 dkg rozin, a samo tako dolgo, da se začno svetiti. Potem jih postavimo na hladno. Ko se shlade, jih poberejo iz omake. Medtem zrežemo 6 starih žemelj na rezine in jih polijemo s sokom, v katerem so se kuhala jabolka. Zemeljne rezine denemo potem v kozico, ki smo jo dobro namazali s presnim maslom, in sicer obložimo z njimi dno in stene kozice. Na sredo stresemo jabolka, pomešana z rozinami in žemelnimi rezinami, del žemelnih rezin pa prihranimo za nazadnje, da z njimi pokrijemo narastek, ki naj bo nekako tri prste visok. Jabolčni sok, kolikor ga še ostane, raztepemo s ščepecem cimeta, dvema jajcema in koščkom raztopljenega presnega masla ter polijemo s tem narastek, ki ga potem pečemo v srednjevroči pečici 50–60 minut. Ko je narastek pečen, ga stresemo na krožnik, poskropimo z rumom in dobro potresemo s sladkorjem.

(Po »Wiener Küche«.)

Telečja juha.

Iz 4 dkg masti in 3 dkg moke napravimo svetlo prežganje, na katerega vržemo 20 dkg oprane in na kocke zrezane teletine, jo nekoliko opravimo ter prilijemo malo mrzle in potem še tople vode. Medtem osnažimo 10 dkg korenja, ga zrežemo na koščke in ga denemo kuhat s 5 dkg graha in z 10 dkg cvetače vred. Juho osolimo, ji pridenemo na drobno se-

sekljanega peteršilja in jo še enkrat prevremo.

Ocvrti jezиковi rezki.

Jezik skuhamo v slani vodi. Ko je kuhan, ga olupimo in zrežemo na reznje, ki jih povajamo v moki, jajcu in nazadnje še v drobtincah, potem pa jih ocvremo na razbeljeni masti. Serviramo jih s solato.

Cešnjevi cmoki.

Iz ½ kg svežega sira, nekoliko soli, dveh jajc in moke zgnatemo gladko testo. Preden začnemo delati cmoke, je najbolje, da skuhamo za poizkušnjo en cmok v slanem kropu. Če je ta cmok premehak, dodamo testu še nekoliko moke, če je pretrd, pa žlico mleka. V vsak cmok denemo po 3 češnje s koščicami vred in jih skuhamo v slanem kropu. Preden cmoke serviramo, jih zabelimo z mastjo ali pa s presnim maslom in z drobtinami.

Korenja juha.

30 dkg korenja osnažimo, zrežemo na koščke in skuhamo, da je mehko. Nato ga pretlačimo v prežganje in zalijemo najprej z mrzlo, potem pa s toplo vodo, osolimo, opopravimo in pridenemo nazadnje še 1/100 l kisle smetane. K juhi serviramo opečene že-

meljne rezine ali pa drobtinične cmoke.

Torta z različni nadevi.

Iz 14 dkg presnega masla, 14 dkg moke, 7 dkg poparjenih, olupljenih in zmletih mandeljnov, 10 dkg stolčene-ga sladkorja, žlice vanilijevega sladkorja, enega jajca, soka in olupka od pol limone in žlice sladke smetane naredimo gladko testo in ga prav na tenko razvaljamo, da dobimo več mlincev. Te mlince v obliki za torto svetlorumeno spečemo.

Medtem zmeljemo orehe in jih prevremo na mleku, kateremu smo pri-mešali nekoliko sladkorja in ruma. Posebej pretlačimo sladek sir in ga vmešamo z enim rumenjacom, sladkorjem, limonovim olupkom in s poparjenimi, olupljenimi in sesekljanimi mandeljni.

Ko so mlinci za torto pečeni, namažemo na enega orehov nadev in ga pokrijemo z drugim mlincem, ki ga namažemo s sirovim nadevom, tega pokrijemo nato s tretjim mlincem, ki ga namažemo s kiselkasto mezgo, in tega potem s četrtem mlincem. Na vrh torte denemo sladke stepene smetane, lahko pa polijemo torto tudi z rumovim ali pa z malinovim ledom. Torta je veliko okusnejša, če je pripravljena že prej ta dan.

Sanjavi in cvetoči maj.

Že davno so odcvetele bele marelice in rožnate breskve, rumeni dren in zlata forzicija. Snežene kepe češenj, bela očesca trnjolice in mnogi okrasni grmiči so že vsi osuti. Kmalu vzkipi še popje jablan, pred njim so odcvetele hruške. Ali pravi čas pomladi se pričinja šele maja, ko iz obširnih planjav odganja cvet ob cvetu, ko se toplemu soncu pridruži petje ptic in mladih src...

V cvetlični gredi je zdaj dosti dela. Mladim rastlinam dajemo vsakih deset dni razredčene gnojnice ali dobrega umetnega gnojila. Zasejemo primule, da nam cveto jeseni in pozimi. Trajnice si namnožimo z odganjki, ko še niso premočni. Tudi dalje, gomoljne begonije in drugo razmnožujemo zdaj s potaknjenci. Te vsadimo v glinaste ali v papirnate lončke, vložimo v mivkasto zemljo, denemo v toplo gredo, pod šipo ali med okna. skrbimo za osenčenje in vlažnost. enoletne cvetice, ki smo jih posejali aprila meseca, oplevemo, razredčimo in okopljemo, proti koncu maja jih presajamo na stalno mesto, a enako globoko, kakor so prej rastle. Zlasti pri presajanju nageljnov to natančno upoštevajmo. Zadnje dni maja in prve dni junija sejemo tudi dvoletne turške in vrtno nageljne, šeboj, digitalis in vse trajnice. Tudi naokensko cvetje naj bo že presajeno in ga namestimo na okna in na balkone v zabojčke.

V zelenjadnem vrtu je zdaj glavni opravek presajanje. Pri tem uvažujemo tole: ne jemljimo iz tople grede sadik, ako zemlja v njej ni bila nekaj ur prej dobro namočena. Iz suhe zemlje izvane sadike imajo potrgane korenice in osuto vso prst, da se težko primejo. Sadike ne pulimo iz grede, ampak dvignemo celo grudo, da je sadika manj poškodovana. Ne jemljimo sadikam listov, ne krajšajmo koreninic, oboje sadika nujno potrebuje. Tenke, vodene sadike zavržemo. Pred presajanjem na plano utrujemo občutljive sadike, zlasti paradižnike, papriko, buče, kumare itd., s tem, da imamo gredo odprto ves dan, če ne grozi pozeba, tudi še ponoči. Ne sadimo globlje, kakor so sadike prej rasle.

Ob vetrovnem ali jasnem sončnem vremenu ne presajamo, ampak le ob oblačnem ali pa zvečer. Nasad kolikor mogoče zasenčimo in dobro zalijemo. Grah obsipavamo in mu damo natič. Na plano sejemo kumare, buče, pozni grah, proti kraju maja pa tudi kodravi ohrovt, poletno redkev in zgodnjo endivijo. Fižol sejemo od maja do konca junija, da imamo vedno dovolj stročja. Preden pa sejemo zrnca, moramo že zatekniti prgklo. Močno kolje oskrbimo tudi paradižnikom, katerim odščipavamo zalistne odganjke, da obdrže samo enega ali dva vodilna vrha.

„Oče - poglej no sem!

Pravkar čitam tu Chlorodontov oglas, ki pravi, da je čiščenje zob zvečer važnejše kot zjutraj. Mi in naši otroci delamo ja ravno nasprotno . . . . . !"

Prav res je! Kdor si zob ne čisti zvečer s Chlorodontom, se izpostavlja nevarnosti, da se ostanki hrane med spanjem razkrajajo in počasi povzročajo zobno gnitje (karijes). Zato pa si dobro zapomni: „bolje 2 minuti pozneje v posteljo, kakor en večer brez Chlorodonta!"

Jugoslov. proizvod. Tube po Din 8' in Din 13'

Reci tetki lepo „Zbogom!“

... saj te je ona prva videla v življenju in bila prva ljubezniva s teboj. Tudi kavo, ki jo piješ in od katere postaneš velik in močan, dobivaš samo zato, ker je tako zahtevala tetka. Da, ta kava je meni in otroku tako koristila, da mi niti na misel ne pride, da bi kuhala kaj drugega kakor

KNEIPPOVO SLADNO KAVO S PRAVIM FRANCKOM.

Ves plevel, vse odpadke, smeti, saje, listje itd. mečemo na kup, ki ga od časa do časa prekrijemo s plastjo prsti. Jeseni ta kup komposta premečemo, da hitreje izzori. Naslednje leto bodo na tem nezrelem kompostu izvrstno uspevale buče, kumare itd. Po večkrat premetani kompost je tretje leto toliko razkrojen, da nam nudi najtečnejšo vrtnarsko zemljo.

Jože Kregar.

Okrasite si balkon s cvetjem!

Na balkonu gojimo take cvetlice, ki radi uspevajo v lončkih in zabojih. Na primer: fuhsije, geranije, kakteje, palme, primule, pelargonije in razne plezalke.

Vsaka rastlina bolje uspeva, če ji sproti odstranjujemo ovenele cvete in ovenele liste. Dobro je tudi, da slabotne poganičke odrežemo.

Če je balkon močno izpostavljen solncu, moramo cvetlice po dvakrat na dan zaliti, in sicer zgodaj zjutraj in zvečer v mraku, ko se zemlja od solnca že malo ohladi. Dokler pripeka solnce, je zalivanje samo škodljivo.

Teta Špela.

Kakšna tla so za kurnico najprimernejša?

Naravna tla (zemlja) postanejo hitro blatna in so potlej za zdravje perutnine zelo škodljiva. Edino tako si lahko pomagamo, če vrhno plast zemlje vsako leto pobereemo in jo nadomestimo z novo, kar je pa vsekakor zelo zamudno opravilo.

Lesena tla se dajo težko snažiti in se tudi kaj rade zarede v njih podgane in razni mrčesa. Lesena tla so zdrava edino tedaj, če so toliko nad zemljo, da je vmes zračni prostor.

Tla iz opeke so že boljša od naravnih in od lesenih, vendar imajo to slabo plat, da vsrkavajo izločeno vodo in zemeljsko vlogo.

Najboljša tla za kurnico so cementna, pod katerimi je podlaga iz gra-

moza. Če je na cementnih tleh zmeraj zadosti stelje, tudi niso premrzla. Sicer pa lahko denemo v ta namen med sirovo in med vrhno gladko cementno plast strešno lepenko, ki bolje drži toploto in je hkratu tudi za izolacijo vlage.

Prav dobra so tudi tla iz asfalta, ki so zelo topla in pa varna pred podganami.

Tla kurnice naj bodo zmerom, razen če so naravna, nekoliko višja kakor tla okoli kurnice, ker jih s tem obvarujemo vlage in mrčesa.

Kateri način valjenja je boljši, naravni ali umetni?

Uspehi, ki so se dosegli pri obeh načinih, so blizu enaki, pri umetnem valjenju so morda celo za spoznanje boljši. Čeprav izvali marsikatera kokoš vsa jajca, ki smo ji jih bili podložili, kar se pri umetnem valjenju skoraj nikdar ne zgodi, zato pa koklja kaj rada pohodi svoje mladiče. Dosti je pa tudi kokelj, ki prezgodaj zapuste gnezdo. Edino pri jajcih zelo težkih pasem in pri ne popolnoma svežih jajcih se naravno valjenje skorajda bolje obnese. Kakor je pokazala dolgoletna izkušnja, pa nikakor ni utemeljeno mnenje, da bi bili umetno izvaljeni piščanci slabotnejši ali manj odporni od mladičev, ki jih je izvalila koklja.

Golobnjak.

Za golobnjak je najprikladnejši prostor kje na podstrešju, in sicer na takšnem kraju, kjer ni prepiha. Tam naredimo v poljubni višini, najmanj pa 1 m od tal, gnezdnice z naletno deščico spredaj.

Gnezdnice lahko zbijemo iz navadnih desak. Najprej napravimo majhen zaboj, ki naj bo 35—40 cm dolg, 30 cm širok in prav toliko visok. Ta zabojček pritrdimo potem na zid. Vrata naj bodo obrnjena, če mogoče, proti jugu ali pa proti jugovzhodu.

Pasme.

Golobih pasem je dosti, tako da si vsak perutninar vsaj za začetek lahko izbere tisto, ki je najbolj skromna in hkratu tudi koristna.

Krma.

Golobom nasujemo krme poleti po dvakrat na dan, zjutraj in popoldne. pozimi, zlasti kadar je mraz in dosti snega, pa po trikrat na dan, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer. Tudi jim moramo dajati spomladi in poleti drugačno mešanico krme kakor jeseni in pozimi.

Za spomlad in poletje naj bo mešanica nekako tale: 1 del pšenice, 1 del zdrobljenega riža, 1 del graščice in 7 delov ječmena. Za jesen in zimo pa zmešamo 3 dele koruze, 1 del pšenice in 5 delov ječmena.

Valjenje in reja.

Golobje vale vse leto. Golobica znese po šest- do devetkrat na leto po dve, redkeje tudi po tri jajca in jih izvali, malo ona, malo golob, v 16 do 17 dneh.

Če mislimo živali prodajati, je najugodnejši čas za valjenje zima, ker imajo mladi golobi takrat najvišjo ceno.

Mladiče hranita samec in samica, in sicer z zrnatu kašo, ki jim jo pripravita v gošči. Z mladiči ni torej prav nobenega dela, a tudi med valjenjem je najbolje, če pustimo živali kolikor mogoče na miru.

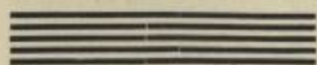
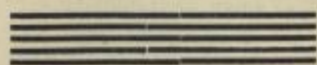
DAME prepričajte se o kva-

liteti odličnih svilenih tkanin dobro znanih znamk

*„NIKE“ IN
„EVERREADY“*

Nabavite si jih za letne obleke!

*Dobite
jih
v vseh
trgovinah,
kjer
vidite
desno
slika*

K apartni obleki apartna „Pallas“ ali „Aurora“ ruta

To je bilo pa hitro opravljeno!

Brez truda — brez jeze — in veliko hitreje kakor po navadi je bilo oprano perilo. Celo večje kose perila zlahka opere.

Ampak zdaj je tudi vzela mamica za pranje Schichtov Radion, s katerim se da tako preprosto prati: raztopi najprej Radion v mrzli vodi in ko raztopina s perilom zavre, kuhaj 15 minut. Nato perilo izperli najprej v topli, potem pa še v mrzli vodi — in perilo bo belo kakor sneg.

Schichtov RADION pere vse

KJE LAHKO — KAKO LAHKO PRIHRANIM

GOSPODINJA VERA SVETUJE...

Vsem tistim, ki kupujejo gospodinj-ske potrebščine na knjižice.

So gospodinjne, ki kupujejo skoraj vse svoje potrebščine na up. Pri trgovcu dobijo knjižico, v katero zapiše trgovec vse, kar gospodinja med mesecem kupi, in ob koncu meseca, ko dobi gospodinja denar, poravnata mesečne račune.

Vrzite knjižice v peč in kupujte z gotovim denarjem! Videli boste, koliko boste prihranili! Če pridete s knjižico v trgovino in vam ponudi trgovec to in ono, se vam zdi vse na pol zastoni, zakaj tisti trenutek vam ni treba dati denarja, in če vam trgovec tudi večji znesek napiše v knjižico, se vam to ne zdi tako hudo! Hudo je samo prvega, ko je treba plačati. Če boste pa kupovale samo za gotovino, se vam bo zdelo marsikaj predrago, marsikaj nepotrebno, in če si boste doma zapisovali svoje izdatke, boste kmalu ugotovile, da ste si prihranile na ta način čedno vsotico!

Seveda ne morete tega odpraviti v enem mesecu. Izkušajte zmerom manj jemati na knjižice in zmerom več plačati v gotovini, in v nekaj mesecih ne boste več potrebovali knjižice!

Človek je že takšen, da mu gre gotovina težje iz rok. Če boste prišli z denarnico v trgovino, boste dobro premislili, kaj boste kupili, česa ne morete pogrešati in kaj lahko pogrešate. In ko bo denarnica proti koncu meseca bolj »suha«, se boste marsičemu lahko odrekli, kar si s kupovanjem na knjižico ne bi!

Poskusite! Prehod je malo težak, vendar se vam bo ta žrtev stoterno poplačala!

Dnevna soba in spalnica hkratu.

Mladi zakonci navadno najtežje občutijo drage najemnine za stanovanja. Seveda, če so iz količkej boljših družin, morajo imeti vsaj dve sobi poleg kuhinje, kopalnice in drugih pritliklin. To pa dandanes precej stane. In vendar se da tudi pri stanovanju dosti prihraniti in si hkratu zmanjšati delo s pospravljanjem, če — imamo praktično pohištvo.

Naši dve sliki kažeta posebno pohištvo, ki nam prihrani izdatke za postelje. Na zgornji sliki vidite »domači kot«, obstoječ iz ogalnega coucha (kavča). Ob eni strani je predalnik, na drugi pa knjižna polica. Na sredi je dekorativna miza z udobnim naslanjačem.

Nihče bi na prvi pogled ne mislil, da se da ta kotiček v nekaj trenutkih izpremeniti v dve udobni postelji. Pa je le tako. Pri knjižni polici in predalniku se da stranska plošev izvleči in z njo vred se izvleče tudi mreža pod couchem. Couch se razširi za toliko, kakor so široke blazine, ki so drugače namenjene za hrbet. Te blazine potem položimo na mrežo.

Posteljnina je shranjena v predalniku, ki pa ne sme biti hermetično zaprt, da je dovolj zračen.

S takim pohištvom si torej lahko prihranimo najemnino za eno sobo. Res je nekoliko dražje od navadnega, toda s prihrankom pri izdatkih za stanovanje se nam prav hitro izplača.

DESET ZAPOVEDI O NOGAVICAH.

I. Nikoli jih ne vleci v vsej dolžini na noge — kako bi moglo to prenesti tenko tkivo? Zvij nogavico prav do stopala, obuj jo najprej na konec noge, potem pa jo počasi natezaj čez stopalo.

II. Ne obuvaj nogavic dvakrat zaporedoma. Po vsaki uporabi jih operi!

III. Operi — toda kako? Nikoli v vroči vodi. Voda mora biti samo mlačna. Samo milo, nikdar sode! Ne zvijaj jih in ne drgni, temveč jih samo stiskaj; milnica gre skozi tkivo in razkraja umazanijo.

IV. Izplakni jih dvakrat. Prvič v toplejši, drugič v hladnejši vodi, ki ji

pridaš malo kisa. Tako se barva osveži.

V. Ožemati? Nikoli! Zadostuje samo stiskanje, ožemanje bi pretrgalo nitke.

VI. Obesiti? Ne! Mokre nogavice zavij v brisačo in jih v njej dobro potolci, da gre vsa voda iz njih. Potem jih nekoliko nategni in pusti na suhi brisači, da se nekoliko posuše.

VII. Nato jih šele obesi, toda ne natezaj jih!

VIII. Sušiti nad štedilnikom? Na soncu? Ne tega, ne onega! Izgubile bi barvo. Najbolje je, če se počasi sušijo na prepihu.

IX. Kdaj jih popravlja? Vselej pred pranjem.

X. Podveze? To so smrtne sovražnice nogavic, postanejo pa lahko tudi dobre prijateljice. Prijeti smejo vselej samo dvojni zgornji rob nogavic.

Razni nasveti.

Sveža morska trava v blazinah in posteljnih vložkih ima neprijeten vonj. Ta vonj odstranimo, če znesemo vse blazine in vložke v majhno prazno sobo, kamor smo postavili čeber slane vode. Slana voda upije neprijetni vonj. Če to ne bo docela zaleglo, položimo čiste čunje, namočene v kis in ožete, čez nje in jih pustimo tam, dokler se ne posuše.

Vonj po lesu odstrani prav tako slana voda.

Če nimate pri roki ledu, shladite vodo lahko tudi brez njega, kar je zlasti za vroče poletne dni veliko vredno. V čisto, prazno posodo (lončen lonec ali pa vrč, ki pa ne smeta biti položena) nalijemo čiste vode in ovijemo posodo z vlažno flanelo, ki mora posodo popolnoma pokrivati, da ne pride njena površina nikjer v dotiko z zrakom. Tako ovito posodo postavimo potem za nekaj časa na okno ali pa kam drugam, kjer je hud preprih, in voda, ki je v nji, se nam bo prav prijetno shladila.

Obleke ne snedo molji (metuljčki), ampak njih ličinke, ki se izležajo v obleki iz znesenih jajčec.

Lepota oblik

povzdignjena s svetlobo in odbleskom, se združuje z nakitom cvetočega cvetja v izrazito lepoto.

Prav tako poživljajo sijajni lasje z odbleskom svojih valovitih kodrov frizuro in obraz.

Za plavolaske posebna vrsta **Schwarzkopf-Extra-Blond**, po kateri postanejo potemneli lasje spet svetli. Vrečica Din 5'—.

Dajte svojim lasem tak sijaj z redno nego s **Schwarzkopf-Haarglanzem**, ki je priložen vsaki vrečici **Schwarzkopf-Extra-Shampooa**

SCHWARZKOPF-SHAMPOON-EXTRA

Vrečica Din 4'50 v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Razbito steklo, kipi itd. Če se razbije kakšen okrasni predmet iz stekla, porcelana ali mavca, namažemo razbite dele z belo oljnato barvo in kose dobro stisnemo. Kar je barve preveč, da se pokaže na robovih, jo oprezno obrišemo. Potem naj leži predmet nekaj mesecev na nepremrznem, suhem prostoru. Ko se čisto posuši, predmet lahko spet uporabljamo. Prenese celo umivanje z mrzlo vodo.

Lepivo za peči, ki se kade, napravimo lahko sami iz dobro presejane magnezije, ki smo jo zmešali z vodnim steklom, da se da mečkati. To lepivo postane trdo kakor železo. Uporabljamo ga lahko tudi za počene plošče na štedilniku.

Pisane pečnice, ki so počile, lahko popravimo sami z barvnim lepivom. To lepivo napravimo sami iz čiste krede, ki smo jo zmešali z beljakom v gosto kašo in pobarvali z isto barvo, kakor jo imajo pečnice. Prave suhe barve se dobe v vsaki drogeriji.

Pepel iz bukovega lesa se lahko s pridom uporabi za lug, ki se dobro obnese pri zelo umazanem perilu. Dobro presejan pepel premoga je izvrstno čistilo za predmete iz jekla. Z moko cunjjo naneseemo pepel na predmete in jih potem dobro odrgnemo. Tudi začetek rje odstrani.

Če je posoda iz aluminija počrnela in motna, podrgni s cunjico, pomočeno v citronov sok, potem pa izplakni takoj s toplo vodo in osuši.

Zarjavel likalnik umij z milom in mokrim peskom, potem ga odrgni z grobo cunjjo, namočeno v terpentinu. Nato ga oteri še enkrat z vročim peskom ali pa premogovim pepelom in položi na štedilnik, da postane vroč. Spodnjo ploskev namaži z voskom in potem nekaj časa likaj po platneni cunjji, da se spodnja ploskev dobro obriše.

Če še ne veš

Svetlobni žarek — vodnik slepcev.

Kažipot za slepce, ki prebivajo v newyorškem domu slepih, so svetlobni žarki, ki so usmerjeni s pomočjo leč in ogledal po hodnikih. Slepici imajo samo nekakšen aparat s fotocelico in ojačevalcem. Doktor hodi slepec po poti, ki je osvetljena, sliši iz sprejemnega aparata zamolklo brnenje, čim pa to pot zapusti, priprava utihne. Tako se slepici lahko gibljejo v svojem domu brez tuje pomoči, kar učinkuje zelo blagodejno tudi na njihovo duševnost.

Zanimivosti o pticah selilkah.

Vsako jesen se selijo za mraz občutljivejše ptice na jug. Največje ptice lete navadno naravnost čez morje, manjše pa se mu po ovinkih ognejo. Seveda morajo zato napraviti daljšo pot. Opazovali pa so že tudi to, da prenesejo nekatere večje ptice manjše na svojih hrbtih čez morje. To je pač eno izmed najbolj čudovitih in tajinstvenih poglavij v medsebojni pomoči pri živalih.

O naših pastirščicah, ki potujejo jeseni v Egipt, pripovedujejo Beduini, da jih prenašajo štorčke čez Sredozemsko morje. Dr. van Lennep, ki je preživel dolga leta v Orientu, pripoveduje: »V jeseni vidimo takoj s prvimi hladnejšimi vetrovi velike trope ptic, ki prihajajo s severa. Lete zelo nizko in potem jih slišimo, ko se začno zateglo oglašati, kakor bi klicale. Potem polete k njim majhne ptice vseh vrst, prav dobro pa se sliši žvrgolenje tistih ptic, ki so že prej dobile varen prostorček na hrbtih velikih selilk. Ko se te ptice, zlasti žerjavi, pomladi vračajo na sever, lete zelo visoko, najbrž zaradi tega, ker vedo, da bodo njihovi »potniki« lahko našli pot do zemlje.«

V Ameriki so dognali, da napravi tam kanadska gos malim strnadom isto uslugo. Lovci iz Hudsonovega zaliva trdijo namreč, da prihaja in odhaja neka vrsta strnadov redno na hrbtih gosi. Velike ptice prilete v veliki višini, potem pa se v širokih krogih približajo zemlji, kjer potem mali jezdecji zapuste svoje prijatelje.

Veliki svetovni uspeh Planinka-čaja, ki ga uporablja na tisoče bolnikov tudi v inozemstvu, je zahvaliti njegovemu zdravnemu svojstvu. Zdravilna zelišča, iz katerih je Planinka-čaj sestavljen, se po večini nabirajo v jugoslovanskih planinah, in to v tistem času, ko se nahajajo učinkovite zdravilne sestavine v rastlinah v največji meri.

Pri katerih boleznih se je pokazal Planinka-čaj Mr. Bahovec zdravilnim?

Pri obolenju želodca, boleznih jeter in žolča, obolenju in lenivosti črevesja, hemoroidih (zlati žili), debelosti, ledvičnih boleznih, revmatizmu, gihtu in išiasu, pri glavobolu in migreni, pri ženskih boleznih in težavah za časa menstruacije, pri težavah v prehodnih letih, pri poapnenju žil (arteriosklerozii) in pri kožnih boleznih.

Da se doseže redno delovanje prebave, da se izločijo in odstranijo strupi iz telesa, se priporoča tudi zdravim osebam, da se na spomlad podvržejo 6—12 tedenskemu zdravljenju s Planinka-čajem. Boljše in odpornejše zdravje, sveži izgled, moč in volja za življenje se dosežejo s pomočjo Planinka-kure.

Zahtevajte v apotekah izrecno Planinka-čaj Bahovec za Din 20.—. Reg. S. 529/36

Po pošti razpošilja

Lekarna Derenčin, Koprivnica

Rešena čast juhe.

Zadnja desetletja se je morala mesna juha zelo boriti za zdravniško priznanje, da je res koristna. Pod vtiskom naukov o kalorijah so začeli vsi ljudje misliti, da je juha kot hranilno sredstvo precej brez vrednosti, ker da telesa prav malo kalorij. Kvečjemu za zbujanje teka in poživljenje delavnosti črevesja so jo uporabljali.

Že sredi minulega stoletja je znani strokovnjak za prehrano Moleschott trdil, da je juha izvrstno sredstvo za poživljenje srčne delavnosti pri starih ljudeh. To trditev so kar pozabili. Zdaj pa prihaja mesna juha do nove veljave, kajti nova raziskovanja, ki jih je objavil profesor Flössner s fiziološko-kemičnega inštituta berlinske univerze v reviji »Medizinische Klinik«, dokazujejo, da vsebuje juha obilo snovi, ki poživljajo krvni obtok in delovanje srca. V bodoče bomo torej lahko z zaupanjem jedli juho, ki se je spet vrnila med koristna hranila.

Japonska brez dvojčkov.

Čudno odkritje je sporočil javnosti profesor Komai iz Kiota na Japonskem. Po zanesljivih statistikah je ugotovljeno, da pridejo v Evropi na osemdeset porodov

enkrat dvojčki, na Japonskem pa komaj na petdeset tisoč porodov. Kaj je vzrok tej biološki zanimivosti, še ni bilo mogoče dognati.

Bolečine na jeziku.

Bolečine na jeziku opazimo pogosto pri ljudeh, ki ima zobne proteze. Zlasti številni so primeri vnetja jezika pri tistih, ki imajo proteze na zgornji čeljusti. Menda povzroča žveplo, ki je dodano kavčuku, kemične dražljaje, čeprav je pogosto vzrok bolečinam pritisk ali pa drgnjenje.

Zastrupljenje s tintnim svinčnikom.

Takšno zastrupljenje utegne imeti prav neprijetne posledice, zlasti če si s svinčnikom ranimo oko. Tudi pri ranjenju kože nastanejo lokalne poškodbe staničja. Če se je odlomila konica svinčnika in se zarila pod kožo, naj jo izvleče zdravnik.

Kačji strup kot zdravilo.

V zadnjem času so pisali po medicinskih listih, da je kačji strup zelo dobro sredstvo za olajševanje bolečin pri rakastih obolenjih. Zdaj so dognali še to, da kačji strup ubija bacile. Že enoodstotna raztopina kobrinega strupa umori bacile kolere in tifusa.

Pri piku žuželk.

Preprosto zdravilo za pik žuželk je navaden sladkor v kockah. Srbeče mesto na koži je treba takoj odrgniti z mokrim sladkorjem. Srbenje bo ponehalo in oteklina ne bo preveč narasla. Če pa je oteklina že velika, to sredstvo navadno ne pomaga več.

Jajce pri negovanju obraza.

Ne več mlada filmska igralka, ki pa slovi po svoji lepi polti, je izdala način, kako je do te polti prišla. Ker je metoda prav preprosta in poceni, jo lahko vsaka ženska preizkusi.

Najprej si je treba obraz s koščkom vate in dobro kožno kremo skrbno očistiti. Potem ubijemo jajce in denemo beljak v eno, rumenjaka pa v drugo polovico lupine. Potem si razmažemo polovico beljaka po obrazu in koži. Ko se posuši ta plast, se namažemo še enkrat z beljakom čez njo. Ko se posuši še ta plast, se namažemo še z rumenjacom. Nato ležemo za deset minut in ležimo mirno, da niso mišice prav nič napete. Potem si izmijemo obraz z mehko krpico, namočeno v vročo vodo. Naposled si masiramo obraz s kremo — o tem smo pisali v lanskem koledarju — in gremo spat. Zjutraj se umijemo z zelo mrzlo vodo.

ZAHTEVAJTE IZREČNO FLIT V PLOMBIRANIH, ORIGINALNIH ROČKAH

Ženska, ki bo storila to vsak teden enkrat, bo lahko kmalu vesela svoje lepe polti.

Rdečelasi ljudje in zdravje.

Ljudje so prepričani že od nekdaj, da so rdečelasci zelo dovzetni za nekatere bolezni. Tega vprašanja so se lotili zdaj tudi znanstveniki. Ugotovili so, da čutijo rdečelaske pri porodih dosti več bolečin kakor druge ženske. Tudi oteklina, prisadi in podobno je bolj pogosto pri rdečelaskah kakor pri drugih ženskah. Rdečelaske so tudi manj občutljive za razne zdravilne žarke kakor drugi ljudje.

Kruh iz sojeve moke za sladkorno bolne.

Neutrudno se zdravniki ukvarjajo z dieto za sladkorno bolne. Tem bolnikom je namreč potrebna hrana, ki jim daje dovolj energije, a čim manj ogljikovih hidratov. Nedavno so odkrili, da vsebuje sojeva moka prav malo teh hidratov in da je prav primerna za zdravljenje sladkorne bolezni. V reviji »Klinische Wochenschrift« predpisuje dr. Schellong kruh iz sojeve moke, ki so ji odvzeli oljnatih prmesi, in pšeničnega lepila. Ta kruh vsebuje 21 odstotkov beljakovin, 0,4 odstotka masti in samo 8 odstotkov ogljikovih hidratov.

EAU DE COLOGNE

Soir de Paris

Nič Vas ne razvedri in ne poživljuje tako, kakor če se natarate z dobro kolonjsko vodo. Eau de Cologne Bourjois »Soir de Paris« ima v sebi razen klasičnih prvin najboljših kolonj, ki posebno poživljajo in zvišavajo odporno moč — tudi glavne sestavine parfuma »Soir de Paris«. Od njega ima izborni nežni vonj, ki se vsled telesne toplote tako lepo razvija. Ona deluje kakor pravi parfum, in vendar ne stane več od dobre kolonjske vode brez posebnega vonja.

1 liter Din 300.—   ½ litra Din 175.—
¼ litra » 100.—   1/8 litra » 58.—
1/16 litra » 34.—   1/32 litra » 20.—

plus takse!

BOURJOIS
PARFUMEUR-PARIS

Natančen odgovor.

Mimica odloži knjigo, ki jo je brala, in vpraša:

»Mama, kaj pa je to »goreča sramota«?»

»Drave!, ki jih kadi oče.«

Usluga.

»Jurček, ali si pritisnil znamko na pismo, ki si ga nesel na pošto?»

»Ne, očka. Čakal sem toliko časa, da me ni nihče videl, potem pa sem hitro zagnal pismo kar brez znamke v nabiralnik.«

Če pride do števil.

Avto je podrl dva zakonca in jo odkuril, ne da bi se bil za nesrečnika zmenil.

»Ali ste si številko zapomnili?« vpraša policist, ki je prihitel na pomoč.

»Seveda!« odvrne žena, ki je iz same jeze nad šoferjevo surovostjo vsa rdeča v obraz.

»Po čudnem naključju povesta prvi dve številki mojo starost,« je dejal mož — najbrže je bil profesor, ker pridejo le profesorji na takšne misli, »drugi dve pa starost moje žene.«

»Mirko!« je tedaj dejala žena in si iztepla prah iz obleke, »pustiva nesramnega šoferja. Saj ni vredno, da bi se menila za takšne malenkosti.«

*

Učitelj: »Ali zdaj vidiš, da nič ne vidiš? A v naslednjem trenutku boš videl, zakaj ne vidiš!«

*

»Povej, mama, kje te je oče spoznal?«

»Vozila sem se v čolnu, a čoln se je prevrnil, in jaz sem padla v vodo. Tvoj oče pa, ki je stal na bregu, je skočil v reko in me rešil!«

»A tako! Zakaj je pa potem meni prepovedal, da se ne smem učiti plavati?«

Ne bahaj se!

Zadnjič se je peljala gospa Drenova s svojim triletnim sinčkom s cestno železnico. Ko so bili že mimo mestnega kopališča, so bili sopotniki priče naslednjega pogovora:

»Mamica, kaj pa delajo v tej hiši?«

»Veš, to je kopališče.«

»Kopališče? Čemu ga pa imajo?«

»V njem se kopljejo.«

»Zakaj se pa mi ne gremo nikoli tja kopat?«

»Saj se kopljejo doma v kopalnici!«

Fantek nekaj časa premišlja, potem pa se oglasi:

»Mamica, kje pa imamo pri nas kopalnico?«

Na naslednji postaji je gospa Drenova s svojim sinčkom izstopila.

Ponoči.

»Oprostite, ali mi lahko poveste, kje je tu blizu policijska stražnica?«

»Tu blizu je pa ni.«

»Kje bi pa vsaj dobil kakšnega stražnika?«

»Ne vem.«

»Ali nima nihče tu službe?«

»Ne.«

»Če je tako, pa bodite tako ljubeznivi in mi izročite svojo uro, listino in vse, kar je kaj vredno.«

Junak.

»Gospod, res je bilo lepo gledati, kako ste skočili s skale v vodo, da rešite človeka, ki se je potapljaj!«

»Da, da... samo to bi rad vedel, kateri nesramnež me je od zadaj sunil.«

Čudež.

»V kabaretu sem videl človeka, ki nima rok, pa igra klavir.«

»Nič čudnega. Saj tudi moja žena nima glasu, pa poje.«

Dober odgovor.

»Kaj bi pa delal, ko bi podedoval milijon dinarjev?«

»Dve leti nič.«

Na sodišču.

Obtoženec je svoj zločin priznal. Zdaj je bilo treba le še sestaviti zapisnik, kako je izvršil umor.«

Predsednik senata se je obrnil k njemu:

»Povejte torej, kako ste mogli to storiti.«

Obtoženec:

»Prav rad, gospod predsednik. Lezite v posteljo in delajte se, kakor bi spali. Na mizi pustite dvajset tisočakov, meni pa dajte velik, oster nož. Potem naju naj puste sama, in vsi bodo videli, kako se je moglo to zgoditi.«

Prava sladna kava »KNEIPP«, ki je zaradi izbornega okusa in ekonomičnosti pri uporabi že desetletja splošno priljubljena, se sedaj dobi tudi v zavrtkih iz kartona. — Za originalnost jamči edina varstvena znamka slika župnika Kneippa.

ARTERIOSKLEROZA.

Poapnenje žil se imenuje pojav, ko pričenejo izrabljene krvne žile postajati trde, krhke in neelastične. Tako se mora srce vedno bolj napenjati, da more kri poganjati skozi žile. Vsled tega se poveča tudi krvni tlak. Če je proces že toliko napredoval, lahko krhke žile (arterije) tudi počijo. Ta pojav se imenuje kap.

Vzroki poapnenja žil so različni: slaba sestava krvi, motnje v prebavi, zaprtje, prekomerno uživanje alkohola in zastrupljenje krvi vsled sečne kisline. Vzporedni pojavi so: omočica, srčna slabost, utrujenost, otrpenje rok in nog, glavobol in motnje pri hoji.

Paziti je na lahko in redno čiščenje, kar se doseže z vsakdanjim pitjem 1—2 skodelic Pianička-čaja, ki urejuje čiščenje.

Priporoča se lahka hrana. Omejiti pa se je kar največ v uživanju alkohola in kajenja. Potrebno je mnogo gibanja na svežem zraku in kopanja.

Reg. S. 529/36.

Bánovinska tkalnica bosanskih in perzijskih preprog v Sarajevu

Vam nudi svoje prvovrstne ročne izdelke tudi na dolgoročno odplačilo.

Pismena naročila na naslov:

Tkalnica v Sarajevu, ulica 6. novembra, št. 11, ki daje tudi vse ostale informacije.

Prodajalnice:

Zagreb, Gundulićeva št. 3;
Beograd, Knez Mihajlova št. 53;
Dubrovnik, Placa kralja Petra.

Poleti, ko ne nosimo več plaščev, je treba posvetiti oblekam še večjo pozornost. To ne dela pametnim in varčnim ženam nobenih preglavic.

One dobro vedo, kje in kaj bodo kupile. Tudi vedo, da v trgovinah, kjer imajo v izlozbah sliko z napisom »NIKE« in »EVERREADY«, dobijo, kar žele. Te dve imeni sta zaščitni znamki prvovrstnega blaga, ki ga izdeluje ena največjih slovenskih tekstilnih tovarn, in Vam jamčita za izvrstno kvaliteto, ki daleč prekaša vse tuje proizvode. Važno pa je dejstvo, da je to blago, neglede na izvrstno kvaliteto, zelo poceni.

Žene, ako hočete v resnici varčevati in imeti lepe obleke, kupujte domače blago in zahtevajte v vseh trgovinah samo blago znamke »NIKE« in »EVERREADY«.

ZA POMLAD

lep praktičen voziček in odličen šivalni stroj

Oboje dobite pri nas za majhen denar in proti ugodnim plačilnim pogojem.

S. REBOLJ & DRUG

šivalni stroj — kolesa — otroški vozički. Naročnice popust.

LJUBLJANA, Gosposvelska c. 13, Kollzej.

Naumann

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinskih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 37.—.
Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinska knjiga Din 30.—.
Deset knjig broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, vezava 60.—.
Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—, vezava Din 60.—.

Izbaja vsakega 1. v mesecu.

Urejuje Rija Podkrajškova v Ljubljani. Odgovorna urednica Tončka Lipoglavškova v Mariboru.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 10/I. Tel. 24-87.

Rokopisi se ne vračajo.

Predstavnik Josip Ošlak.

Samo na zraku

**puder
lahko izdrži
ta poizkus**

Sveža lepa »mat« polt od 9 zjutraj do 5 popoldne brez pudranja ves dan — to je **zajamčeni** rezultat uporabe novega, na zraku prevetrenega pudra. Posebni način fabricacije na zraku prevetrenega pudra je iznašel neki pariški kemik. Na ta način se pridobiva puder, ki je devetkrat finejši in lažji od vseh dosedanjih vrst. Ta način je sedaj uveden pri fabricaciji pudra Tokalon. Zato se puder Tokalon tudi tako enakomerno razprostire po licu, pokrivajoč kožo kakor z nekim nevidnim ovojem lepote. Zato daje licu **naravno lepoto** v razliko od nekdanjih težkih pudrov, ki so Vam dajali samo nekakšen videz olepšanja, in — kar je najvaž-

nejše, zato se puder Tokalon tudi tako dolgo obdrži na licu, da ga imenujejo osemurni puder. Ni več blestečih nosov in mastne kože, marveč dovršena »mat« polt, kateri tudi veter, dež ali potenje ne morejo škodovati.

Ima prav.

»Povej mi kakega velikega moža starodavnosti!«
»Golijat!«

Antipodi.

»Antipodi so ljudje, ki hodijo spat, ko mi vstajamo...«
»Aha — to je tisti študent pri sosedovih!«

Vaša koža zahteva spomladi

Koža, navajena na zimo, zahteva v žarkem pomladanskem soncu

Nivea-cremo

Jugosl. P. Beiersdorf & Co.,
d. z o. j., Maribor.

Ni vseeno!

»Koliko ti je let. Minka?« vpraša teta.
»Misliš, kadar sem doma, ali kadar se peljem s tramvajem?«

Dobra definicija.

»Kaj je to upnik?«
»Prosim, upnik je človek, ki mu moramo vedno reči, da očeta ni doma in da se vrne šele pozno v noč.«

Vsem, ki se hočejo dobro odpočiti, na znanje, da je na žimnicah iz Masterlove žime najslajše spanje.

Kdor dobro kupi,
kupi poceni!
Najboljše damske,
moške in otroške
nogavice

Vam nudi

**Baebler,
Radovljica**

Pazite na značko:
podkvice s črko B.

Predilnica za žimo

Vilko Masterl Stražišče pri Kranju

Zahtevajte brezplačne vzorce in ponudbe.

**Več kilometrov
za manj
denarja**

**Sigurna
vožnja na-Pneu**

Rata